

Trygghet för
vanligt folk

LOs 29e kongress

Kongressprotokoll – del 1

15 juni 2020

Landsorganisationen i Sverige

Trygghet för vanligt folk

**Maria Danielsson, 33 år, Pappers,
processoperatör vid SCA Östrand massafabrik, Timrå**

Jag arbetar med att styra processen i fiberlinjen av tillverkningen av pappersmassa som används till hygienprodukter: blöjor, bindor, toa- och hushållspapper. Vi tillverkar massan, kokar och bleker och genom att reglera tryck och hastighet i olika flöden, ser till att allt går stabilt och produktionen sker som den ska utan avbrott.

Nu har jag varit här i tre år och blev fjärde generationen i familjen som arbetar i företaget fast jag inte trodde det från början. Tidigare har min pappa, bror och både min farfar och farmor jobbat här.

Innan dess hade jag arbetat inom handeln och ville göra något nytt. Jag började läsa kemi, matte och fysik på komvux och fick en praktikplats i Ortvisen. Där tog jag senare maskinförarcertifiering vilket inte är så vanligt bland kvinnor.

Det bästa med jobbet är alla trevliga arbetskamrater och att det är roligt att lära sig nya saker och problemlösningar. Jag uppskattar den lite rakare stilen och har bara mött stor respekt och hjälpsamhet. Jag har aldrig känt mig nedtryckt.

Sophia Gabriellsson

Innehåll

Punkt 1 – Kongressens öppnande	1
Punkt 2 – Gästerna hälsas, gästernas tal	7
Punkt 3 – Rapport från fullmaktsgranskningskommittén	21
Punkt 4 – Antagande av dagordning	33
Punkt 5 – Antagande av arbetsordning	37
Punkt 6 – Val av kongressens funktionärer och utskott	41
Punkt 7 – Fastställande av traktamenten och annan ekonomisk ersättning	45
Punkt 8 – Berättelse över Landsorganisationens verksamhet 2016–2019	47
Punkt 9 – Revisionsberättelse	57
Punkt 10 – Beslut om ansvarsfrihet	59
Punkt 11 – Nomineringar och val	61
a. Val av ordförande	62
b. Val av förste vice ordförande	63
c. Val av andre vice ordförande	64
d. Val av avtalssekreterare	65
e. Val av styrelse och styrelsesuppleanter	66
f. Val av revisorer och revisorssuppleanter	68
g. Val av valberedning	68
Punkt 12 – Ekonomi	69
a. Finanskommitténs rapport	71
Punkt 13 – Vårt uppdrag	81
a. Stadgar	84
Punkt 19 – Arvoden för revisorer	93
Punkt 20 – Hänskjutning och ajournering	95
a. Förslag om behandling av motioner på kongressen 2020	96
b. Ajournering av kongressen	96
Punkt 22 – Kongressens avslutning	97
Linjetal	99
Uttalande	107
Kulturpris	109
Fackliga hjältedådet	113
Insamling	117
Tacktal	119
Justering	127

Punkt 1

Kongressens öppnande

Trygghet för vanligt folk

LÖs 29e kongress

Kongressens öppnande

Musikinslag

Video: Power in the Union – Linda Sundblad.

Hälsningsanförande

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: Kära kongressombud! Vi samlas till kongress i den kanske svåraste kris vi upplevt i vår livstid. En konsekvens är att jag står här och talar framför en skärm och att större delen av vår kongress kan hållas först nästa år. Men det är trots allt de minsta problemen. De riktiga problemen är att människor blir sjuka och dör och att tiotusentals förlorar jobbet.

Coronakrisen är också en internationell kris. Miljoner och åter miljoner människor förlorar jobben i länder där det inte finns några sociala trygghetssystem alls. Regimer och arbetsgivare utnyttjar krisen för att attackera fackföreningar och försämra arbetsvillkoren. Tillsammans med Olof Palmes Internationella Center har LO och flera av förbunden dragit igång insamlingen Gränslös solidaritet för att stärka vårt fackliga solidaritetsarbete. Ni ser på skärmen ett Swishnummer, som vi kommer att visa några gånger under kongressen. Jag hoppas att alla inser hur viktigt det är med ett bidrag. Det finns även ett plusgirokonto där distrikt och avdelningar kan sätta in pengar. Tack för att ni ställer upp!

Ombud! Det är våra medlemmar som bär Sverige nu. De utsätts för smitta i sitt arbete. Men de drabbas också av krisens ekonomiska följder. Många har slungats rakt ut i otrygghet för att de aldrig har fått något annat än visstidsanställningar eller bara ringts in vid behov. Men deras räkningar fortsätter att komma.

Coronakrisen borde ha gjort en sak uppenbar för alla: Sveriges arbetsmarknad är inte hållbar. Den fungerar inte i kris – det har alla sett nu. Men den fungerar inte heller en vanlig vecka när allt tuffar på som vanligt.

Sveriges problem är inte att människor har för mycket trygghet på jobbet. Sveriges problem är att otryggheten har ökat och spridit sig i hela arbetslivet. Ändå föreslår den så kallade LAS-utredningen nu ännu sämre anställningstrygghet.

Utredningen var feltänkt från början. Den borde aldrig ha tillsatts. Spelreglerna på svensk arbetsmarknad ska avgöras av parterna, inte av politiker. Den svenska modellen, där parter förhandlar, fungerar bara med en acceptabel balans på arbetsmarknaden. Om den rubbas minskar förutsättningarna för att utveckla Sverige. Att rasera den modellen innebär dessutom ett hot mot den ordning och reda som vi hittills har haft på svensk arbetsmarknad, med en modell där parterna tar ansvar, där vi hör till de länder som har lägst andel konflikt dagar, där vi förhandlar i stället för strejkar.

Nej, mötesdeltagare, LO kommer aldrig att acceptera att politiker driver igenom försämrade anställningstrygghet. Den striden tvekar vi inte att ta. Och här står dessutom de tre centralorganisationerna – LO, TCO och Saco – helt enade.

Vår uppmaning till regeringen och riksdagen är därför tydlig: Kasta inte ut Sveriges löntagare i ännu mer otrygghet mitt i en pågående arbetslöshetskris! Låt parterna göra upp om spelreglerna på arbetsmarknaden! Släng utredningen om försämrade anställningstrygghet där den hör hemma – i papperskorgen!

Dessutom: I morse presenterades utredningen om framtidens a-kassa. Vi hör redan till de länder i EU som har sämst ersättning vid arbetslöshet. Om den här utredningens förslag blir verklighet kommer vi att bli ännu sämre.

A-kasseutredningens förslag kan sammanfattas i en enda mening: Våra arbetslösa medlemmar ska bli ännu fattigare ännu snabbare och tvingas ta vilka jobb som helst, oavsett lön och arbetsvillkor. Förslaget är direkt cyniskt. Det måste givetvis avvisas med kraft.

De här båda utredningsförslagen – om försäkring av LAS och försäkring av a-kassan – är ett grundskott mot hela den svenska arbetsmarknadsmodellen, detta trots att vi den senaste tiden så tydligt har visat att modellen fungerar och behövs mer än någonsin.

Under coronakrisen har vi hittills slutit korttidsavtal för över en halv miljon anställda. Utan vårt ansvarstagande hade hundratals företag helt enkelt gått i konkurs. Nu börjar varslen plana ut. Enligt Arbetsförmedlingen beror det till stor del på korttidsavtalen, på att parterna har tagit ansvar. Det är givetvis goda nyheter.

De som verkar komma ur krisen snabbast är de som jobbar i industrin, och det är viktigt. Men vi får inte glömma dem som inte kommer tillbaka när industrin börjar komma på fötter igen. Det handlar om alla inom handel och service, ofta yngre med osäkra anställningar, ofta kvinnor.

Det är ingen tvekan om att korttidsavtalen och den socialdemokratiskt ledda regeringens stödåtgärder har dämpat krisen. Men ändå är den långt ifrån över. Redan är tiotusentals arbetslösa, och det kommer troligen att bli fler. Våra LO-ekonomer fruktar en arbetslöshet på över tio procent vid årsskiftet. Så vi kommer att behöva göra mer. Och jag tror att vi har goda möjligheter till det, tack vare att vi har en regering som är beredd att lyssna till fackföreningsrörelsen, tack vare vår facklig-politiska samverkan.

En del av våra motståndare förstår helt enkelt inte hur den svenska arbetsmarknadsmodellen fungerar. De tror, som en del centerpartister tydligen gör, att arbetsgivare anställer fler om de får sparka fler eller att fler söker jobb om arbetslöshetsersättningen gör dem fattiga.

Det är inte bara fantasiargument, utan det är rent fake news. Att kasta ut anställda i ännu mer otrygghet och tvinga arbetslösa ut i fattigdom är dessutom cyniskt. Det är ovärdigt ett modernt välfärdssamhälle.

Vi som utgår från det svenska arbetslivets verklighet – och inte från nyliberala skrivbordsprodukter – kan enkelt visa att det inte är vägen framåt. Det är egentligen inte så svårt att förstå. De flesta seriösa företagare förstår detta alldeles utmärkt.

Men det finns också de som inte bryr sig om att den svenska modellen fungerar – för de vill inte ha den, och det har de aldrig velat. De vill inte ha en modell där arbetsgivarna måste dela med sig av makten till vanliga arbetare. De vill inte ha ett samhälle där löntagarnas intressen sätts före vinstintresset. De vill ha ett systemskifte. De vill ha strid.

Vänner! Inför en sådan strid tvekar vi inte. Det har vi aldrig gjort, för vi vet att vi är världens starkaste demokratiska fackföreningsrörelse. Och det vet de också. Det är därför de vill försvaga oss. De har försökt förut. Men de kommer inte att lyckas den här gången heller.

Nu är det tydligt att de ideologiska konflikter som tillfälligt satts på paus under coronakrisen redan är på väg tillbaka, att vi kommer att behöva ta strid för saker som vi tidigare såg som självklara.

Redan i höst väntar en viktig avtalsrörelse. Arbetsgivarna säger att det inte finns pengar till högre löner åt LO-förbundens medlemmar. Men det har de alltid sagt – det är deras jobb. Vi ska se till att våra medlemmar får välförtjänta reallöneökningar också i år och att löneskillnaderna utjämnas mellan män och kvinnor – för det är vårt jobb.

Vänner! Vi samlas i dag till en ovanlig kongress. Vi sitter inte i den kongresslokal där vi brukar sitta. I stället möts vi framför våra digitala skärmar, jag här i en studio i Bromma och ni i Alvesta, Göteborg, Hallunda, Heby, Hofors, Hälleforsnäs, Kumla, Luleå, Malmö, Sundsvall, Ulricehamn, Umeå, Visby och Åkersberga. Jag ser att ni allihop vinkar nu. Vi ser att vi är på en gemensam kongress. Jag vinkar tillbaka, för det känns helt naturligt, och ni vinkar runt om i landet. Men visst går vi ändå miste om något, för det är något alldeles speciellt med möteslokaler och hur de kan förvandlas.

Jag minns fortfarande första gången jag skulle vara med på ett möte, ett SSU-möte, i Lessebo Folkets hus 1978: doften av papper från kopieringsapparaten, kaffebryggarens puttrande, en orange bricka med en vetelängd och på borden toarullar i stället för servetter. Rummet var ingenting innan vi kom dit. Men sen! När lokalen fylldes av människor, av skratt och samtal, av diskussioner och förslag, av Internationalen och Arbetets söner, då hände något nästan magiskt i rummet, för plötsligt var världen möjlig att förändra.

Den känslan är densamma, oavsett om vi möts i ett litet Folkets hus någonstans i Sverige eller en stor kongresshall i Stockholm. Nej, det är inte riktigt samma sak framför skärmarna. Men jag hoppas ändå att vi tillsammans i dag kan hjälpas åt att återskapa åtminstone något av den känslan.

Ni ombud har ett av de finaste uppdrag man kan ha, för i dag är det ni som är den högsta ledningen för Landsorganisationen i Sverige. Det här er kongress.

Men framför allt är det en kongress för dem som inte kan vara med i dag: de som sliter i sjukvården och äldreomsorgen, de som kör människor till jobbet, tar betalt i butikerna, tillverkar papper och andra industriprodukter, tröstar ett ledset barn i förskolan.

Det här är en kongress för våra medlemmar. De har gett oss sitt förtroende. Nu ska vi se till att göra oss förtjänta av det. Vi ska gå genom verksamhetsberättelsen. Vi ska besluta om våra stadgar. Och vi ska välja dem som ska leda LO de kommande fyra åren.

Så, vänner, med de orden förklarar jag Landsorganisationens 29:e kongress öppnad.

Parentation

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: Vi har nu kommit till den punkt på dagordningen då vi hedrar de som avlidit under kongressperioden.

Det är givetvis många LO-medlemmar som avlider under fyra år. Några i hög ålder, några alldeles för unga. Andra kom aldrig hem från jobbet när arbetsdagen var slut. Jag ska låta några kamrater symbolisera alla som har gått bort de senaste fyra åren.

Bert Lundin var en av svensk fackföreningsrörelsens mest kända ledare under efterkrigstiden. Han började arbeta som metallarbetare i Lysekil redan som 14-åring och kom till Metalls förbunds kontor som förhandlingsombudsman 1952. Bert var förbundets ordförande mellan 1971 och 1981, en period då Metall och övriga LO drev frågor som kom att få stor betydelse för vårt land, framför allt demokrati i arbetslivet och lagen om anställningsskydd.

Barbro Wagenius, tidigare Palmerlund, blev 1993 den första kvinnliga ordföranden i Fastighetsanställdas förbund. Barbro inledde sitt fackliga arbete som lokalvårdare och arbetade som ombudsman på förbundet under 1970-talet. Hon var också socialdemokratisk riksdagsledamot.

Även Barbros företrädare som förbundsordförande, **Bert-Ove Pettersson**, lämnade oss. Bert-Ove var först fackligt aktiv som metallarbetare i Luleå men följde med flyttströmmarna och blev så småningom anställd som fastighetsarbetare i Stockholm. 1968 anställdes han som ombudsman på förbundet och valdes till ordförande 1980.

Matts Jutterström började som 17-åring på Iggesunds bruk. Han valdes 1997 till ordförande i avdelningen och anställdes efter några år som förhandlingsombudsman på Pappers förbunds kontor. På kongressen 2014 valdes han till förbundsordförande och fick förnyat förtroende av en enhällig kongress 2018. Matts gick bort ett år senare.

Roland Almlén blev tidigt fackligt aktiv som musiker och valdes 1993 till Musikerförbundets ordförande. Roland är så vitt jag vet den ende av LOs förbundsordförande som legat på Svensktoppen. Han hamnade på listan med Fred Rixons orkester 1968.

Anders Stendalen var Gruvindustriarbetareförbundets siste förbundsordförande innan förbundet 1994 gick samman med Metall, där han då blev förbundssekreterare. Anders började som tonåring på LKAB och blev fackligt aktiv i Gruvtoivan. Som ombudsman på Gruvs förbunds kontor i Grängesberg var han bland annat förhandlingsombudsman under gruvstrejken 1969.

Vi hedrar dem och alla andra som lämnat oss med en stunds tystnad.

Sven-Olof Hellman, Seko
Eva Nilsson, Kommunal
Kurt Gösta Walter, Industrifacket
Nils Nyqvist, Trä
Tommy Tillgren, Handels
Anders Eriksson, Fastighets
Christina Högmark-Bergman, Beklädnads
Stig Marklund, Metall
Bernt Holmström, Kommunal

Ulla Arneving, Kommunal
Martin Lindblom, LO-Tidningen
Barbro Carlsson, LO
Sanna Melin, LO
Berndt Holgersson, LO
Bertil Jansson, LO
Bo Abrahamsson, LO
Birgitta Alexandersson, LO
Roger Karlsson, LO

Punkt 2

Gästerna hälsas, gästernas tal

Gästerna hälsas, gästernas tal

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: I inledningen av våra kongresser brukar vi också alltid försöka titta ut mot andra delar av världen. Nu ska vi också digitalt lyssna till några talare som gärna hade varit med här i dag men som ni förstår inte heller kan vara närvarande på kongressen. Så vi börjar med vårt ungdomsförbund SSUs ordförande Philip Botström. Varsågod!

* * *

Videohälsning Philip Botström, SSU: Bästa LO, kära kongressombud!

Som ledare för ert ungdomsförbund känns det både kul och hedrande att få framföra en hälsning till er. Och den här gången, känns det viktigare än på länge. Vi lever i en osäker och föränderlig tid, i en värld som både hotar och utmanar oss på ett sätt som vi aldrig hade kunnat föreställa oss – när vi gick in i det här nya decenniet.

Men kort innan årsskiftet bestämde sig SSUs medlemmar att peka ut en färdriktning vi kräver för Socialdemokratin, för arbetarrörelsen och för Sverige.

Vi unga socialdemokrater kräver en rejäl och rättvis klimatomställning som gör vanliga människor till de stora vinnarna. Vi kräver mer radikala och modiga lösningar för att minska vidgade klyftor och den växande otryggheten på arbetsmarknaden, två trender som tillåtits pågå under alldeles för lång tid i vårt land. Varför? Det är egentligen ganska enkelt.

Om socialdemokratin inte orkar stå upp för rättvis omställning som kan rädda klimatet och inte vågar driva en politik som minskar klyftor och stärker välfärden för vanligt folk, så kan man ju fråga sig vad meningen med det socialdemokratiska partiet egentligen är?

Det jag ska säga nu kan låta hårt. Men den pandemi vi just nu genomlider är faktiskt ingenting mot den globala katastrof vi alla kommer uppleva inom bara några få decennier om vi inte lyckas bromsa utsläppen av växthusgaser och de växande ekonomiska klyftorna på allvar.

Och tro inte för en sekund att vi har tid att vänta längre. För det har vi inte. Tiden är tvärtom på väg att rinna ut för mina medlemmar, för era barn och barnbarn. Och för våra samhällen

Samtidigt vet vi, i dag bättre än någonsin tidigare, att arbetarrörelsens idéer om jämlikhet och gemensamma lösningar, idén om att investera i varandra, är det bästa botemedlet, både för att övervintra denna kris och för att undvika framtida kriser.

Sverige kan och har råd att rädda oss från onödigt lidande i dag och en total katastrof i morgon. Frågan är bara om våra ansvariga politiker har viljan och modet som krävs?

För att få svar på just den frågan har vi SSUare kavlat upp ärmarna. Vi har arbetat fram massa nya förslag för att öka jämlikheten och rädda klimatet. Vi har låtit alla våra medlemmar rösta fram de förslag som de tycker är allra bäst.

Och en sak kan man säga utan tvivel: SSUs medlemmar har insett vikten av en stark fackföreningsrörelse. De två mest populära förslagen bland

mina medlemmar är att (1) införa full avdragsrätt för fackmedlemsavgift och att (2) införa rätt till facklig introduktion på arbetstid för nyanställda. Det trodde ni kanske inte? Men så är det.

Av våra förslag skrev vi två motioner: Jämlikhetslöftet och En svensk green new deal. Vi slipade argumenten och gjorde oss redo för att ta debatten i varje arbetarekommun och partidistrikt. Självtänkte jag besöka två partiföreningar. Sen från ingenstans, kom corona och vände upp och ner på allt. Besök ställdes in, kampanjer pausades. Annat har fått stå i fokus de senaste månaderna.

Men jag vill vara tydlig, ju längre tiden gått och ju större skadeverkningar som coronakrisen för med sig, desto mer övertygade har vi blivit, att en politik för ökad jämlikhet och en grön omställning bara blivit ännu viktigare och mer akut att genomföra framöver. En redan hårt pressad välfärd utmanas nu till bristningsgränsen. Jämlikheten hotas av massarbetslöshet och social segregation. Den gröna och rättvisa omställningen riskerar att stå utan finansiering när näringslivet gapar efter mer allmosor från skattebetalarna. Marknaden kan inte rädda jobben och ekonomin av egen kraft.

Ingen av de stora utmaningarna i vår tid går att lösa, om inte det starka samhället kliver fram och hjälper till. Det har vi SSU:are insett. Och jag vet att de flesta inom LO också inser det.

Men det räcker inte. Nu är det dags att vi får hela det socialdemokratiska partiet att inse det också. Att vi hjälps åt att pusha dem för att våga ta strid för det också. För medan SSU och LO har sett hur den här krisen bara bekräftat behovet av trygga anställningar, en stark a-kassa, möjligheter till omställning och investeringar i ett grönt samhällsbygge – så argumenterar de partier som Socialdemokraterna gjort sig beroende av, för att man borde göra precis tvärtom.

De vill försvaga arbetsrätten, införa marknadshyror, försämra a-kassan och ösa pengar över näringslivet och deras förmögna ägare. Ja, ni vet den där rikaste procenten som redan får 65 procent av alla kapitalvinster i Sverige. Och det stannar inte där.

De liberala partierna vill fortsätta använda arbetskraftsinvandring som murbräcka för att radera den svenska modellen. Och de är mer måna om sin image än att ta ansvar för en långsiktig och hållbar migrationspolitik. De låter sin image gå före konsekvenserna av lönedumpning, otrygghet och segregation som drabbar arbetare och LO-medlemmar som hårdast. Det här är partier som ser fackliga rättigheter som ett särintresse och bevisligen låter sig styras helt av svenskt näringslivs dolda intressen.

Och det är här alla ni kommer in i bilden. Kära LO-kongress, ni får inte låta detta ske. Det finns gränser vi inte kan passera. Vi kan inte svika de vi ska representera. Och vi kan inte tolerera vilken politik som helst för maktens skull om vi ska kunna se oss själva i spegeln. Det gäller för oss, och det måste gälla för Socialdemokraterna.

Så jag hoppas och uppmanar er att kroka arm med SSU det kommande året. Att ni vill göra gemensam sak med oss för få Socialdemokratin att bli ännu modigare. Att ni ryter ifrån när regeringen lyssnar för mycket på samarbetspartierna. Att ni tar strid varje gång den lilla rika elitens intressen, tillåts gå före samhällsintresset. Att ni ställer till med ett jävla liv varje gång

ett klåfingrigt förslag på förändring hotar tryggheten för era medlemmar och Sveriges arbetare. Och att vi tillsammans kan hjälpas åt – för att Sverige ska komma ur den här krisen, och kunna förebygga kommande kriser, som ett mer jämlikt land. Ett mer rättvist land. Ett mer hållbart land. Ett land som gör sitt yttersta, inte bara i solidaritet med varandra, utan också med kommande generationer.

Om ni vågar så lovar jag att SSU är med er längs hela vägen. Ingen klarar den här kampen på egen hand. Vi är starkare om vi gör det tillsammans. Det är ju så – Alla tillsammans – det finns inget annat sätt.

Framtiden kan verka hopplös, men det är människan som skapar den. Det är dags att kavla upp ärmarna, nu kör vi!

* * *

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: Tack så jättemycket Philip och jag tror jag kan tala för hela LO när vi säger att vi är beredda att vara med i den fajten om en bättre framtid tillsammans med SSU. Vi är ju också beroende av ett bra samarbete och ni är alltid en radikal röst som vi har stor nytta av i diskussioner om ekonomisk politik och i fajten mot de borgerliga partierna för att skapa trygghet för vanligt folk och en bra klimatomställning. Det gör vi gärna tillsammans med SSU.

Vi ska också naturligtvis lyssna till några hälsningar från våra fackliga kamrater både i Sverige och runt om i världen. Först ut är TCO, den organisation för tjänstemän som vi jobbar väldigt nära i vardagen. Många av de saker på arbetsmarknaden som drabbar våra medlemmar drabbar också TCOs medlemmar. Så vi gör det verkligen i ett bra samarbete.

Jag ger ordet till Therese Svanström som är TCOs ordförande. Varsågod Therese!

* * *

Videohälsning Therese Svanström, TCO: Kära kongressdeltagare!

Så fint att få vara med er på det här sättet även om jag gärna hade sett er alla live för att kunna småprata i korridorerna. För det finns inget som ger mer energi och kraft än att möta fackligt aktiva som valt att ägna sådan stor del av sitt liv åt att göra livet lite bättre för oss alla. Det är ju vår fackliga kärnuppgift och det är väldigt viktigt.

Och den kraften är mer nödvändig än någonsin för vi står inför stora och viktiga utmaningar framöver. Arbetsmarknaden förändras snabbt. Arbetsförhållanden, arbetsvillkor, arbetsformer förändras. För att klara av att möta den förändringen med facklig styrka behöver vi vara många som vill vara med och som kan och vill göra skillnad. Både som förtroendevalda och medlemmar i fackförbunden inom TCO, Saco och LO.

Vi måste orka att organisera fler. Oavsett utbildningsnivå. Oavsett anställningsform. Oavsett var du är född. Det är bara genom att vi blir fler som vi ökar vår kollektiva styrka.

Det som förenar oss, oavsett om vi tillhör TCO, LO eller Saco är att vi samlat företräder löntagarintresset i det här landet. Det gör vi genom den svenska partsmodellen, som hanterar och löser hur våra jobb ska fungera i praktiken.

Oavsett olika ingångsvärden så möts vi för att försöka landa ner i kompromisser som fungerar både för oss och för vår motpart.

Partismodellens styrka är just självständigheten, oberoendet och närheten till förutsättningarna på en konkurrenskraftig och väl fungerande arbetsmarknad. Så när politiken – oavsett färg och oavsett parti, oavsett om du är moderat, socialdemokrat, centerpartist eller liberal – börjar kliva in och vill reglera villkoren på arbetsmarknaden, då får vi problem! Då skadas handlingsutrymmet och möjligheten att agera. Det skadar löntagarna och det skadar Sverige som land. Jag tycker att politiken istället borde lära av den svenska partismodellen – att oftare än vad som brukar vara fallet i politiken utgå från kompromissen, inte konflikten och att hitta lösningen. Det är så vi når resultat som alla har stor nytta av.

Redan innan coronapandemin stängde ned stora delar av världen, fanns det krafter som ville stänga gränser och bygga murar mellan länder och människor, både på vår kontinent och till och med inom ramen för det gemensamma EU-samarbetet. För mig och för TCO är den utvecklingen helt otänkbar. En modern fackföreningsrörelse får aldrig ställa löntagare från andra länder mot varandra. Och det gäller oavsett om du är född i Polen, Partille eller i en by i södra Dalarna. Det är en fråga om människovärde. Det är en fråga om demokratiska principer.

Den samlade fackföreningsrörelsen spelar en viktig roll för demokratin. Och med tanke på hur utvecklingen ser ut runt om oss i dag måste vi stå upp och vi kan inte slå oss till ro. Vi kan inte ta demokratin för givet längre, utan måste försvara och utveckla den. Det måste vi göra varje dag och överallt, på arbetsplatsen, på fritiden, med familj och vänner och med främlingar. Det är en stor och viktig uppgift som vi har gemensamt.

Jag vill också här i dag rikta ett stort tack, å TCOs vägnar, till Karl-Petter Thorwaldsson och den nuvarande LO-ledningen för ett mycket gott samarbete genom åren. Den tillträdande ledningen för LO kommer tillsammans med oss i TCO och Saco att ställas inför många utmaningar: anställningskyddet, EUs minimilöner, en förbättrad sjukförsäkring, en god arbetsmiljö, en a-kassa som verkligen är en omställningsförsäkring som erbjuder trygghet, värnet av den svenska partismodellen, värnet av de demokratiska principerna och det demokratiska samhället.

Det fattas oss inte stora och viktiga uppgifter. Ibland kommer vi att göra gemensam sak, ibland kommer vi att gå var och en för sig. Men vi ska alltid komma ihåg att vi tillsammans företräder löntagarna i det här landet, oavsett om de är medlemmar i TCO, LO eller Saco. Jag ser verkligen fram emot fortsatt samlad facklig styrka tillsammans med alla er.

Så från TCO ett varmt lycka till med kongressen.

* * *

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: Tack så jättemycket Therese. Det var roligt att se att du fick problem med vinden där men du satt som väntat stabilt kvar. Det var ingen tvekan om att du red ut den stormen med bravur. Jag vill också framföra ett stort tack för ett superfint samarbete under de här åren med TCO. Vi har haft det jättebra ihop.

Vi är inte fulländade i de fackliga centralorganisationerna för även om

arbetare och tjänstemän är superviktiga så är vi också beroende av akademiker för att klara oss på arbetsmarknaden.

Jag ska också introducera Sacos ordförande Göran Arrius att tala till vår kongress. Varsågod Göran!

* * *

Videohälsning Göran Arrius, Saco: Kongressdeltagare, kära fackliga kollegor! Det är en speciell kongress som äger rum digitalt och det har, minst sagt, varit en speciell vår.

Mycket av det vi i de fackliga organisationerna hade planerat fick vi släppa. Många av de frågor vi trodde skulle stå högst på dagordningen hamnade i skymundan när pandemin drog fram över världen, Europa och Sverige och förändrade allt. Jag tror vi kommer att tala om före och efter corona.

Det finns dock sådant som inte har hamnat i skymundan utan snarare lyfts fram i ljuset. Ett exempel på det är att allt fler nu ser att vi som fackliga organisationer är avgörande för det svenska samhällets utveckling och fortlevnad.

För visst märks det att facket behövs när arbetsmiljön i det dagliga är skillnaden mellan liv och död. Om inte vi slåss för munskydd och säkra arbetsrutiner för våra medlemmar – vare sig de är läkare eller hemtjänstpersonal. Vem är det då som ska göra det?

När parterna snabbt kan komma överens om avtal för korttidspermitteringar som gör att många fler ändå har ett jobb att gå tillbaka till när maskinerna i industrin igen startar – som ingenjör eller som metallarbetare – ja även där blir fackets betydelse väldigt tydlig.

Inte minst märks det för de många som ändå förlorar eller kommer att förlora jobbet och då har en trygghet att falla tillbaka på. I sin a-kassa eller inkomstförsäkring och stöd från sin fackliga organisation. Många kommer då kunna behålla hus och hem – och det är tack vare oss. Glöm inte det, och var stolta! Vi i de fackliga organisationerna är samhällets ryggrad; när många andra faller måste vi fortsatt stå raka.

Ibland talas det om skillnader mellan de tre fackliga centralorganisationerna. Jag måste erkänna att den här våren, och under mina år som ordförande för Saco, har jag mest tänkt på likheterna. När grundvalarna för det vi alltid arbetat för och trott på hotas – och ja, jag måste nämna LAS-utredningen här – står vi upp gemensamt för arbetstagare i Sverige. Det är ett styrkebesked som jag tror att alla regeringar måste ta ad notam. Låt oss fortsätta så, vi kan aldrig acceptera att maktbalansen på svensk arbetsmarknad förskjuts till våra medlemmars nackdel.

Jag vet att ni inte tar alla frågor nu utan väntar med en del till hösten. Men jag vet också att ni ska göra något mycket viktigt i dag och det är att ni ska välja ny LO-ledning. Jag måste därför passa på och vända mig till dig, Karl-Petter, Kålle, och tacka dig. Kålle, du, min fackliga kollega, du som är min inspiratör och du som har varit en så fin samarbetspartner, men framförallt, Kålle, min vän. Tack för fint samarbete under de här åren som du har varit ordförande för LO. Jag kommer att sakna dig jättemycket men jag är övertygad om att vi kommer att ses igen, på andra barrikader.

Jag ser naturligtvis också väldigt mycket fram emot ett gott samarbete

med den nya LO-ordföranden och den nya LO-ledningen. Jag önskar er alla lycka till på kongressen. Vi fortsätter att kämpa för ett Sverige med tryggare arbetsmarknad – tillsammans.

Tack för ordet.

***

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: Tack så jättemycket Göran. Det är inte enkelt att stå här och ta emot sådant beröm från en vän och hålla sig seriös. Men jag ska ändå försöka. Göran är en förebild i mycket och en otrolig facklig företrädare för sina medlemmar. Han slåss för Sveriges akademiker varenda vaken dag.

Nu är han dessutom förebild i annat för sedan en vecka tillbaka kan jag avslöja att han har gjort en sak som jag hoppas kunna göra så småningom. Det är att han har blivit hundägare. Så jag lyckönskar dig verkligen med Tasse som jag vet att hunden ska kallas för och att ni får ett jättebra liv ihop. Det ska bli kul att se när du ska vara sträng mot en jycke. Jag tror att det kommer gå sådär Göran men ni kommer få mycket värme och kärlek i er relation. Det är jag helt övertygad om. Tack så mycket Göran.

Vi ska naturligtvis också göra en internationell utblick och då kommer den första fördelen med pandemin och det gör att jag kan introducera vår engelsktalande gäst på svenska. Eftersom det redan är förinspelat så behöver hon inte förstå vad jag säger. Vi ska välkomna en fantastisk global röst för våra fackliga organisationer, världsfacket ITUCs generalsekreterare, som åker land och rike runt för att slåss mot oförrätter mot löntagare världen över.

Tänk en kvinna som har stridit så hårt för att avskaffa ett uråldrigt system i gulfstaterna, särskilt i Qatar som heter Kafala och som nu får lagstiftning som förbjuder användning av Kafalasytemet tack vare klokt och mycket intensivt fackligt arbete.

Jag välkomnar verkligen Sharan Burrow att tala till vår kongress. Varsågod Sharan.

***

Videohälsning Sharan Burrow, världsfacket ITUC: Hej Karl-Petter, styrelsen, ledningen och ledamöter över hela Sverige!

Först och främst vill jag gratulera er. Ert försvar av arbetare, av anställningstrygghet, av en trygg inkomst för medlemmar som arbetar i frontlinjen har varit otroligt i samband med covid-19 och ni har etablerat riktlinjer och standarder för hela världen att följa. Vi vet att Sverige har stuckit ut från mängden i hanteringen av den här krisen och att fackföreningarnas styrka har varit en del av detta.

Men vi vet också att i övergången från kris till motståndskraft är det nya sociala kontraktet som vi kämpar för överallt livsviktigt. Vi måste se till att jobben är säkrade när vi står inför en finanskris som kan bli tre gånger så stor som den under trettioalet och då vet vi att jobb, jobb och jobb kommer att stå i centrum. Då krävs det av oss att vi investerar i infrastruktur, arbetsmarknadsåtgärder och vården.

Vi har redan ställts inför en mängd kriser. Jag tänker på ojämlikheten som har nått historiska nivåer. Den sågs redan som en risk, inte bara en so-

cial risk, utan en global ekonomisk risk. Vi vet redan att klimatet är ett hot mot mänsklighetens överlevnad. Och vi vet också att framstegen för kvinnor hade avstannat i många länder.

Vi stod dessutom inför en utmaning, och ett val, mellan den bästa och den sämsta tekniken. Och nu covid-19. En hälsokris, och nu en ekonomisk kris. Våra återhämtningsplaner måste integreras med arbetarrörelsens saksfrågor, trygga anställningar, säkra inkomster och socialt skydd. Detta måste utgöra en motståndskraftig grund när vi går framåt eftersom återhämtning inte kan handla om det som var.

Vi behöver en värld som förstår att arbete, det sociala kontraktet, måste ligga till grund för en motståndskraftig framtid. Förra året, tillsammans med arbetsgivare, förhandlade vi fram hundraårsdeklarationen i samband med ILOs arbetskonferens. Den byggde på resultaten från den kommission som er egen statsminister ledde. Vi behöver ett anställningsskyddsgolv för alla arbetare. Vi vill ha ett golv för socialt skydd. Vi vill ha en transformerande agenda för kvinnor. Vi vill se klimat- och teknikfrågor hanteras i social dialog så att vi får en rättvis övergång. Våra offentliga tjänster är åter i frontlinjen.

Och vi vet att arbetarna i frontlinjen, i sjukvården, i äldreomsorgen, i serviceyrken, i våra mataffärer och inom andra områden har riskerat sina liv för att skydda våra. Vi måste se till att våra offentliga tjänster kan finansieras och att arbetare respekteras med inkomster som är anpassade till faktiska levnadskostnader. Vi måste förstärka och bygga vidare på er framgång när det kommer till att förhandla för alla dessa åtgärder globalt.

Men jag vet, Karl-Petter, att detta är din allra sista kongress som LOs ordförande. Jag känner mig ledsen för detta å ena sidan, eftersom du är en otrolig fackföreningsledare. Du har ägnat ditt liv åt fackföreningsrörelsen, åt aktivism som sträcker sig från arbetsrelaterade frågor och organisation till progressiv lagstiftning och ett ledarskap i kampen för arbetare i Sverige och över hela världen. Jag kan vittna om ditt globala ledarskap eftersom vi har arbetat som partners under en lång tid. Du har varit en av ITUCs starkaste förkämpar sedan jag blev generalsekreterare, samt under en lång tid dessförinnan. Men därefter har du varit vår vice ordförande i över fem år och du har verkligen varit en enastående partner. Anledningen till att jag inte är fullt så ledsen är att jag tror att vi kommer att få mer tid i just den globala rollen och jag ser fram emot det. Men jag tror att i dag, Karl-Petter, och i många avskedsцерemonier, kommer dina medlemmar, dina kollegor att säga tack till en verklig fackföreningshjälte. Ditt engagemang är inte över än men det finns tider i alla personers liv då vi bör uppmärksamma deras insatser och ödmjukt säga tack.

Till den nya ledningen – jag ser verkligen fram emot att arbeta med er. Låt oss hoppas att vi i den närmaste framtiden kan träffas och dela med oss av våra prioriteringar och förena era målsättningar med vår ambition för en återhämtning och motståndskraft som handlar om jämlikhet, om klimatet och om hur vi använder modern teknik när vi återställer en sammanlänkad värld.

Tack, i solidaritet.

***

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: Tack så jättemycket Sharan. Du har rätt, jag ska ägna mer tid åt det internationella arbetet och jag ser verkligen fram emot att jobba nära tillsammans med dig till nästa kongress i ITUC, vår fackliga världsorganisation. Sharan är en fantastisk ledare som gör väldigt mycket för att stötta medlemsorganisationer världen över och inte minst i de länder där arbetstagare har det som allra sämst, en fantastisk ledare för våra löntagare världen över. Jag ser fram emot att fördjupa vårt samarbete de kommande åren, Sharan.

Det är klart att vår gästlista vore inte komplett om vi inte också introducerade den som vi till vardags jobbar mest med. Vi är ju stolta över vår facklig-politiska samverkan och jag kan väl säga att den här våren hade inte sett likadan ut om vi inte haft vår facklig-politiska samverkan.

I samma ögonblick som jag hörde att Folkhälsomyndigheten sa att vi ska stanna hemma om vi känner minsta snuva för att inte sprida smittan vidare så tog jag en kontakt med regeringen. Bara dagar efter det avskaffade ni karensdagen. När vi insåg att många människor går rakt ut i arbetslöshet som varit visstidsanställda och inte haft möjlighet att kvalificera sig till a-kassa, då ordnade ni så vi väldigt snabbt kunde ge en bra grundersättning och göra det enklare att bli medlem i a-kassan vilket ju över hundra tusen har blivit sedan covid började. När vi berättade att försörjningen på a-kassenivån som den var skulle göra väldigt många människor i Sverige fattiga så höjde ni ju både nivån för de första 100 dagarna till 1 200 kronor och de efterföljande dagarna till 1 000 kronor i a-kasseersättning så människor klarar sin försörjning även om de drabbas av att jobbet försvinner eller läggs ner i den här pandemin. Det hade inte varit så utan facklig-politisk samverkan och 130 år av nära samarbete.

Den jag introducerar nu är ju dessutom samma person som för många år sedan frågade om jag ville bli nominerad till LO-ordförande i en helt annan värld. Då jobbade jag på IF Metall och han var ordförande i IF Metall. I dag är han här som partiordförande för det Socialdemokratiska partiet. Varsågod Stefan Löfven!

* * *

Videohälsning Stefan Löfven, partiordförande Socialdemokraterna: Kära vänner, kongressdeltagare!

Att som socialdemokratisk statsminister få tala till en LO-kongress är en stor ära, även om det sker på ett ovanligt sätt. Den här gången blir det inget småprat över en kopp kaffe efter talet, inga medskick i kön till lunchen. Så får det vara, den här gången. Jag vet att vi ses snart igen.

Vårt sätt att leva har förändrats. Det kommer dröja innan vi kan återgå till vardagen. Krisen har också varit en brutal påminnelse om att ensam inte är stark, att människor är beroende av varandra. Det dåvarande socialdemokratiska kommunalrådet Göran Johansson sa en gång: "Att dela en korb på mitten är rättvisa. Att ge en större bit till den hungrige är solidaritet".

I solidariteten finns inget ömkande. Solidaritet förutsätter gemensamma intressen som ömsesidig vilja till uppoffringar och en uppriktig vilja att underordna sina egna intressen under de gemensamma, större intressena. Solidariteten är själva fundamentet som fackföreningsrörelsen är byggt på.

Den enskilde medlemmens problem blir organisationens gemensamma. Gemensamt får medlemmarna styrka och kraft bakom sina ställningstaganden. Och solidaritet är vad många, många svenskar visat under de gångna månaderna. När man hjälper medmänniskor att handla mat, gå ut med hunden, slänga sopor, hämta paket och mediciner. Vårt samhälle prövas, och vi har sett hur medborgarna möter prövningen, ofta genom ett engagemang i folkrörelserna, föreningslivet, kyrkor, samfund eller idrotten.

Ditt enskilda problem blir samhällets gemensamma. Det är en solidaritet som värmer. Det är en sammanhållning som är viktig för den enskilde och för vårt land.

Viruset tar många liv, berövar familjer och släkter på älskade medlemmar. Men i virusspridningens spår ser vi också, både i Sverige och i omvärlden, hur ekonomin och arbetsmarknaden läggs i spillror. Den krispolitik som regeringen lägger fram är krispolitik på löntagarnas sida. Korttidspermitteringarna, a-kassan och välfärdspengarna är de mest tydliga exemplen. Dessutom har vi gjort stora satsningar på välfärden.

Nu ökar statsskulden snabbt och det betyder att vi i framtida budgetförhandlingar kommer behöva göra svåra val och hårda prioriteringar och ta tuffa konflikter. Sedan andra världskriget har det kanske aldrig funnits utmaningar för vårt land där vår gemensamma solidaritet är så viktig som nu. Det är en historisk kris med historiska möjligheter.

Vi kommer att behöva bygga Sverige mer jämlikt och mer klimatsmart. Vi ska bygga välfärden starkare och vi ska bekämpa massarbetslösheten. När vi lyfter Sverige ur krisen kommer regeringen att behöva en konstruktiv samverkan av löntagarorganisationerna och det privata näringslivet. Den uppgiften är så stor, så svår, så omfattande att alla goda krafter måste vara med.

Ska vi få fart på Sverige, då behövs solidaritet. När vi ska återstarta den starka ekonomi som coronaviruset raserat så är det gemensamt vi måste bära bördorna. Den med starkast skuldror ska bära mest. Det är en av arbetarrörelsens vägledande principer. Och allra starkast skuldror har samhället. Och samhället, det är vi, gemensamt.

Den beslutsamhet som inte minst LO-kollektivet visat under de här månaderna fyller mig med tillförsikt. Tack till alla undersköterskor, busschaufförer, städare, butiksbiträden, kallskänkor, barnskötare, brevbärare, sophämtare och maskinförare. Och tack till alla andra LO-arbetare för era ovärderliga insatser under den här krisen. Välfärden och sjukvården fungerar, trots allt. Hus och vägar byggs, trots allt. Våra barn får utbildning och pedagogiska utmaningar, trots allt. Den sortens insatser som landets löntagare nu gör banar väg mot framtiden. Utan er hade vi aldrig klarat detta. Utan er hade Sverige inte klarat krisen. För det ska ni ha hela vårt lands tack.

På temat tack, låt mig också rikta ett varmt tack till Karl-Petter Thorwaldsson och Berit Müllerström för de här åren. Tack för ett bra samarbete och tack för det ni gjort för landets arbetare.

Jag vet att fackföreningsrörelsen inte är överens med allt som regeringen gör, och jag vet att ni inte överens med allt som Socialdemokraterna gör, och så ska det vara. Facklig-politisk samverkan är inte alltid ett okomplicerat förhållande. Det visste Arne Geijer och Tage Erlander, Wanja Lundby-Wedin och Göran Persson.

Första juni lämnades LAS-utredningen till regeringen. För mig är det uppenbart att utredningen förslag inte uppfyller kravet på att upprätthålla en grundläggande balans mellan arbetsmarknadens parter. Utredningens förslag blir i alla händelser inte regeringens proposition. Det finns inget lagförslag än. Utredningen är inte heller det slutgiltiga beskedet om hur arbetsrätten ska förändras. Om parterna enas om ett förslag, då går vi vidare med det i stället. Men om parterna inte kan komma överens, då blir detta en fråga för förhandlingar i riksdagen. Socialdemokratins uppgift är då, i vårt folkvalda parlament, att försvara arbetsrätten. Men kom ihåg att i riksdagen dominerar en majoritet av partier som är beredda att här och nu göra långtgående försämringar av anställdas trygghet. Och det utan att bry sig om vare sig arbetares rättigheter eller löntagarorganisationernas synpunkter.

På riksdagens bord ligger förslag om långtgående inskränkningar av konflikträtten, förlängd provanställning till tolv månader och inte minst ett återinförande av Lex Laval. Så ser spelplanen ut. Det är vad vi har emot oss.

Olof Palme sa en gång att den svenska modellen var grundvalen för en "demokratisk optimism och framtidstro". I de här tiderna när det ibland kan kännas svårt att känna optimism och framtidstro kan det vara värt att påminna om det där. Vi tror på framtiden. Vi tror på Sverige. Vi tror det bästa om människorna som bor här. Vi tror på att vi tillsammans kan bygga ett mer rättvist, mer jämlikt och mer välmående samhälle. Det är med solidaritet vi ska möta framtiden. Det är bara så vi kan fortsätta bygga Sverige starkt.

Tack.

* * *

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: Tack så jättemycket Stefan Löfven. Det är slående att du alltid säger som det är när du håller tal och att du alltid gör det du kan för att stå upp för arbetare och löntagare och göra det bästa möjliga av den situation som Sverige befinner sig i. Det var sannerligen inte enkelt att få till en ny regering. Du ska ha allt beröm för att du trots allt lyckades och att du kunde hålla de främlingsfientliga Sverigedemokraterna utanför makten.

Det är alltid speciellt att träffa Stefan Löfven. Vi har jobbat ihop i många år. Han var en gång handledare när jag gick en av mina första fackliga kurser i början av 1980-talet. Ingen visste ju vart livet skulle ta vägen. Stefan kommer från en vanlig knegarfamilj utanför Örnsköldsvik. Jag själv kommer från en liten familj i Kosta med arbetare runt omkring oss. Vart livet har tagit oss har väl förvånat både mig och Stefan Löfven och jag vet vid ett tillfälle när vi båda två tyckte det var väldigt märkligt och det var när Stefan Löfven hade hela världens blickar på sig på det sociala toppmötet i Göteborg. På EU-manér hade de gjort en lång korridor med 150 meter blå matta. Fotografer skulle fotografera alla på vägen fram till att bli mottagna av landets statsminister. När jag kom fram viskade jag i Stefan Löfvens öra "hur fan hamnade vi här?". Det är en sak vi har grubblat över många gånger i livet. Du gör det fantastiskt bra och har nu varit statsminister i sex år och jag hoppas att vi får slita på dig i många år till som statsminister. Ta det lite lugnt i sommar och kom tillbaka med förnyad kraft och se till att Sverige blir ytterligare lite bättre i höst och nästa år.

Där brukar vår gästlista vara slut men det har hänt oroväckande saker i ett land där vi har en stark relation till den fackliga organisationen. Jag tänker naturligtvis på utvecklingen i Hongkong. Samtidigt som corona drar fram har regimen i Kina börjat dra åt tumskruvarna mot demokratin i Hongkong, också mot våra fackliga kollegor på plats. Den fackliga ledaren Lee Cheuk-Yan har faktiskt blivit åtalad för anstiftan till upplopp och riskerar ett långvarigt fängelsestraff. Vi frågade Lee i förra veckan om han kunde tänka sig att spela in ett litet tal till vår kongress för att uppmärksamma alla oss på hur diktaturen drar fram över Hongkong och riskerar livet för de många människorna som jobbar fackligt och politiskt för demokrati och frihet i Hongkong.

Välkommen till kongressen Lee. Ordet är ditt!

* * *

Videohälsning Lee Cheuk-Yan, Hongkongs fria fackföreningsrörelse (HKCTU):
Hej, bröder och systrar på LOs kongress! Hälsningar från Hongkong.

Det har verkligen varit ett oförglömligt år för fackrörelsen i Hongkong. De goda nyheterna är att arbetarna efter ett år har börjat kämpa för en ny arbetarrörelse. De ser att det inte räcker att gå ut på gatan och kämpa och protestera. Vi behöver också en maktbas i form av en oberoende demokratisk fackförening och därför pågår en rörelse där arbetare går samman i nya fackföreningar i många olika sektorer, inklusive finans- och tjänstesektorn. Och vi därmed kan se ett hopp för framtiden i dessa nya fackföreningar när de bestämmer sig för att kämpa långsiktigt med politiska strejker samtidigt som Hongkongs fria fackföreningsrörelse HKCTU (Hong Kong Confederation of Trade Unions) samordnar med dem och stöder deras kamp, även på arbetsplatsen. Så en kombination av en politisk agenda och kampen på arbetsplatsen. Detta är de goda nyheterna från en framtidsorienterad fackrörelse.

De dåliga nyheterna är att allt eftersom vi i oppositionen blir starkare i våra protester blir förtrycket desto mer hårdhänt. Föreställ er att 9 000 personer nu har arresterats och 1 600 av dem har åtalats för olika brott, inklusive det allvarligaste, upplopp. Jag är en av dessa 9 000 och 1 600 personer som åtalats för att ha lett demonstrationer vid tre tillfällen och åtalpunkterna var anstiftan till upplopp och att ha organiserat en otillåten sammankomst. Jag förväntar mig att hamna i fängelse för detta.

Men ändå, detta är åtminstone Hongkongs lagstiftning. Det annalkande hotet är den nationella säkerhetslagen – skapad i Kina, definierad av Kina – lagen om statsfientlig verksamhet, lagen om utländskt ingripande i Hongkong.

Så för HKCTU, är politiska strejker statsfientliga? Är våra krav på demokrati statsfientliga? När jag talar med er nu, ber jag en utländsk makt ingripa? Så vad kommer att hända med vår fackorganisation och arbetet med internationell solidaritet? Allt detta har definierats av Kina, inte av Hongkong. I framtiden kommer jag alltså kanske att hamna i fängelse på grund av den nationella säkerhetslagen.

Hongkong befinner sig således verkligen i en svår sits och vi behöver allt stöd vi kan få från hela världen och vi behöver stöd från våra svenska

bröder och systrar i internationell solidaritet för alltid. Låt oss kämpa mot auktoritärt styre.

* * *

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: Tack så jättemycket Lee. Jag lovar att vi inte kommer att titta bort när Kina försöker ta bort demokrati och frihet i Hongkong. Vi står vid din sida Lee och du ska veta att du har hela världens fackföreningar på din sida. Vi ska se till så Kina inte kan göra det här mot dig, mot fackliga kamrater och mot andra frihetskämpar i Hongkong utan att vi protesterar tydligt och klart. Även om språket från Kina känns väldigt hårt så kommer vi aldrig att backa från att skydda de fackliga rättigheterna i Hongkong. Frihet ska finnas kvar i Hongkong i framtiden. Vi lovar att göra allt för att stötta er fajt och stå vid er sida. Säg bara vad vi kan göra så ska vi göra så mycket vi bara kan.

Tack för att du ville säga det här till vår kongress.

Punkt 3

Rapport från fullmaktsgranskningskommittén

Rapport från fullmaktsgransningskommittén

Britta Lepp, revisor, föredrog fullmaktsgransningskommitténs rapport.

Beslut

Kongressen beslutade
att notera rapporten från fullmaktsgransningskommittén.

Rapport från uppropet

Britta Lepp, revisor: Fullmaktsgransningskommittén har vid sitt möte den 17 april 2020 granskat samtliga inkomna fullmakter, vilka har godkänts och fastställts till 300. Till kongressen är således 300 ombud, 100 representantskapsledamöter, 18 styrelseledamöter och 4 revisorer kallade.

I dag är vi lokaliserade på 15 olika platser i Sverige. Det har skett inregistrering vid samtliga, och detta har sammanställts.

Vi kan konstatera att samtliga förbund är representerade på kongressen. Av de 300 ombuden är 294 inregistrerade. Av de 18 kallade styrelseledamöterna är 17 inregistrerade. Av de 100 kallade representantskapsledamöterna är 99 inregistrerade.

Yttrande-, förslags- och rösträtt har enligt stadgarna 294 ombud, 17 styrelseledamöter och 99 representantskapsledamöter – totalt 410. Yttrande- och förslagsrätt har dessutom de tre förtroendevalda revisorerna samt de funktionärer och tjänstemän som är föredragande vid kongressen eller har särskilt medgivande.

Vi kan konstatera att fullmakterna är behörigt inskickade och att representationsrätten är i överensstämmelse med gällande stadgar och nämnda rapporter och föreslår att kongressen fastställer att antalet närvarande röstberättigade är 410.

Ackholt, Malin	HRF	LOs styrelse
Ahlin, Mikael	IF Metall	Ombud
Alexandersson, Nina	Elektrikerna	Ombud
Alfredsson, Magnus	Kommunal	Representantskapet
Almén, Renate	IF Metall	Ombud
Almqvist, Tommy	Byggnads	Ombud
Alqvist, Henrik	Kommunal	Ombud
Andersson, Barbro	Kommunal	Representantskapet
Andersson, Bo-Arne	GS	Representantskapet
Andersson, Carola	IF Metall	Ombud
Andersson, Charlotte	HRF	Ombud
Andersson, Ingemar	IF Metall	Representantskapet
Andersson, Jan	Byggnads	Ombud
Andersson, Karolina	Handels	Ombud
Andersson, Mats	Transport	Ombud

Andersson, Magnus	IF Metall	Ombud
Andersson, Rosa	Kommunal	Representantskapet
Andersson, Stefan	Pappers	Ombud
Andersson, Theresia	Kommunal	Ombud
Andersson, Tonnie	IF Metall	Representantskapet
Andersson, Viktor	Transport	Ombud
Andersson, Åsa	Kommunal	Ombud
Andreasson, Roland	Handels	Ombud
Anicic, Nermina	Kommunal	Ombud
Antbrink, Frida	Handels	Ombud
Antfolk, Elisabeth	Kommunal	Ombud
Antonsson, Anna	Kommunal	Ombud
Aras, Numan	Kommunal	Ombud
Astner, Sara	HRF	Representantskapet
Aune Larsson, Julia	Elektrikerna	Ombud
Avdullahu, Adrian	IF Metall	Ombud
Baalbaki, Hanan	Kommunal	Ombud
Barck, Jenny	Handels	Ombud
Bardh, Per	Handels	Representantskapet
Baudin, Tobias	Kommunal	LOs styrelse
Bengtsson, Lisa	Kommunal	Representantskapet
Bengtsson, Robert	IF Metall	Ombud
Benjaminsson, Monica	IF Metall	Representantskapet
Berg, Anders	Seko	Ombud
Berg, Torbjörn	Kommunal	Ombud
Berggren, Katarina	Kommunal	Ombud
Berglund, Jasmine	Kommunal	Representantskapet
Bergman, Mahlin	Kommunal	Representantskapet
Bergström, Anna	Seko	Ombud
Bergström, Per	GS	Ombud
Bergström, Pär	Kommunal	Ombud
Bergvall, Cristian	Transport	Ombud
Berntsen, Mathias	HRF	Ombud
Berntsson, Anette	Kommunal	Ombud
Bexelius, Per	Kommunal	Ombud
Blomgren, Maria	Kommunal	Ombud
Blomster Roos, Amanda	Kommunal	Ombud
Bohman, Chamilla	Kommunal	Ombud
Bondesson, Lisa	Kommunal	Ombud
Borck, Rebecca	Livs	Ombud
Borg, Joakim	Transport	Representantskapet
Boström, Pontus	Elektrikerna	Representantskapet
Boström, Veronica	Fastighets	Ombud
Boström Myrberg, Jenny-Anne	Handels	Ombud
Brandt Ygeman, Elisabeth	Handels	Representantskapet
Brännström, Ulla	IF Metall	Representantskapet
Burman, Rickard	IF Metall	Ombud
Byström, Lena	Kommunal	Ombud

Bäckman, Jessika	Fastighets	Ombud
Bölja, Tony	IF Metall	Ombud
Cajander, Carina	IF Metall	Ombud
Carlsgård, Anne-Maria	Kommunal	Ombud
Carlsson, Ingvar	Seko	Ombud
Carlsson, Magnus	Kommunal	Ombud
Cato, Magnus	Byggnads	Ombud
Chacon, Juan	Kommunal	Representantskapet
Charléz, Gunilla	GS	Ombud
Christensen, Glenn	IF Metall	Ombud
Christensen, Tina	Kommunal	Representantskapet
Clifford, Stefan	Kommunal	Ombud
Dahlsberg, Lena	IF Metall	Ombud
Dahlström, Christina	Kommunal	Representantskapet
Dalstam, Lena	Kommunal	Ombud
Darelius, Robert	Kommunal	Ombud
Degerskär, Marcus	IF Metall	Ombud
Djurovic, Zarko	IF Metall	Ombud
Edblom, Roger	Livs	Ombud
Eilertsen, Mary-Sissel	IF Metall	Ombud
Einerstam, Åsa	Seko	Ombud
Ejdetjärn, Gitte	Handels	Ombud
Ekeklint, Mats	Seko	Representantskapet
Eklund, Erik	IF Metall	Ombud
Ekmark, Karin	IF Metall	Ombud
Elcim, Selda	Kommunal	Ombud
Elebro, Stellan	Seko	Ombud
Elfman, Carin	Kommunal	Ombud
Elsilä, Vanja	GS	Ombud
Emanuelsson, Thomas	Byggnads	Ombud
Enarsson, Monica	IF Metall	Ombud
Engberg, Marianne	Kommunal	Representantskapet
Englund, Jonas	Kommunal	Ombud
Engman, Madelene	GS	Representantskapet
Ericson-Höijer, Lena	Kommunal	Ombud
Eriksson, Catarina	Kommunal	Representantskapet
Eriksson, Dzeraldina	Handels	Ombud
Eriksson, Håkan	Transport	Ombud
Eriksson, Jessica	Kommunal	Ombud
Eriksson, Jonas	Elektrikerna	Ombud
Eriksson, Mats	Målarna	Ombud
Eriksson, Pierre	Handels	Ombud
Eriksson, Robert	Kommunal	Representantskapet
Eriksson, Sofia	Kommunal	Ombud
Eriksson Norström, Sandra	Handels	Ombud
Esinsel, Onur	Kommunal	Ombud
Falck, Annicka	Fastighets	Ombud
Fernebro, Anna	IF Metall	Representantskapet

Fernlund, Sara	Handels	Ombud
Finnveden, Felix	Kommunal	Representantskapet
Fischer, Lars	Kommunal	Ombud
Folkunger Hellkvist, Nathalie	IF Metall	Ombud
Fortgens, Nick	Seko	Ombud
Fransson, Tobias	Handels	Ombud
Franzen, Jonas	Musikerna	Representantskapet
Fredriksson, Robert	Återbud	Representantskapet
Frid, Lars	Kommunal	Ombud
Gardevall, Carina	Kommunal	Ombud
Georgsson, Pontus	Pappers	LOs styrelse
Gideonsson, Susanna	Handels	LOs styrelse
Glimhed, Ewa	Kommunal	Ombud
Gradin, Elenore	Kommunal	Ombud
Granvik, Jan	Musikerna	LOs styrelse
Gunnar, Sara	Handels	Ombud
Gunnars, Mikael	Kommunal	Ombud
Gunnarsson, Martin	IF Metall	Representantskapet
Guovelin, Eva	Livs	LOs styrelse
Guovelin, Therese	LO	LOs styrelse
Gustafsson, Sandra	IF Metall	Ombud
Gustafsson, Sladjana	Kommunal	Representantskapet
Gustafsson, Olof	Byggnads	Ombud
Gustafsson Henricsson, Morgan	IF Metall	Ombud
Gustavsson Rapp, Ann-Catrin	Kommunal	Ombud
Gyan, Kofi	Handels	Ombud
Göransson Nilsson, Susanne	Kommunal	Ombud
Hagelin, Torbjörn	Byggnads	Representantskapet
Haghpasand, Sara	Seko	Ombud
Haliti, Florida	Kommunal	Ombud
Hall, Stefan	Livs	Ombud
Hallner, Cornelia	Kommunal	Ombud
Hammarin, Peter	Kommunal	Ombud
Handreck, Torgny	Kommunal	Ombud
Hardenstedt, Emmy	Kommunal	Ombud
Hedgren, Ann-Katrin	Byggnads	Ombud
Hedgren, Mats	Handels	Representantskapet
Hedström, Melinda	Handels	Representantskapet
Hellström, Patrik	Fastighets	Representantskapet
Hellström, Andreas	GS	Ombud
Hemming-Gustafsson, Erik	IF Metall	Ombud
Henriksén, Stefan	IF Metall	Ombud
Hermansson, Fredrik	Handels	Ombud
Hernborg, Anders	Livs	Representantskapet
Hildingsson, Lars	Byggnads	Representantskapet
Hjalmarsson, Veronica	IF Metall	Ombud
Hjortheden, Anna	HRF	Representantskapet
Hoffsten, Thomas	Kommunal	Ombud

Holgersson, Tomas	IF Metall	Ombud
Hortlund, Stefan	Livs	Ombud
Hultman, Stefan	IF Metall	Representantskapet
Hultqvist, Marit	Handels	Ombud
Huru Edberg, Therese	Kommunal	Ombud
Hägg, Tommie	Handels	Representantskapet
Höglund, Ingrid	Kommunal	Ombud
Ignberg, Robert	Seko	Ombud
Ingelskog, Johan	Kommunal	Representantskapet
Isenheim, Emil	Fastighets	Ombud
Ivarsson, Jimmy	Kommunal	Ombud
Ivman Anderzon, Lowisa Lowe	Kommunal	Ombud
Jakobsson, Katrina	Seko	Ombud
Jansson, Jenny	Pappers	Representantskapet
Jansson, Kerstin	IF Metall	Ombud
Jansson, Stefan	IF Metall	Ombud
Javor, Hamdija	Kommunal	Ombud
Jenemark, Lena O	Livs	Ombud
Jessen, Eva	Kommunal	Representantskapet
Johannesen, Elo	IF Metall	Ombud
Johansson, Anita	IF Metall	Ombud
Johansson, Christina	Kommunal	Ombud
Johansson, Dan	Transport	Ombud
Johansson, Jörgen	GS	Ombud
Johansson, Magnus	Kommunal	Ombud
Johansson, Marie K	IF Metall	Ombud
Johansson, Mikael	Målarna	LOs styrelse
Johansson, Mushi	Kommunal	Ombud
Johansson, Roger	Byggnads	Representantskapet
Johansson, Torbjörn	LO	LOs styrelse
Jonsson, Anders	Kommunal	Representantskapet
Jonsson, Anneli	Seko	Representantskapet
Jonsson, Jannica	Kommunal	Ombud
Jonsson, Lars	Byggnads	Ombud
Johnsson, Lena	Kommunal	Ombud
Jonsson, Martin	Transport	Ombud
Jonsson, Michaela	Kommunal	Ombud
Jägroth, Nina	Kommunal	Ombud
Jönsson, Christian	Byggnads	Ombud
Jönsson, Conny	IF Metall	Ombud
Jörmalm Andersson, Maria	Kommunal	Representantskapet
Karlsson, Annica	IF Metall	Ombud
Karlsson, Albin	IF Metall	Ombud
Karlsson, Leif	Kommunal	Ombud
Karlsson, Natalie	Kommunal	Ombud
Karlsson, Oscar	Kommunal	Ombud
Karlsson, Tony	IF Metall	Ombud
Karlsson, Valle	Seko	LOs styrelse

Karlström, Sara	IF Metall	Ombud
Kennhed, Jennifer	IF Metall	Ombud
Kjellberg, Hanna	Kommunal	Ombud
Klemetsson, Jessica P	Kommunal	Representantskapet
Kokulu, Tural	HRF	Ombud
Krivtsova Roos, Olga	Kommunal	Ombud
Kullberg, Tomas	Byggnads	Ombud
Käld, Linda-Li	Målarna	Ombud
Källman, Sven-Erik	IF Metall	Ombud
Källström, Conny	Kommunal	Ombud
Kärrbrand, Sarah	Handels	Ombud
Ladman, Mikael	Transport	Ombud
Lagerqvist, Magnus	Transport	Representantskapet
Lahti, Jan	Seko	Ombud
Lamell, Roger	IF Metall	Ombud
Larsson, Daniel	Byggnads	Representantskapet
Larsson, Magnus	IF Metall	Ombud
Larsson, Solweig	Livs	Representantskapet
Lavecchia, Gabriella	Seko	Representantskapet
Leghissa, Zara	Kommunal	Representantskapet
Leiding, Stefan	IF Metall	Representantskapet
Lejon, Erica	Handels	Ombud
Lemon Allstrin, Carina	Kommunal	Ombud
Lenander, Jaqueline	HRF	Ombud
Lenngren, Carina	Kommunal	Representantskapet
Lilja, Mikael	Pappers	Representantskapet
Lilja, Per	Handels	Representantskapet
Lindahl, Ola	GS	Ombud
Lindahl, Johan	Handels	Ombud
Lindberg, Sebastian	IF Metall	Ombud
Lindberg, Carina	Seko	Representantskapet
Lindell, Thomas	GS	Ombud
Lindfeldt, Linda	Kommunal	Ombud
Lindqvist, Emelie	Kommunal	Ombud
Ljunggren, Elin	Kommunal	Ombud
Ljungqvist, Cecilia	Kommunal	Ombud
Lodin, Zia	Fastighets	Ombud
Lugn, Björn	IF Metall	Ombud
Lundberg, Mikael	Kommunal	Ombud
Lundén, Lotta	Kommunal	Ombud
Lundin, Christina	IF Metall	Representantskapet
Lundkvist, Stefan	Pappers	Representantskapet
Lundström, Björn	Kommunal	Ombud
Löfgren, Ulrika	Kommunal	Ombud
Lövkvist, Peter	Transport	Ombud
Mardetko, Zdenka	Kommunal	Representantskapet
Markeby, Anton	Kommunal	Ombud
Marquez Lago, Beatrix	Handels	Ombud

Marttila, Christine	Kommunal	Ombud
Matoshi, Besim	IF Metall	Representantskapet
Mayer, Joe	Elektrikerna	Ombud
Mellberg, Emma	Kommunal	Ombud
Mikaelsson, Lars	Transport	Representantskapet
Minton, Daniel	Kommunal	Ombud
Moberg, Birgit	Kommunal	Ombud
Molnar, Andras	Elektrikerna	Ombud
Morell, Yasemin	Handels	Ombud
Moverare, Jenni	Kommunal	Representantskapet
Mrdjanov, Natasja	Handels	Ombud
Müllerström, Berit	LO	LOs styrelse
Mångs, Peter	GS	Ombud
Mårtensson, Kristina	Kommunal	Ombud
Mäkipää, Sirpa	IF Metall	Ombud
Nederman, Susanne	Kommunal	Ombud
Nilsson, Emma	Kommunal	Ombud
Nilsson, Håkan	Kommunal	Representantskapet
Nilsson, Jakob	Målarna	Ombud
Nilsson, Johnny	IF Metall	Ombud
Nilsson, Jonas	Kommunal	Representantskapet
Nilsson, Lars	Pappers	Ombud
Nilsson, Marie	IF Metall	LOs styrelse
Nilsson, Marie H	IF Metall	Ombud
Nilsson, Marina	HRF	Ombud
Nilsson, Mikael	IF Metall	Ombud
Nilsson Marttala, Kristina	Kommunal	Ombud
Nilsson Saavedra, Ysabel	Fastighets	Representantskapet
Nord, Hanna	Kommunal	Ombud
Nyberg, Maria	Handels	Representantskapet
Nyberg, Morgan	Byggnads	Ombud
Nygårds, Yvonne	Fastighets	Representantskapet
Nyman, Lars	GS	Representantskapet
Närhi, Timo	Fastighets	Representantskapet
Ohlin, Patrik	Handels	Ombud
Olesen Rosén, Charlotte	Kommunal	Ombud
Olsson, Jörgen	Kommunal	Ombud
Olsson, Louise	Elektrikerna	Representantskapet
Olsson, Ola	Byggnads	Representantskapet
Oskarsson, Luciana	Kommunal	Ombud
Ossandon Varas, Marcela	IF Metall	Ombud
Ovesson, Jimmy	Transport	Ombud
Paine Huenupi, Karl	Byggnads	Ombud
Palenzuela, Emily	Kommunal	Ombud
Palmblad, Catarina	IF Metall	Ombud
Palmetzhofer, Linda	Handels	Representantskapet
Panther, Mats	Handels	Ombud
Pasalic, Sladana	IF Metall	Ombud

Paulrud, Robin	IF Metall	Ombud
Pedrini, Claudia	Kommunal	Ombud
Persson, Agneta	Kommunal	Ombud
Persson, Christer	IF Metall	Representantskapet
Persson, Gunnel	Musikerna	Ombud
Persson, Helen	Kommunal	Ombud
Persson, Magnus	IF Metall	Ombud
Persson, Per	HRF	Representantskapet
Persson, Ulf	Transport	Ombud
Petersson, Alexander	Seko	Ombud
Pettersson, Anders	Pappers	Ombud
Pettersson, Anette	Kommunal	Ombud
Pettersson, Jonas	Seko	Representantskapet
Pettersson, Mikael	Elektrikerna	Representantskapet
Pettersson, Urban	Elektrikerna	LOs styrelse
Pettersten, Jenny	IF Metall	Ombud
Prakatur, Elvis	IF Metall	Ombud
Ragnegård, Malin	Kommunal	Representantskapet
Rahman, Neziya	Livs	Ombud
Randerz, Lars	Kommunal	Representantskapet
Ringdahl, Bjarne	Seko	Ombud
Risling, Viktor	Seko	Ombud
Rolén, Thomas	Byggnads	Ombud
Rosén, Ingela	Kommunal	Ombud
Ruzsa-Pal, Piroška	Kommunal	Ombud
Rydell, Annette	IF Metall	Ombud
Rydell, Tobias	IF Metall	Ombud
Ryding, Anna	Transport	Representantskapet
Rydström, Johanna	Handels	Ombud
Rådström-Paavonen, Elisabeth	Kommunal	Ombud
Räihä, Mirja	Kommunal	Ombud
Sahlin, Karl	IF Metall	Representantskapet
Sahlström, Jessica	Handels	Ombud
Sahlström, Regina	Kommunal	Ombud
Sahlström Glassel, Anders	Kommunal	Ombud
Samuelsson, Marie	Transport	Representantskapet
Sandgren, Ulla	Kommunal	Ombud
Sandgren Stenmark, Helén	Handels	Ombud
Sandin, Sofia	IF Metall	Ombud
Schwenk, André	Kommunal	Representantskapet
Sidvall, Anncharlotte	Kommunal	Ombud
Sjunnebo, Malin	Kommunal	Ombud
Sjödin, Kjell	Kommunal	Ombud
Sjödin, Sara	Kommunal	Representantskapet
Sjöstrand, Peter	Målarna	Representantskapet
Sjöö, Per-Olof	GS	LOs styrelse
Skarsjö, Anna	Kommunal	Representantskapet
Skoglund, Peter	Seko	Ombud

Skånberg, Lea	IF Metall	Representantskapet
Slottensjö, Stefan	Byggnads	Ombud
Smidje, Monica	Kommunal	Ombud
Sparrelid, Natalia	GS	Ombud
Stenlund, Anna Karin	Kommunal	Ombud
Stensson Närvä, Tobias	IF Metall	Ombud
Stojic, Jeanette	IF Metall	Ombud
Strand, Cathrine	Kommunal	Ombud
Störvold, Jenny	Målarna	Representantskapet
Sundelin, Jim	Byggnads	Ombud
Sundkvist, Pär-Åke	Transport	Ombud
Svanberg, Niclas	Byggnads	Ombud
Svedin, Kristina	Kommunal	Ombud
Svensk, Sandra	Seko	Ombud
Svensson, Martin	Målarna	Representantskapet
Svensson, Mikael	Kommunal	Ombud
Svärd, Maria	Kommunal	Ombud
Säikkälä, Veli-Pekka	IF Metall	Representantskapet
Särud, Marie	Kommunal	Ombud
Söderström, Kim	Byggnads	Ombud
Tallén, Rasmus	Handels	Ombud
Thornberg, Helen	Seko	Representantskapet
Thorwaldsson, Karl-Petter	LO	LOs styrelse
Thyr, Emil	Kommunal	Ombud
Thållén, Carina	Kommunal	Representantskapet
Tiredal, Camilla	GS	Representantskapet
Ulván, Göran	IF Metall	Ombud
Wahlström, Mats	Handels	Ombud
Waller, Therese	Kommunal	Ombud
Wallin, Tobias	Kommunal	Ombud
van Dorpel, Pim	HRF	Representantskapet
Wennberg, Jolan	Livs	Representantskapet
Wennerholm, Emma	Kommunal	Ombud
Westberg, Alexander	Byggnads	Ombud
Westberg, Anja	Kommunal	Ombud
Westbrand Emilsson, Mathias	HRF	Ombud
Westerberg, Elin	Handels	Representantskapet
Vesterlund Karlsson, Max	Handels	Ombud
Westermark, Kimberley	Transport	Ombud
Widman, Camilla	Seko	Ombud
Widmark, Hannah	Kommunal	Ombud
Wiggur, Morgan	Kommunal	Ombud
Vikberg, Lena	Kommunal	Ombud
Winge, Jimmy	Fastighets	Ombud
Winstén, Peter	Transport	LOs styrelse
Wismén, Johnny	IF Metall	Ombud
Visshed, Jari	Fastighets	LOs styrelse
With, Tomas	IF Metall	Representantskapet

von Essen Wallden, Anki	Kommunal	Ombud
Ünver, Kamile	Kommunal	Ombud
Zeneli, Besnik	IF Metall	Ombud
Zetterqvist, Petter	HRF	Ombud
Zilén, Görgen	Byggnads	Representantskapet
Åkersten, Karin	Seko	Ombud
Åkesson, Emma	IF Metall	Representantskapet
Åman, Mattias	IF Metall	Ombud
Åström, Theresia	Kommunal	Ombud

Punkt 4

Antagande av dagordning

Antagande av dagordning

- 1 Kongressens öppnande
- 2 Gästerna hälsas, gästernas tal
- 3 Rapport från fullmaktsgranskningskommittén
- 4 Antagande av dagordning
- 5 Antagande av arbetsordning
- 6 Val av kongressens funktionärer och utskott
  - a fem ordförande
  - b åtta sekreterare
  - c erforderligt antal rösträknare samt fem ledamöter i rösträkningskommittén
  - d tre protokollsjusterare
  - e åtta ledamöter i redaktionsutskott
- 7 Fastställande av traktamenten och annan ekonomisk ersättning
- 8 Berättelse över Landsorganisationens verksamhet 2016–2019
- 9 Revisionsberättelse
- 10 Beslut om ansvarsfrihet
- 11 Nomineringar och val
  - a Val av ordförande
  - b Val av förste vice ordförande
  - c Val av andre vice ordförande
  - d Val av avtalssekreterare
  - e Val av styrelse och styrelsesuppleanter
  - f Val av revisorer och revisorssuppleanter
  - g Val av valberedning
- 12 Vår ekonomi
  - a Finanskommitténs rapport
Motion 12.1
  - b Ersättningsregler/Medlemsförmåner
Motionerna 12.2–12.8
  - c LO-bank
Motionerna 12.9–12.10

13 Vårt uppdrag

- a Stadgar
Motionerna 13.1–13.2
- b Organisationsfrågor
Motionerna 13.3–13.17
- c Organisering
Motionerna 13.18–13.40
- d Facklig utbildning och folkbildning
Motionerna 13.41–13.47
- e Gränsdragning
Motionerna 13.48–13.52

14 Våra arbetsplatser

- a Kollektivavtal och lagar
Motionerna 14.1–14.19
- b Anställningsformer
Motionerna 14.20–14.26
- c Arbetstidsfrågor
Motionerna 14.27–14.45
- d Arbetsmiljö
Motionerna 14.46–14.59
- e Avtalsförsäkringar
Motionerna 14.60–14.78
- f Avtalspension
Motionerna 14.79–14.95
- g Bemanning
Motionerna 14.96–14.125

15 Internationella frågor

Motion 15.1

16 Facklig-politisk samverkan

Motionerna 16.1–16.10

17 Arbetsmarknad och tillväxt

Motion 17.1

- a Klimat- och miljöpolitik
Motionerna 17.2–17.4
- b Ekonomisk politik
Motionerna 17.5–17.7
  - b.1 Ekonomisk politik – Skatter
Motionerna 17.8–17.36
- c Lönebildning och lönepolitik
Motionerna 17.37–17.45

- d Arbetsmarknadspolitik
Motion 17.46
  - d.1 Arbetsmarknadspolitik – Arbetslöshetsförsäkringen
Motionerna 17.47–17.59
  - d.2 Arbetsmarknadspolitik – Arbetsförmedlingens roll – förmedling
och matchning
Motion 17.60
  - d.3 Arbetsmarknadspolitik – Arbetsplatsförlagda insatser
Motionerna 17.61–17.64
- e Utbildningspolitik
Motionerna 17.65–17.70
- f Näringspolitik
Motionerna 17.71–17.77
  - f.1 Näringspolitik – Bostäder
Motionerna 17.78–17.83
- g Migration
Motion 17.84

18 Välfärd

- a Socialförsäkringssystemet
Motionerna 18.1–18.7
- b Sjukförsäkring
Motionerna 18.8–18.22
- c Pensioner
Motionerna 18.23–18.32
- d Arbetskadeförsäkringen
Motionerna 18.33–18.34
- e Offentligfinansierad verksamhet
Motionerna 18.35–18.43

19 Arvoden för revisorer

20 Hänskjutning och ajournering

- a Hänskjuta motioner till LOs representantskap
- b Ajournering av kongressen

21 Tid för nästa ordinarie kongress

22 Kongressens avslutning

Beslut

Kongressen beslutade
att godkänna dagordningen.

Punkt 5

Antagande av arbetsordning

Antagande av arbetsordning

1 Kongressens arbetstider

Kongressen genomförs regionalt via ett digitalt system och öppnar klockan 10.00 den 15 juni. Kongressen beräknas ajourneras klockan 18.00 samma dag för att återupptas vid ett senare tillfälle.

Inregistrering på respektive ort sker mellan klockan 09.00–09.30.

2 Kongressens offentlighet

Kongressen är offentlig genom att den webbsänds. Kongressen kan dock besluta att den vid viss frågas behandling inte är offentlig.

3 Ordförande

Kongressen väljer fem ordförande för hela kongressen. Två av dem tjänstgör den 15 juni.

Om tjänstgörande ordförande också är utsedd som kongressombud av sitt förbund och vill delta i debatten ska någon av de övriga leda förhandlingarna.

Ordföranden har rätt att föreslå att debatten ska avslutas och föreslå tidsbegränsning för talarna. Sådana förslag kan även komma från röstberättigade deltagare på kongressen.

4 Beslutsprotokoll

Kongressens beslut den 15 juni sammanställs i ett beslutsprotokoll som justeras av de två sittande ordförande.

5 Sekreterare

Kongressen väljer åtta sekreterare för hela kongressen som svarar för kongressens protokoll. Fyra av dem tjänstgör den 15 juni.

6 Rösträknare

Kongressen väljer erforderligt antal rösträknare som, på varje mötesort, ska räkna röster i de fall voteringsystemet inte används samt en rösträkningskommitté bestående av fem ledamöter.

7 Förslag

Ordet begärs elektroniskt via tillhandahållen teknisk utrustning. Där skrivs även alla yrkanden in. Begärs ordet måste också ett yrkande lämnas. När man begär ordet kommer namn och den organisation man representerar upp automatiskt. Förslagen bör lämnas så tidigt som möjligt under kongressen. Alla förslag måste sägas från talarstolen för att vara giltiga. Det talade ordet gäller.

8 Talartid

Tiden för varje talare, utom för föredragande, är begränsad till tre minuter om kongressen inte beslutat annat. Om en talare under diskussionen om en beslutspunkt vill göra ytterligare inlägg är talartiden begränsad till två minuter. Möjlighet finns även att begära replik. Då är talartiden begränsad till en minut.

9 Omröstningar

Alla omröstningar den 15 juni sker digitalt.

Om minst 50 röstberättigade skriftligt begär slutna omröstning ska detta verkställas. Vid alla omröstningar gäller enkel majoritet om kongressen inte beslutar annat.

Personval ska ske genom slutna omröstning om inte kongressen enhälligt beslutar att omröstningen ska vara öppen. Omröstning sker elektroniskt.

Den som vid framställd proposition begär votering eller rösträkning ska uppge sitt namn och den organisation hen representerar.

Vid lika röstetal faller kongressens tjänstgörande ordförandes röst avgörandet.

10 Reservation

En skriftlig reservation görs elektroniskt och ska lämnas inom 30 minuter efter fattat beslut. Reservationen blir därmed undertecknad med namn och organisation per automatik.

11 Permission

Begäran om permission från röstberättigad på kongressen görs elektroniskt och i god tid. Beviljad permission meddelas av presidiet och noteras i protokollet. Under permissionen är ombudets tillgång till mötesystemet låst.

När ombudet återkommer efter permissionen loggar hen in sig i mötesystemet igen och på det viset noterar presidiet närvaron.

Permission kommer endast ges vid sjukdom eller allvarlig kris i hemmet eller på jobbet där den röstberättigades närvaro är nödvändig.

12 Redaktionsutskott

Kongressen väljer ett redaktionsutskott som består av åtta ledamöter. Om en fråga inte kan avgöras under kongressbehandlingen, hänskjuts frågan till redaktionsutskottet som har till uppgift att lägga fram ett nytt utlåtande till kongressen.

Redaktionsutskottet lägger också fram förslag till uttalanden till kongressen som därefter fattar beslut.

13 Reseräkningar

Ansvarig på plats samlar in delegaternas reseräkningar vid dagens slut och skickar dessa till LO-kansliet för attest och utbetalning.

14 Kongressens fortsättning

När beslut är fattat om kongressens ajournering tas en ny arbetsordning fram inför återupptagandet av kongressen.

Beslut

Kongressen beslutade
att godkänna arbetsordningen.

Punkt 6

Val av kongressens funktionärer och utskott

Val av kongressens funktionärer och utskott

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande och Anders Bergéus, LO föredrog styrelsens förslag.

a) Fem ordförande:

Anders Bergéus, LO

Madlén Gunnarsson, Fastighets

Lisa Bakija Andersson, Livs

Peter Johansson, IF Metall

Eva-Lotta Ramberg, Hotell- och restaurangfacket

b) Åtta sekreterare:

Sannah Bäcklin, LO

Rita Ingemarsson, LO

Therese Roselin Göthe, LO

Hans Forsberg, LO

Ewa Wetterström, LO

Lasse Thörn, LO

Jennie Björsson, LO

Bo Carselid, LO

c) Erforderligt antal rösträknare samt fem ledamöter i rösträkningskommittén:

Rösträknare:

Besim Matoshi, IF Metall, Alvesta

Anders Hernborg, Livs, Göteborg

Jenny Jansson, Pappers, Ulricehamn

Anna Bergström, Seko, Heby

Joe Mayer, Elektrikerna, Hälleforsnäs

Ulf Persson, Transport, Hofors

Ann-Katrin Hedgren, Byggnads, Kumla

Melinda Hedström, Handels, Luleå

Jessica Bäckman, Fastighets, Umeå

Ola Lindahl, GS, Malmö

Jenny Störvold, Målarna, Sundsvall

Torbjörn Berg, Kommunal, Visby

Marina Nilsson, Hotell- och restaurangfacket, Åkersberga

Felix Finnveden, Kommunal, Hallunda

Ledamöter i rösträkningskommittén:

Ulf Andersson, LO-revisor (IF Metall)

Jan-Olof Gustafsson, LO-revisor (Målareförbundet)

Britta Lepp, LO-revisor (Handels)

Yvonne Nygårds, Fastighets

Solweig Larsson, Livs

d) Två protokolljusterare (för dagens protokoll):
Eva-Lotta Ramberg, Hotell- och restaurangfacket
Anders Bergéus, LO

e) Åtta ledamöter i redaktionsutskottet:
Karl-Petter Thorwaldsson, LO, ordförande
Rasmus Korsvall, LO, sekreterare
Marie Nilsson, IF Metall
Tobias Baudin, Kommunal
Susanna Gideonsson, Handels
Valle Karlsson, Seko
Malin Ackholt, Hotell- och restaurangfacket
Mikael Johansson, Målareförbundet

Beslut

Kongressen beslutade
att bifalla styrelsen förslag.

Punkt 7

Fastställande av traktamenten och annan ekonomisk ersättning

Fastställande av traktamenten och annan ekonomisk ersättning

Anders Bergéus, kongressordförande föredrog förslaget om ekonomiska ersättningar:

- Traktamente och måltidsavdrag utgår enligt LOs uppdragsreglemente.
- Skattepliktigt researvode utgår med 285 kronor per dygn.
- Ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår med 1 914 kronor per dag inklusive semesterersättning för verkligt förlorade arbetsdagar till deltagare som inte är anställda inom rörelsen (med rörelsen avses exempelvis Unga örnar, ABF, fackförbunden, LO). Förlorad arbetsinkomst som överstiger ersättningen ersätts mot uppvisande av intyg från arbetsgivaren där inkomstbortfallet framgår samt eventuell utebliven pensionsavsättning.
- LO svarar för resekostnader för resor till och från Stockholm som beställts via särskilt formulär hos HRG. Övriga resekostnader ersätts mot kvitto.
- LO svarar för logikostnad för logi som beställts via särskilt formulär hos HRG. Det gäller för boende mer än tre mil från Stockholm. Ombud och representantskapsledamöter som ordnar eget logi ersätts med 105 kronor per dygn.

Beslut

Kongressen beslutade
att fastställa styrelsens förslag till traktamenten och annan ekonomisk ersättning.

Punkt 8
Berättelse över Landsorganisationens
verksamhet 2016–2019

Berättelse över Landsorganisationens verksamhet 2016–2019

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: En kongress har några saker att gå igenom. En av dem är att ge den avgående styrelsen ansvarsfrihet. För att komma fram till det beslutet måste vi gå igenom verksamheten under perioden. Så småningom måste vi också peka ut vilken riktning vi ska ta i framtiden. Men däremellan ska vi gå igenom våra fyra verksamhetsår, som vi har bakom oss, och den ekonomiska berättelsen, så att vi med revisorer-nas hjälp kan ge den avgående styrelsen ansvarsfrihet.

Att på några minuter sammanfatta fyra års arbete är inte så enkelt. Men jag ska försöka göra det så bra jag kan under den kommande halvtimmen.

Några saker måste man konstatera. Det är länge sen 2016. Många saker som man i dag tar som självklarheter har inträffat sen förra kongressen och påverkar oss i Sverige, till exempel att Donald Trump valdes till president i USA. Det har inte åstadkommit något annat än problem för resten av världen och också det amerikanska folket.

Vi kommer alla ihåg att Storbritannien på midsommarafton folkomröstade om brexit och i ett slag förändrades mycket av förutsättningarna för vårt Europaarbete. Det kommer att ställa till ganska mycket problem för oss att vi inte längre har backning av den brittiska fackföreningsrörelsen, som vi sen länge har haft nära samarbete med. De kommer att vara saknade i vårt Europasamarbete.

Här i Sverige har vi trots allt haft hög tillväxt, och det är något våra medlemmar tjänar mycket på. Vi har faktiskt haft en rekordstor uppgång i sysselsättningen. Vi har nästan nypt oss själva i armen över att vi har lyckats bereda plats för nästan 100 000 nya sysselsatta varje år. Som ni vet hade vi i våras, innan coronan slog till, den högsta sysselsättning som någonsin har uppmätts inom EU, och jag tror också att vi kommer att klara oss igenom coronan ganska väl.

Debatten har vi inte alltid vunnit – det ska man vara fullständigt medveten om. Till exempel har vi fortfarande en massa kvar att göra när det gäller vinster i välfärden, inte minst i skolan. Det funkar ju inte som det är i Sverige i dag. Man kan inte heller glömma den stora debatt om flyktingmottagning som vi hade under 2015 och 2016, när väldigt många människor kom till vårt land.

Vid förra LO-kongressen antog vi en rapport som hette *Vägen till full sysselsättning och solidarisk lönepolitik*. Vi valde också in Therese och Berit i ledningen.

Så var Sverige för fyra år sen. Men mellan 2016 och 2020 har naturligtvis mycket hänt.

Om man först tittar ut över världen kan man inte komma ifrån att ett av de stora problemen är att högerpopulismen har vuxit över hela världen. Det finns inget positivt med att fascismen växer sig stark över världen. Det är något som vi måste jobba mycket med också under de kommande åren.

Ett klimatuppvaknande får man ändå säga att världen har börjat få. Det har kommit i centrum för debatten att vi inte kan leva över våra tillgångar,

att vi inte kan släppa ut mer koldioxid i vår atmosfär, att vi måste göra en klimatomställning. Vi har ägnat mycket tid åt att komma överens mellan förbunden och har gjort ett fantastiskt arbete, så att vi nu är överens om hur vi ska begränsa koldioxidutsläppen, med jämlikhet som målsättning.

Sen går det inte heller att glömma metoo-rörelsen över världen, som har gjort många medvetna om hur stora de sexuella trakasserierna är, både i arbetslivet och i föreningslivet.

Vi har också haft #inteförhandlingsbart, som har tydliggjort sexuella trakasserier inom svensk fackföreningsrörelse. Vi har jobbat intensivt för förbättringar, och vi ska bygga bättre modeller i framtiden, så att kvinnor och män kan känna sig trygga när de åker på kurser och konferenser. Vi kan inte längre ha något som heter #inteförhandlingsbart, som handlar om sexuella trakasserier av våra kvinnliga medlemmar.

I år går det naturligtvis inte heller att glömma coronapandemin, som har slagit över världen. Där är vi ändå en liten, liten lycklig del av världsekonomin som har klarat det bra. Tänk på alla de människor runt om i världen som fick gå på dagen och inte har haft pengar för att försörja sin egen familj!

Sen blickar vi lite mot Sverige – jag har redan varit inne på det. En av de svåra frågor som vi bär med oss och kommer att få fortsätta att jobba med är Sverigedemokraternas framfart och att de nu officiellt har närmat sig M och KD.

För första gången sen slutet av 20-talet har vi nu en högerallians med främlingsfientliga krafter, med Moderaterna och Kristdemokraterna, som försöker ta makten i Sverige. En sådan regering skulle ingen löntagare någonsin klara av att leva med och ha bra fackliga och politiska rättigheter med.

Att vi har klarat sysselsättningen är kanske på lång sikt det viktigaste för att besegra Sverigedemokraterna. Att jämlikheten växer tror vi också kan bidra till att de blir mindre viktiga i framtiden. Åtminstone ser det ut så den här våren. I takt med att Socialdemokraterna har lagt förslag som skyddar människor kommer många av våra medlemmar tillbaka och röstar på Socialdemokraterna. Det är vi övertygade om.

Vi har också, som jag sa, metoo i vårt land. Vi har jobbat hårt för att skydda den fackliga organisationen och – kanske ännu viktigare – de som är brukare, kunder eller gäster och de som jobbar i vår välfärd, i butik eller på restaurang och som blir utsatta för sexuella trakasserier.

Man ska inte behöva vara rädd för sexuella trakasserier när man går till jobbet. Men som ni vet har nästan var sjätte kvinnlig medlem varje år utsatts för någon typ av sexuella trakasserier. Vår tes är att otrygga arbeten ger otrygga arbetsplatser.

Vi lyckades år 2018 vinna ett val, även om det blev en bitter smak genom januariavtalet, där Socialdemokraterna tvingades acceptera sådant som var ganska tufft för arbetsmarknaden för att kunna uppgå i en gemensam regering.

Ska man sammanfatta och summera LOs verksamhet 2016–2020 finns det väldigt mycket att vara stolt över och en del lärdomar som vi måste använda oss av i framtiden.

Det är mycket viktigt som har gjorts. Vi har gjort arbetsplatsbesök. Jag älskar arbetsplatsbesök. Vi gör flera tusen varje år. Vi har medlemsträffar. Jag vet att många av er i förbunden har sådana. Ni sitter med medlemmar

och pratar under lång tid, kanske en hel dag, om hur man ska utveckla den fackliga verksamheten.

Turnéer har varit en del av min vardag de senaste åtta åren. Sådana hade jag naturligtvis tänkt göra under den här våren, åka runt och snacka med allihop en gång till inför kongressen, när man ska avgå. Men tyvärr har coronan hindrat det.

Vi skriver en massa rapporter i LO. Mycket av det vi kommer fram till i våra rapporter vet jag att ni använder i er fackliga verksamhet. Till exempel gör vi varje år en jämställdhetsbarometer, och vi gör varje år en rapport om makteliten och hur mycket den tjänar i förhållande till resten av befolkningen. Vi gör ekonomiska utsikter vår och höst. De som är bäst i Sverige på att göra ekonomiska utsikter är faktiskt våra LO-ekonomer. Vi har stor aktivitet i Almedalen. Vi håller repskap där vi diskuterar frågor mellan kongresserna och kan fatta beslut utifrån den storlek som vi har i förbunden.

Sen några år har vi Ungforum, som blir en allt större verksamhet inom LO. Det är otroligt roligt varje gång att träffa Ungforum. Det är unga entusiaster som söker sig till vår fackliga rörelse. De får träffas några dagar varje år för att ytterligare vässa argumenten och ge oss äldre stötar på pumpen då och då – det tror jag att vi mår bra av.

Vi har våra förstamajfiranden. Ni vet att jag älskar första maj. Det är en av de roligaste dagarna varje år. I år genomförde jag det i en tv-studio, men jag lyckades ändå hitta förstamajkänslan, för jag hade några i rummet, och har man en publik är det mycket lättare att gå igång. Jag lovar er: Det är inte sig själv man går igång på, utan det är alla människor. Jag lyckades någorlunda, men i framtiden – inte den kommande perioden men så småningom – ser jag fram emot att komma till ett förstamajfirande och hålla tal igen. Det tror jag att alla fackliga ledare runt om i landet gärna gör. Det är en rolig del av året.

Sen har vi alla konferenser runt om i landet. Det sker massor av aktiviteter i våra fackliga avdelningar och i LO-distrikten. Vi finns ju överallt i hela landet. Vi snackar med människor, och vi utbildar oss och gör sådant som vi alla kan tjäna på.

Vi har också våra förhandlingar, allt påverkansarbete och all opinionsbildning. Ett av de uppdrag som jag fick när jag blev ordförande i LO var att vi skulle synas och höras mer i debatten, och jag tycker att vi har lyckats väldigt bra med det under de senaste åren. Vi syns mycket. Ingen rundar LO och fackförbunden. Vår åsikt kommer alltid med.

Vi har samlat allt vi har gjort under de senaste fyra åren under tre övergripande teman för perioden. Det första är *Investera för jämlikhet*. Där har vi vår stora rapport till årets kongress. Den kommer vi att behandla när kongressen återsamlas nästa år. Där har LOs röst betytt väldigt mycket.

När vi på kongressen 2016 började prata om jämlikhet var vi ganska ensamma. Men i dag pratar faktiskt nästan alla ekonomer och stora intressegrupper om att klyftorna är vår tids stora gissel. Vi ska se till att Sverige senast 2030 återigen är världens mest jämlika land, för där är vi inte i dag.

För det andra har vi samlat under temat *Det goda arbetet*. Det är en gammal devis från 80-talet som vi har tagit tillbaka. Vi tycker inte att det har varit tillräckligt fokus på arbetsvillkor och arbetsmiljö och att öka löntagar-

nas makt och inflytande på jobbet. Det har vi tagit tag i, och det kommer vi också att diskutera på kongressen när den återsamlas.

Det tredje – och det som kanske på lång sikt kommer att betyda mest för vår fackliga organisering – är det arbete som vi har gjort inom ramen för *Organisera eller dö*. Det låter väldigt dramatiskt, men det var ett sätt för oss i LO-styrelsen att verkligen sätta fokus på hur viktigt det är att vi stärker organiseringen och har fler organiserade medlemmar. Utan medlemmar är facket mycket svagare. Vi måste ha den lokala förankringen.

Som ni vet ska vi göra den största satsningen i modern tid på att se till att facket kommer närmare medlemmarna, att medlemmar lätt kan närma sig sina fackliga organisationer. Det blir det tuffa jobb som vi ska göra de kommande åren.

Under kongressperioden har det varit väldigt speciellt med det politiska landskapet. Det har varit mycket svårnavigerat. Det gäller till exempel de upplösta blocken och de nya samarbetena, som manifesteras i januariavtalet. Det är klart att det gör det mycket svårare för LO att navigera politiskt.

Vi var tydliga om januariavtalet: Det är bättre att S bildar regering med stöd av C och L än att vi släpper makten till KD, M och SD. Däremot har vi, som ni vet, tagit ställning mot stora delar av innehållet i avtalet. Vi tänker inte anpassa oss och säga att allt som står i januariavtalet är bra. Vi tänker stå upp för våra medlemmar i varje sakfråga där det är relevant för dem. Så funkar alltid facken.

Visst har vi facklig-politisk samverkan med Socialdemokraterna, men först och främst är vi en facklig organisation som jobbar för våra medlemmars bästa. Går januariavtalet mot deras intressen går vi emot de delarna av avtalet, högt och ljudligt. Det har vi gjort sen januari förra året, när avtalet ingicks, och det kommer vi fortsätta att göra.

Vi har också vänt oss och varit lite öppna mot flera partier, för att försöka navigera i det nya landskapet. Vi har till exempel diskuterat och påverkat C, L och V under den senaste kongressperioden.

Det är många saker som har varit viktiga som man skulle vilja nämna, men det är svårt att på en halvtimme gå igenom alla områden. Jag ska ändå ta upp några verksamhetsmässiga höjdpunkter. Några är negativa, och några är positiva.

Det står klart att vi i dag har en sjukförsäkring som inte fungerar. Den som är sjuk är sjuk och ska ges goda förutsättningar att bli frisk innan det ställs krav på att återgå till arbetet, men det är en oanständig sjukförsäkring vi har i dag. Det är en sjuk sjukförsäkring, som vi kommer att fortsätta jobba med för att se till att den blir en trygghet i våra medlemmars vardag. Det har blivit bättre nu under våren, och vi ska se till att det blir bättre också i framtiden.

Det andra är defensivt, men det måste vi lyckas med. Det gäller vinstbegränsningar i välfärden. Välfärden finns till för medborgarna – inte för företagarna. Inga privata vinster ska gå ner i någons fickor, utan pengarna ska användas till vård, skola och omsorg – punkt. De ska inte gå till en massa saker och en massa bolag som trixar och fixar och ger sina anställda dåliga anställningsvillkor. Våra skattepengar ska användas till välfärd. Det ska vi fortsätta att slåss för under de kommande åren.

Men vi har också haft stora framgångar, till exempel utbildningsjobb, som så småningom kom att kallas etableringsjobb. Vi har gjort upp med arbetsgivarna och har nu diskussioner med staten och med EU om hur man ska ersätta alla de anställningsformer som finns för nyanlända och för långtidsarbetslösa, så att de snabbare kommer i arbete. Det är en tvåårig period där man prövar sitt jobb och tränas på en arbetsplats och sen, när det är färdigt, går över i ett fast heltidsjobb. Det är något oerhört viktigt som vi har åstadkommit under den här perioden.

Skyddsombudens roll har kommit i fokus. Det var mycket märkligt för två veckor sen när riksdagen röstade nej till att ge de regionala skyddsombuden tillträdesrätt på arbetsplatser utan kollektivavtal. Det är obegripligt att vi år 2020 inte släpper in våra regionala skyddsombud för att kontrollera arbetsplatser utan kollektivavtal. Vi vet hur viktigt det är att vi finns där och kan trygga våra medlemmars och alla anställdas skydd på arbetsplatsen. Vi har alltför många dödsfall på våra arbetsplatser för att inte öka makten för våra regionala skyddsombud.

Den socialdemokratiska regeringen lade fram en proposition till riksdagen. Som ni vet röstade Sverigedemokraterna med de borgerliga partierna, och det blev ingen ökad makt för våra regionala skyddsombud. Men var så säkra: Vi kommer tillbaka.

Det kanske mest komplicerade är att vi har begärt förhandling om trygghet och omställning. Vi begärde förhandlingar 2017, så långt innan vi kom att få ett januariavtal begärde vi att få förhandla med arbetsgivarna om trygghet och omställning. Vi har ju en skyldighet att få bort de otrygga anställningarna. Vi har en skyldighet att se till att hyvling inte är en del av våra medlemmars vardag och att arbetstiderna bestäms gemensamt mellan fack och arbetsgivare – inte av arbetsgivarna ensidigt.

Vi vill ta ett större ansvar för kompetensutveckling. På grund av januariavtalet har frågan fått ny fart, nu också under laghot. Där sitter vi i dag, med ett utredningsförslag som aldrig borde ha fått se dagens ljus men där vi fortsätter att förhandla med vår motpart. Förhoppningsvis kan vi i höst fixa så att vi slipper det som Stefan Löfven talade om innan, att man kommer att lägga ett lagstiftningsförslag. Vi ska göra upp om det här själva. Vi ska inte ha politikens inblandning i rättigheter och skyldigheter på arbetsplatsen.

Vi har gjort en strejkrättsutredning efter de stora hamnkonflikterna. Det minst dåliga fick faktiskt vinna, och vi tog ansvar för att se till att det blev ordning och reda också i våra hamnar.

Vi har fått ökat ansvar för välfärden, där kommunerna ska ha gemensamma resurser, som ska användas för att utveckla välfärden. Vi kommer att behöva ännu mer statliga medel till våra kommuner och regioner i framtiden – många nya miljarder – om vi ska få en trygg arbetsmiljö och trygga arbetsplatser i kommuner och regioner i framtiden.

Vi hade en stor framgång förra året, när vi hade Europaparlamentsval. Vi tog för första gången fram en gemensam facklig kandidat, Johan Danielsson, som for land och rike kring för att vinna en plats i Europaparlamentet. Vi lyckades faktiskt få in Johan Danielsson i parlamentet, och nu jobbar han varje dag för oss i parlamentet, för att få ordning och reda på arbetsmark-

naden. Han har gjort mer bara under det första året än vad någon politisk grupp har gjort i EU före honom. Han jobbar just nu med att se till att också transporter omfattas av utstationeringsdirektiv.

Vi har också värvat många nya medlemmar. 500 000 nya medlemmar har vi värvat i våra förbund under kongressperioden. Det är inte illa. När vi kan få andra att stanna kvar lite längre i facket kommer vi att börja öka igen. Och vi ska se till att vi kommer upp i en organisationsgrad på över 80 procent. Det är där facket ska vara. Det har vi beslutat liksom att vi också ska hjälpa till med resurser för organisering.

Bland de stora verksamhetsområdena under de senaste fyra åren måste man nämna vårt arbete med klimatomställning. Vi har också genomfört – och på ett mycket bra sätt drivit igenom – avtalsrörelser. Vi har gjort en valrörelse och en jämlikhetsutredning som har blivit viktiga och kommer att bli viktiga även i framtiden.

Vad gäller klimatomställningen har Sverige kanske de bästa förutsättningarna i världen för att bli ett klimatneutralt land. Fack och arbetsgivare kan samarbeta och understödja en sådan utveckling. Vi har gjort mycket. Vi har tagit fram ett klimatpolitiskt program. Vi har varit tydliga med inriktningen att göra smarta investeringar.

Vi har opinionsbildat, också tillsammans med rätt nya grupper, till exempel Fridays for future. Det är duktiga, unga människor som brinner för att vi ska få ett bättre klimat i framtiden.

Vi jobbar naturligtvis också via förbunden. Jag är så stolt över er runt om i landet, för jag vet hur mycket ni jobbar till exempel med hur vi ska kunna ta bort allt kol när vi gör stål – det som heter Hybrit, som har börjat byggas ut i Luleå. Tänk att vi på några år kan ersätta all kolanvändning för stål och med det få bort över tio procent av våra koldioxidutsläpp!

Eller tänk på den fantastiska investering som just nu sker i Skellefteå, där vi ska bygga batterier till eldrivna bilar! Jag var där och tittade förra sommaren. Man får nypa sig i armen för en så stor industriinvestering, som kommer att ge 2 000–3 000 nya industriarbetarjobb i Sverige under de kommande åren.

Förhoppningsvis ska det så småningom bli en del av våra kollektivavtal att vi får större ansvar, större inflytande och större makt för att vi också ska klara klimatomställningen. Där ska facket vara under de kommande åren.

Vi måste se till att ingjuta hopp och ge medlemmar förtroende att driva klimatomställningen ännu tydligare i framtiden. Det får inte bara vara en debatt om hur högt bensinpriset ska vara, utan det ska handla om kloka investeringar för att gynna oss på lång sikt.

I avtalsrörelserna har vi lyckats med samordning i några och misslyckats i några. En tredje variant var att vi våren 2016 gjorde en rekommendation från LO och Svenskt Näringsliv för att följa industrins och handelns avtal med en låglönesatsning. Det var ett kliv närmare jämställda löner.

Sen har vi gjort ett ickeordinärt tilltag: en paus på grund av coronan. Det känns märkligt att man ställer in en avtalsrörelse och skjuter den sex månader framåt. Men vi tänkte att det inte gick att teckna avtal mitt under coronakrisen, utan att vi måste avvakta tills coronan betyder mindre och fler människor är i arbete.

Vi ska se till att lösa några av de problem som våra löntagare och medlemmar känner i sin vardag. Vi ska se till att man får mer pengar i plånbooken. Vi ska se till att alla våra medlemmar får höjda pensioner, upp till 2 500 kronor i månaden, om vi får genomslag för det, och vi ska också jobba för bättre arbetsmiljö.

Avslutningsvis vill jag säga några ord om valrörelsen 2018. Vilken kompetens vi har i vårt arbete i valrörelse! Vi var helt enkelt grymma!

Först ska vi börja med det stora misslyckandet, som naturligtvis är att alldeles för många av våra medlemmar fortfarande röstar på Sverigedemokraterna. Det är en stor utmaning för fackliga organisationer världen över. Många arbetare känner sig missförstådda, att de inte blir lyssnade på, och många av dem överger då sitt val på ett radikalt socialdemokratiskt parti för att gå långt till höger, för att säga till politiken: Det här funkar inte – jag vill ha en bättre framtid.

Många av våra mest utsatta medlemmar har gått från S till SD, trots att vi vet att SD inte har svaret på en enda av våra frågor och trots att SD varje dag jobbar ihop med de borgerliga partierna för att försämra villkoren för vanligt folk. Det är alldeles för många som röstar på Sverigedemokraterna.

Men under våren, när coronan slog till, kan man ändå se att det var en stor överströmning av LO-medlemmar som börjar rösta på Socialdemokraterna igen. Den stora uppgången för S i SCB-undersökningen förra veckan med 8,7 procent gäller nästan bara arbetare som har gått tillbaka från SD till S.

Vi ska se till att övertyga dem att stanna. Det var precis det som skedde i slutspurten av förra valrörelsen. Det hände när vi började ringa. När vi ringde var det som sämst 30 procent som röstade på S, men till slut var det nästan 45 procent som röstade på Socialdemokraterna.

Det beror på ert arbete runt om i landet. Vi ringde och vi tjetade. Vi besökte arbetsplatser och delade ut frukostpåsar och gjorde en massa annat för att visa att Sverigedemokraterna inte är arbetarnas bästa framtid utan att det är Socialdemokraterna. Men 45 procent duger inte på lång sikt. Vi måste bli bättre.

Med vår slogan *Trygghet för vanligt folk*, som vi fortfarande använder, tror jag att vi kan övertyga fler och fler i arbetslivet om att Socialdemokraterna är det parti som kan ge oss trygghet i framtiden.

Vi kan aldrig backa från facklig-politisk samverkan. Vi kan aldrig vika ner oss för fascismen. Den fajten tog våra företrädare på 1930-talet, och den fajten måste vi ta också i dag, runt om i bostadsområden, runt om i våra byar och städer, även i förorten. Trygghet för vanligt folk är något som kommer att bestå.

Jag vill repetera några siffror om vad vi gjorde för att vända utvecklingen och engagera så många. Vi hade 660 000 personliga samtal, 300 000 interaktioner på Facebook och 17 miljoner visningar av våra videofilmer, som vi lade ut på olika sociala medier. Vi delade ut 250 000 flygblad, och 200 personer utbildade vi i samtalsretorik.

Vi gjorde ett sagolikt arbete, och det är det som förklarar – det säger alla – att Stefan Löfven är statsminister och inte Jimmie Åkesson. Och det ska vi naturligtvis vara oerhört stolta över, och vi ska ge den där Jimmie en ännu värre framtid när han kommer ner till mer respektabla nivåer, helst under

10 procent redan vid nästa val – det tycker jag är en bra målsättning att slå fast på vår kongress här i dag.

Allra sist om jämlikhetsutredningen: Det har varit vårt stora utredningsarbete under kongressperioden. Målet har varit att peka ut vad som driver ojämlikhet och hur den ska begränsas. Det har varit ett enormt arbete, som har gjorts av tre utredare, olika forskare och rapportförfattare som har bidragit med underlag, men också av alla er i LO och fackförbunden runt om i landet, som har arrangerat turnéer och seminarier för att fånga in frågeställningar och sen presentera resultatet. Resultatet blev 115 konkreta förslag på en politik för ett jämlikare samhälle.

Vi ska nu se till att de förslagen blir verklighet, genom facklig-politisk samverkan, påverkan och opinionsbildning och alla de andra sätt som vi har i folkrörelsernas verktygslåda.

Därmed yrkar jag att kongressen godkänner de fyra verksamhetsberättelserna under kongressperioden.

Beslut

Kongressen beslutade

att godkänna berättelsen och lägga den till handlingarna.

Punkt 9

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse

LO-revisorerna *Ulf Andersson*, IF Metall och *Jan-Olof Gustafsson*, Målareförbundet samt auktoriserad revisor *Sune Johnson*, PWC, redogjorde för revisorernas granskning av styrelsens och representantskapets verksamhet under kongressperioden.

Beslut

Kongressen beslutade
att godkänna revisionsberättelsen.

Punkt 10

Beslut om ansvarsfrihet

Beslut om ansvarsfrihet

Auktoriserad revisor *Sune Johnson*, PWC: Revisorskollegiet föreslår att styrelsen och representantskapet beviljas ansvarsfrihet för kongressperioden 2016–2019.

Beslut

Kongressen beslutade
att bevilja styrelsen och representantskapet ansvarsfrihet för kongressperioden.

Punkt 11

Nomineringar och val

Nomineringar och val

Malin Ackholt, redogjorde för hur nomineringar under kongressen går till.

Beslut

Kongressen beslutade
att fastställa nomineringstidens utgång för samtliga val till klockan 12.00.

a. Val av ordförande

Malin Ackholt, valberedningens ordförande: En enig valberedning föreslår nyval av Susanna Gideonsson från Handels till LOs ordförande.

Deltog i debatten

Elin Westerberg, Handels

Beslut

Kongressen beslutade
att välja Susanna Gideonsson till LOs ordförande för den kommande kongressperioden.

* * *

Susanna Gideonsson, LOs ordförande: Tack, alla! Det är alltid stort att bli vald så här, att få ett förtroende, att bli förtroendevald.

Så här i stunden, just nu, känns det i ärlighetens namn mest överkligt stort och ganska överväldigande. Jag känner mig samtidigt rörd och stark, stolt och ödmjuk.

För mig har sådana här val alltid föregåtts av funderingar och frågor. Varför just jag? Det frågade jag mig när jag var 25 år och blev invald som ersättare i LO-distriktet i Västerbotten. Den gången blev det votering. Jag minns att jag ringde min man och sa: Kom och hämta mig – vad gör jag här!

Jag har funderat rätt mycket även inför den här nomineringen och det här valet. Varför just jag? Varför välja just mig? Jag har landat i att det är helt okej, kanske till och med bra, att ställa sig den frågan. Jag kommer säkert att fortsätta att ställa den till mig själv många gånger efter ett val som det här. Men jag har också landat tryggt i att jag känner mig redo att förvalta ert förtroende.

I dag och i morgon förvaltar vi det här förtroendet tillsammans. Alla våra uppdrag är för mig lika stora och viktiga, som fackligt förtroendevalda. Därför står jag inte här ensam med dagens förtroende, utan jag delar det med er alla. Det gör mig trygg i den fortsatta kampen.

Tack för förtroendet! Tack ska ni ha!

* * *

Videohälsning Stefan Löfven, partiordförande Socialdemokraterna: Susanna! Låt mig framföra mina och partiets varmaste gratulationer till dig för att du har blivit vald som LOs ordförande.

Låt mig också gratulera LO, som har fått dig till ordförande – och dess förbund, med en och en halv miljon medlemmar, som är mycket viktiga för vårt samhälle. Det syns inte minst i den kris vi nu befinner oss i.

Jag ser fram emot samtal med dig. Jag ser fram emot att vi kommer att få slita en och annan tvistefråga mellan partiet och LO, som vi brukar göra. Men framför allt ser jag fram emot ett väldigt gott samarbete.

Än en gång: Varma gratulationer till dig och till LO! Jag önskar hela LO all framgång!

b. Val av förste vice ordförande

Malin Ackholt, valberedningens ordförande: En enig valberedning föreslår omval av Therese Guovelin från Hotell- och restaurangfacket till LOs förste vice ordförande.

Beslut

Kongressen beslutade

att välja Therese Guovelin till LOs förste vice ordförande för den kommande kongressperioden.

* * *

Therese Guovelin, LOs förste vice ordförande: Tack så mycket!

Ja, här står jag igen, arbetarungen från Kortedala. För nästan exakt på dagen fyra år sen stod jag i talarstolen på Folkets hus. Även då var det en av mina ungdomsfackliga förebilder, Eva-Lotta Ramberg, som höll i klubban.

Det var stort. Jag var så stolt och så tagen, och jag trodde nästan inte att jag kunde bli så mycket mer stolt och mer tagen. Men att stå här igen, att få förnyat förtroende, att bli omvald, det är helt gudomligt, skulle jag vilja säga.

Då hade jag en gedigen erfarenhet från hotell- och restaurangbranschen, där jag tills några dagar innan hade varit förbundsordförande. Jag kände mig ganska orolig och tänkte: Hur ska det här gå, att företräda LOs alla 14 förbund och nästan en och en halv miljon medlemmar?

Men det fanns ett enkelt sätt att råda bot på det: alla de arbetsplatsbesök som jag har fått lov att göra i alla LO-förbundens branscher. Att få komma ut och träffa er – ni som sitter här runt om i landet nu men också alla övriga medlemmar som sliter i vardagen – var helt ovärderligt, att få samla energi och kunskap och framför allt att få med sig det i det politiska påverkansarbetet.

För det är just det som skiljer fackföreningsföreträdare från politiker, till exempel statsråd: Vi är ute, vi är i vardagen och vi pratar med er medlemmar och får med oss erfarenheter och driver dem i vårt politiska påverkansarbete. Det ger inte bara ovärderlig energi, utan det ger också ovärderlig kunskap.

Karl-Petter sa tidigare i dag att ett av uppdragen för LO är att vara opinionsbildare. Det finns väl ingen som under den här perioden har visat det så starkt som Karl-Petter Thorwaldsson.

Ett av våra grunduppdrag är också att organisera och att arbeta för jämställdhet, för en jämställd jämlikhet. Där har jag kunnat ha en stor förebild i Berit, som oförtrutet har pratat om att vi alltid ska ha på oss jämställdhetsglasögonen.

Jag bär med mig oerhört mycket från den här perioden. Det har varit en fröjd att få verka tillsammans med Karl-Petter, Berit och Torbjörn. Nu blir det ett delvis nytt lag, och jag ser så mycket fram mot att få gå sida vid sida med Sanna Gideonsson och de två andra kamrater som kommer att väljas här senare.

Jag vill bara säga igen, från djupet av mitt hjärta: Stort tack för ert förtroende! Jag ska göra allt vad jag kan för att förvalta det väl, för vi har utmaningar framför oss – det vet vi. Vårt arbete tar aldrig slut. Men vi kommer att fixa det, för det gör vi tillsammans. Stort tack!

c. Val av andre vice ordförande

Malin Ackholt, valberedningens ordförande: En enig valberedning föreslår nyval av Lisa Bengtsson från Kommunal till LOs andre vice ordförande.

Beslut

Kongressen beslutade

att välja Lisa Bengtsson till LOs andre vice ordförande för den kommande kongressperioden.

***

Lisa Bengtsson, LOs andre vice ordförande: Tack så oerhört mycket för ert förtroende!

Jag vill först och främst tacka alla medlemmar som under de år som jag har varit fackligt aktiv har gett mig förtroendet att ha olika uppdrag och alla andra som på olika sätt har stöttat och hjälpt mig.

Jag vill ge ett extra tack till Leif Valdén, som rekryterade mig till facket när jag var 19 år och jobbade på en bensinstation. För mig var det början på en resa där jag fick kunskap om vilken skillnad det kan göra att hålla ihop med sina arbetskamrater.

Att få förtroendet att företräda LO och LO-förbundens medlemmar känns mycket ärofyllt. Jag har alltid haft en stark tro på kraften som vi har när vi samarbetar i LO. Ett starkt LO behövs verkligen om vi ska kunna ta tag i det ojämlika samhället och den ojämsställda arbetsmarknaden.

För att LO ska stärkas ännu mer i framtiden måste vi nå ut till alla dem som ännu inte känner till värdet av att vara med i facket, för när fler blir medlemmar, fler blir fackligt aktiva och fler går fackliga utbildningar, då stärker vi förbunden, och då stärker vi också LO.

Jag har själv upplevt vilken skillnad det kan göra att organisera sig och hålla ihop, och jag har även haft förmånen att få sprida den insikten till fler. I mitt nya uppdrag hoppas jag kunna bidra till att fler organiserar sig i LO-förbunden, för det är helt avgörande för vår framtida gemensamma styrka.

Tack för ordet! Tack för förtroendet! Tillsammans bygger vi ett starkare LO!

d. Val av avtalssekreterare

Malin Ackholt, valberedningens ordförande: En enig valberedning föreslår omval av Torbjörn Johansson från Byggnads till LOs avtalssekreterare.

Beslut

Kongressen beslutade

att välja Torbjörn Johansson till LOs avtalssekreterare för den kommande kongressperioden.

* * *

Torbjörn Johansson, LOs avtalssekreterare: Tack, tack! Jag står här med stor ödmjukhet och stolthet och ganska mycket rörelse också, måste jag erkänna. Att bli omvald för tredje gången är väldigt stort.

För mig personligen är faktiskt det finaste jobb en arbetarunge kan ha att vara avtalssekreterare. Att få förhandla, försvara och förvalta den svenska modellen är stort. Det är stort på riktigt för mig.

Vi har en period med stora prövningar framför oss. Jag tänker på covid-19, LAS-utredningen med långtgående förslag, minimilöner i Europa och lagstiftning som kan hota den svenska modellen.

Det kommer att kräva hårt arbete, otroligt mycket arbete helt enkelt, av oss. Men jag är helt övertygad om att vi ska klara prövningarna, för när vi binder oss samman och samlar oss till en enad kraft står inget emot oss. När vi är som bäst är vi otroligt bra.

Låt oss nu ta oss an de här prövningarna. Låt oss vara otroligt bra! Tack ska ni ha!

e. Val av styrelse och styrelsesuppleanter

Malin Ackholt, valberedningens ordförande redogjorde för förslagen till styrelse och styrelsesuppleanter.

Beslut

Kongressen beslutade
att till LOs styrelse välja

Byggnads

Johan Lindholm, ordinarie
Lars Hildingsson, suppleant
Patrik Östberg, suppleant
Torbjörn Hagelin, suppleant

Elektrikerna

Urban Pettersson, ordinarie
Louise Olsson, suppleant
Pontus Boström, suppleant
Mikael Pettersson, suppleant

Fastighets

Magnus Pettersson, ordinarie
Yvonne Nygårds, suppleant
Jari Visshed, suppleant
Ewa Edström, suppleant

GS

Per-Olof Sjöo, ordinarie
Madelene Engman, suppleant
Bo-Arne Andersson, suppleant
Camilla Tiredal, suppleant

Handels

Linda Palmetzhofer, ordinarie
Elisabeth Brandt Ygeman, suppleant
Per Bardh, suppleant
Vakant

Hotell- och restaurangfacket

Malin Ackholt, ordinarie
Pim van Dorpel, suppleant
Per Persson, suppleant
Peggy Nyholm, suppleant

IF Metall

Marie Nilsson, ordinarie
Thomas With, suppleant
Veli-Pekka Säikkälä, suppleant
Martin Gunnarsson, suppleant

Kommunal

Tobias Baudin, ordinarie
Lenita Granlund, suppleant
Kristina Mårtensson, suppleant
Vakant

Livs

Eva Guovelin, ordinarie
Jolan Wennberg, suppleant
Solweig Larsson, suppleant
Anders Hernborg, suppleant

Musikerna

Jan Granvik, ordinarie
Mattias Qvarsell, suppleant
Gunnel Persson, suppleant
Jonas Franzen, suppleant

Målarna

Mikael Johansson, ordinarie
Peter Sjöstrand, suppleant
Martin Svensson, suppleant
Jenny Störvold, suppleant

Pappers

Pontus Georgsson, ordinarie
Mikael Lilja, suppleant
Per-Anders Pettersson, suppleant
Conny Nilsson, suppleant

Seko

Valle Karlsson, ordinarie
Gabriella Lavecchia, suppleant
Anneli Jonsson, suppleant
Mats Ekeklint, suppleant

Transport

Tommy Wreeth, ordinarie
Lars Mikaelsson, suppleant
Anna Ryding, suppleant
Peter Winsten, suppleant

f. Val av revisorer och revisorssuppleanter

Malin Ackholt, valberedningens ordförande redogjorde för en enig valberednings förslag till revisorer och revisorssuppleanter.

Beslut

Kongressen beslutade
att till revisorer och revisorssuppleanter välja

Revisorer

Ulf Andersson, IF Metall
Britta Lepp, Handels
Jan-Olof Gustafsson, Målareförbundet

Revisorssuppleanter

Stefan Zetterlund, Seko
Jeanette Nordström, Kommunal
Veronica Boström, Fastighets

Kongressen beslutade
att till auktoriserad revisor utse Sune Johnson, PWC

g. Val av valberedning

Ulf Andersson, revisor redogjorde för rösträkningskommitténs enhälliga förslag till valberedning. Sex nomineringar hade inkommit.

Beslut

Kongressen beslutade
att till valberedning för den kommande kongressperioden välja:

Malin Ackholt, Hotell- och restaurangfacket
Tobias Baudin, Kommunal
Elisabeth Brandt Ygeman, Handels
Thomas With, IF Metall
Patrik Östberg, Byggnads

Kongressen beslutade
att till sammankallande för valberedningen välja Malin Ackholt, Hotell- och restaurangfacket.

Punkt 12
Ekonomi

Ekonomi

Anförande

Annika Nilsson, LO: Kongressombud!

Finanskommittén har i uppdrag att utvärdera frågan om förbundens avgift till LO under kongressperioden. Finanskommittén föreslår varje år styrelsen och representantskapet vilken medlemsavgift som LO ska ta ut. Samtliga förbund är representerade i LOs finanskommitté.

LOs ekonomi är, precis som revisorerna gick igenom, stabil, även om vi har drabbats under denna turbulenta coronavår.

Några principer har varit viktiga för LOs medlemsavgift. Den ska spegla resursutvecklingen hos förbunden. Därför tas avgiften ut per medlem i förbunden, så att förändringar i medlemsantal också avspeglas i LOs ekonomi.

Vi har i dag tre avgiftsklasser. Tanken med dem är att de ska spegla den skillnad som finns mellan medlemmarnas inkomstnivå i de olika förbunden.

Finanskommittén har tittat över detta, gått igenom de olika avgiftsklasserna och kommit fram till att inga förändringar bör göras av de olika nivåerna.

Även om LOs ekonomi är stabil krävs det att LO arbetar för att minska kostnadsökningen under den kommande kongressperioden.

Därför har LOs finanskommitté föreslagit

- att kongressen fastställer principen om följsamhet mellan resursutvecklingen på förbunden och resursutvecklingen på LO och att LOs finanskommitté får i uppdrag att årligen göra en bedömning av utvecklingen av den genomsnittliga förbundsavgiften och årligen redovisa ett förslag på LO-avgiftens storlek till LOs representantskap fortgår under kongressperioden,
- att LOs representantskap får fullmakt att årligen pröva frågan om LO-avgiftens storlek,
- att avgift i klass 2 inte får överskrida ett tak om 17,84 kronor per aktiv medlem och månad under kongressperioden och
- att LOs ledning ges i uppdrag att styra kostnadsutvecklingen i syfte att minska underskotten i LOs budget under kongressperioden.

Med det yrkar jag bifall till finanskommitténs förslag och även bifall till styrelsens utlåtande över motionen.

a. Finanskommitténs rapport

Finanskommitténs uppdrag

Inför kongressen 2020 har LOs finanskommitté haft till uppgift att utvärdera frågan om förbundens avgift till LO under den kommande kongressperioden.

Under kongressperioden har LOs finanskommitté också haft i uppdrag att årligen göra en bedömning av utvecklingen av den genomsnittliga förbundsavgiften och årligen redovisa ett förslag på LO-avgiftens storlek till LOs representantskap.

Kommittén har bestått av representanter från samtliga förbund och har vid ett flertal möten under 2019 behandlat frågorna om den kommande kongressperiodens förutsättningar. Det senaste mötet ägde rum den 13 november 2019. Sammanfattande promemoria jämte kalkyler över prognos för LOs budget under kongressperioden distribuerades därefter till finanskommittén och har också föredragits på LOs arbetsutskott och styrelse.

Ekonomiskt läge

LOs ekonomi har under den gångna kongressperioden varit förhållandevis stabil. Det fackliga resultatet har påverkats av kongressen 2016 och de allmänna valen 2018. Förbundens medlemmar har minskat i antal (2018 –3 procent jämfört med 2015) samtidigt som förbundens medlemsintäkter ökat med 3 procent under samma period. Medlemsavgiften till LO har därför kommit att begränsas några år av det tak som kongressen 2016 beslutade om.

Under 2015 genomfördes en större omorganisation av LOs bolagsstruktur för att effektivisera kapitalförvaltningen. Detta innebar att all kapitalförvaltning numera bedrivs genom LOs helägda dotterbolag, Bantorget Förvaltning AB. Alla kommentarer om kapitalförvaltningen beskriver därmed verksamheten i dotterbolagen.

Finansmarknaden har varit volatil under kongressperioden, med en avkastning i LOs portfölj under 2019 på 18,6 procent och under 2018 med –3,8 procent. Genomsnittligt under 2016–2019 har avkastningen uppgått till 7,9 procent. Räntorna har, under hela kongressperioden, legat kvar på väldigt låga nivåer.

Kapitalförvaltningens långsiktiga fokus är, och har varit, att skapa direktavkastning för att finansiera den fackliga verksamheten. Ett led i detta har under kongressperioden varit att fortsatt utveckla fastighetsportföljen. Under perioden har innehaven i hotellfastigheter genom Västerkulla hotell holding tillkommit och Bantorget Hyresfastigheter byggts upp, det senare i samarbete med ett flertal förbund. Båda investeringarna har finansierats med medel som frigjordes när fastighetsinnehaven i Aberdeen fonder avyttrades. Fastighetsförvaltningens resultat för 2014 var 55 miljoner kronor (mnkr) och för 2018 101 miljoner kronor (mnkr).

Tabell 1 Verksamhetsresultat (mnkr)

År	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*
Medlems-avgifter	275	267	263	259	258	244	229	225	231	230	241	250	255	263	264	257	257	260	257
Verksamhets-kostnader	365	354	340	324	349	305	333	264	295	310	349	327	329	319	340	332	370	377	446
Resultat	-90	-86	-77	-65	-97	-61	-104	-39	-64	-57	-82	-53	-46	-26	-56	-41	-96	-35	-160

* Siffrorna för 2019 och 2020 är budgeterat belopp.

Tabell 1 beskriver enbart de kansliberoende nettokostnaderna och kan inte jämföras med LOs resultat i årsberättelserna eftersom utgångspunkten är att inkomster från medlemsavgifterna ska motsvara verksamhetskostnaderna.

Medlemsavgifterna har inte, sedan 1999, täckt kostnaderna för den fackliga verksamheten. Det innebär att resultatet av kapitalförvaltningen årligen finansierat underskottet. Detta accentueras ytterligare som ett resultat av det ägarstyrningsarbete som pågår, där avsikten är att ytterligare höja kapitalförvaltningens utdelning till LO för att finansiera den fackliga verksamheten.

LOs egna kapital

Kongressen 2008 beslutade att LOs bundna egna kapital ska motsvara det belopp som fanns i räkenskaperna vid utgången av 1999 och värdesäkras genom att, genomsnittligt över kongressperioden, det ska finnas tillgångar vars marknadsvärde minst är lika stort som det bundna egna kapitalet ökat med konsumentprisindex från basår 2000. Det ursprungliga syftet med värdesäkringen var att LOs styrelse skulle kunna ta kapitalavkastningen i anspråk enligt en särskild beslutsordning utan att äventyra LOs kapitalbas. Detta framgår av avgiftskommitténs rapport vid kongressen 2000.

Det egna kapitalet ska betraktas som en fond att användas vid konflikt i enlighet med LOs stadgar och ska också kunna tas i anspråk av LOs styrelse för särskilda ändamål av stor vikt för LOs medlemmar.

LOs finansiella ställning bör vara så pass god att det finns stora säkerhetsmarginaler. Det innebär att LO ska kunna hantera oförutsedda händelser så som politiska beslut, stora minskningar av LO-förbundens medlemstal och stora fall på kapitalmarknaderna. Dessutom är det viktigt att det finns ekonomiska möjligheter till strategiskt viktiga insatser som till exempel opinionsbildning och eventuella förändringar av verksamheten.

Förutom ovan nämnda finansiella förpliktelser kan LO också komma att utbetala konfliktersättning. I enlighet med LOs stadgar § 18 mom. 1-2 har anslutna förbund rätt att hos LOs styrelse begära konfliktersättning i de fall förbundet begärt och fått konflikttillstånd. Samma rätt att begära konfliktersättning gäller vid lockout, där lockouten föranletts av en stridsåtgärd som godkänts av LOs styrelse. Enligt § 19 mom. 1-2 kan LO också komma att utbetala konfliktbidrag på upp till 20 procent av utbetald konfliktersättning vid strejk eller lockout i samband med förbundsgemensamma förhandlingar.

Sannolikheten att LO ska betala ut konfliktersättning i stor omfattning är låg. Vid en analys av LOs medlemsförbund framgår att så gott som samtliga 14 förbund själva har en mycket god finansiell ställning och därmed på egen hand kan hantera eventuella konflikter. Det finns dock förbund som kan komma i den situationen att de behöver ansöka om stöd från LO. Det gäller främst några av de till medlemsantalet mindre förbunden, vilket också per automatik begränsar utbetalningarnas storlek.

Nedan redovisas det genomsnittliga marknadsvärdet av LOs tillgångar i kombination med koncernens bokförda egna kapital i tusental kronor.

Marknadsvärdet är beräknat som koncernens egna kapital justerat för övervärden i moder- och dotterbolag med hänsyn taget till minoritetsandelar och latent skatt.

Tabell 2 Justerat eget kapital

År	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Eget kapital (tkr)	2 971 015	2 725 092	2 625 194	2 518 917	2 433 826	2 353 546	2 364 197	2 372 037	3 136 307
Övervärde fastighet	3 536 926	2 682 446	2 291 381	1 575 127	1 247 018	1 084 705	905 150	859 533	786 486
avgår minoritet	-1 373 321	-1 017 769	-854 319	-544 916	-413 821	-352 666	-273 145	-262 449	-248 841
Övervärde korta placeringar	112 507	512 735	382 477	310 111	357 904	272 581	110 817	186 229	-5 664
Summa övervärde före skatt	2 276 112	2 177 412	1 819 539	1 340 322	1 191 101	1 004 620	742 822	783 313	531 981
Skatt 22 %	-500 745	-479 031	-400 299	-294 871	-262 042	-221 016	-163 421	-172 29	-117 036
Justerat Eget kapital exkl skatt	4 746 382	4 423 473	4 044 434	3 564 368	3 362 885	3 137 150	2 943 598	2 983 021	3 551 252

Det värdesäkrade egna kapitalet för 2018 uppgick till 1 516 miljoner kronor att jämföra med de genomsnittliga tillgångarna på 4 746 miljoner kronor. Detta innebär att kongressens krav på eget kapital är tillgodosett.

LO-avgiftens utveckling

Tabell 3 Medlemsintäkter (mnkr)

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*
Utfall	280	275	267	264	259	255	244	229	225	231	234	241	250	255	257	262	257	257	260	257

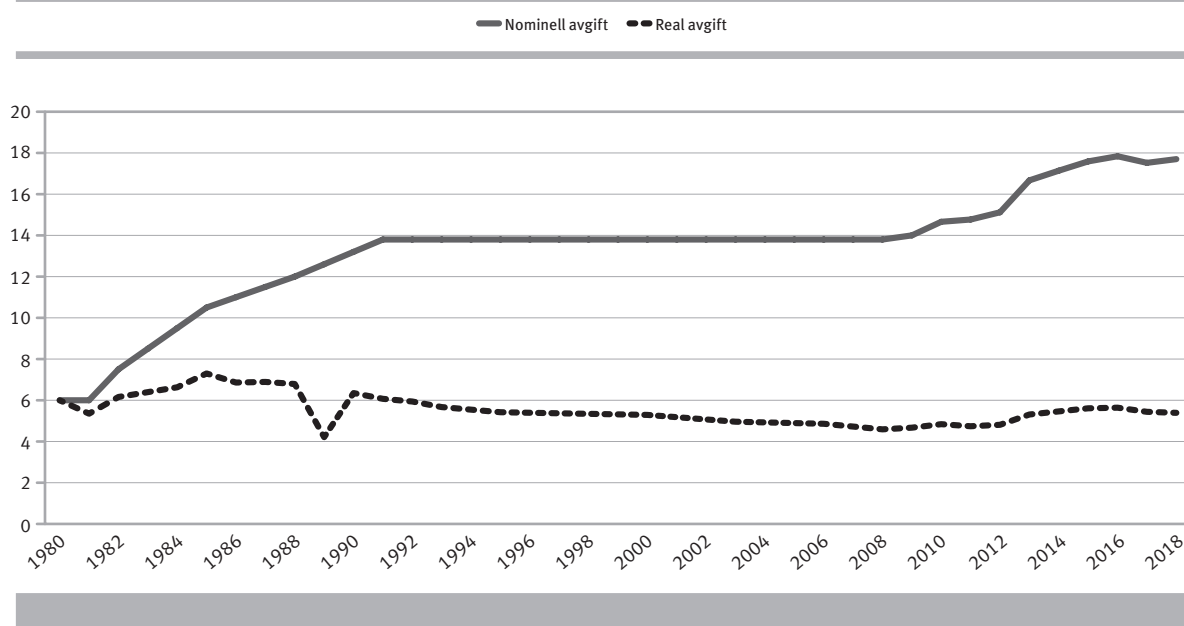
* Budgeterat.

Medlemsintäkterna har i nominella tal minskat från 2001 till 2009, huvudsakligen på grund av minskat antal medlemmar i förbunden. Detta framgår av tabell 1 som redovisar LO-avgiftens utveckling. LO-kongressen 2008 beslutade att förbundens avgift till LO skulle ha följsamhet med förbundens medlemsavgifter vilket resulterat i en förbättrad ekonomisk situation för LO, trots vikande medlemstal.

Fram till 1990 beslutades avgiftens storlek per medlem årligen för att 1991 fastställas till 13,80 kronor per medlem och månad. Denna nivå gällde fram till 2009.

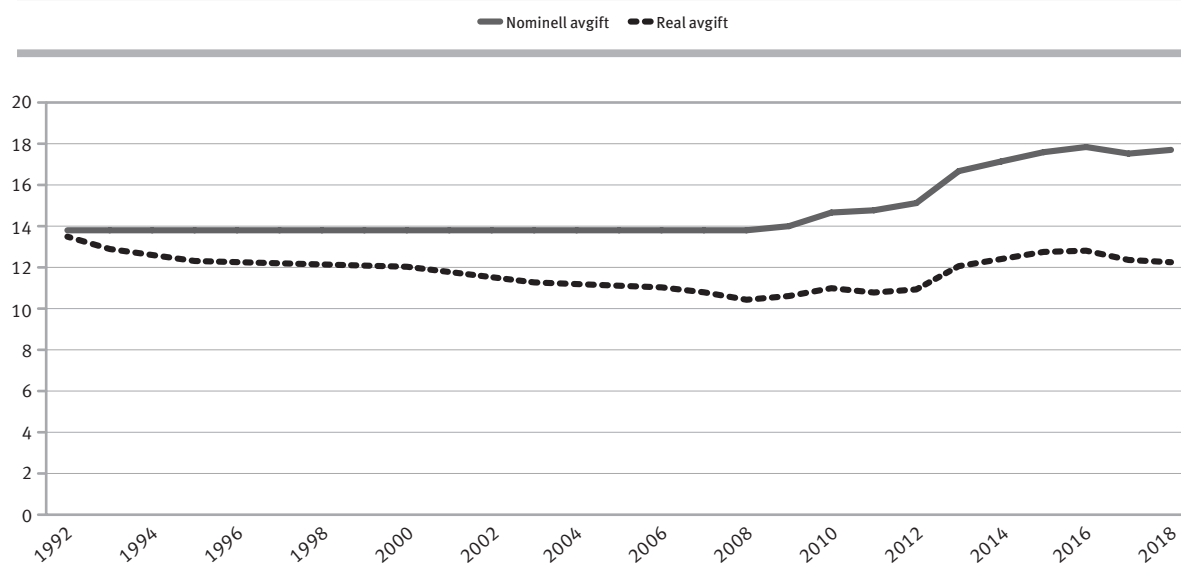
Nedan redovisas avgiften per medlem och månad både nominellt och i reala termer med basår 1980. Noteras bör, att trots höjningar av avgiften i början av 1980-talet, minskade det reala värdet på grund av inflationen. Det reala värdet har beräknats utifrån konsumentprisindex (KPI). En stor del av LOs verksamhetskostnader är personalkostnader där löneutvecklingen inte alltid överensstämmer med KPI.

Figur 1 LO-avgiftens storlek i kronor per medlem 1980–2018

1991 låstes förbundens avgift till LO till 13,80 kronor per medlem och månad vilket visas i nedanstående graf. Minskat medlemsantal hos förbunden och en avgift som reallt minskade i värde varje år ansträngde LOs ekonomi och därmed möjligheten till fackliga initiativ.

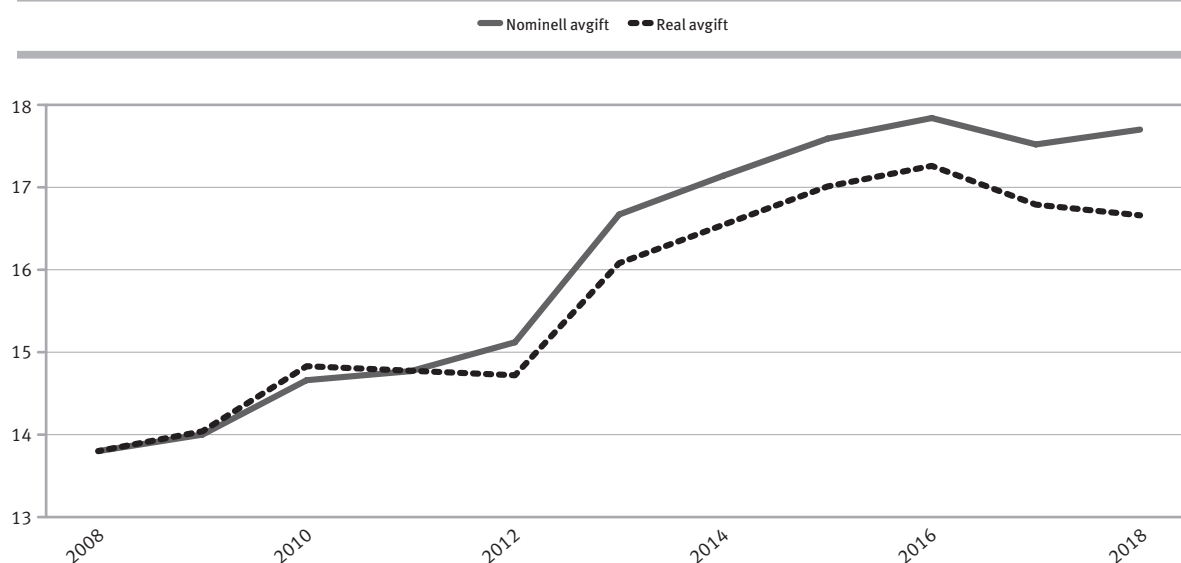
Figur 2 LO-avgiftens storlek i kronor per medlem 1992–2018

Kongressen 2008 beslutade att höja avgiften för 2009 till 14,00 kronor per medlem och månad samt att avgiften till LO därefter skulle ha följsamhet med förbundens avgiftsutveckling. Detta har inneburit att värdet av avgiften inte har urholkats av inflationen som i och för sig har varit blygsam de senaste åren.

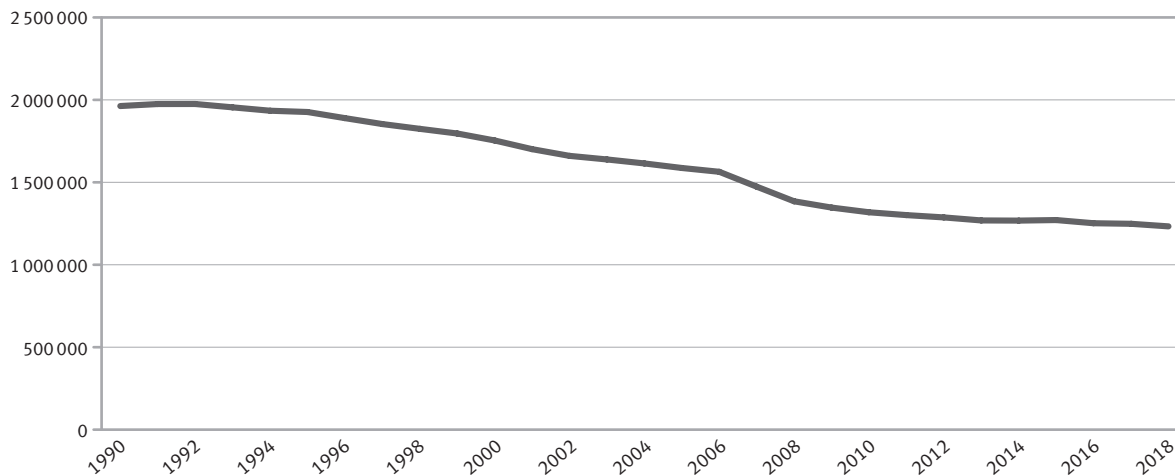
Kongressen 2016 beslutade att införa ett tak under kongressperioden för hur stor avgiften skulle kunna bli. Detta tak har tillämpats på 2018 och 2019 års avgifter.

Figur 3 LO-avgiftens storlek i kronor per medlem 2008–2018

Medlemsutvecklingen

Figur 4 Medlemsutvecklingen (aktiva medlemmar)

Medlemsantalet har fram till 2018 fortsatt att minska, vilket till stor del kan förklaras med strukturförändringar på arbetsmarknaden och att yngre generationer har lägre anslutning än äldre. Under 2007 minskade medlemsantalet med 120 000 aktiva medlemmar. Det är den största minskningen under perioden efter 1990. De förändringar i avgifterna till arbetslöshetsförsäkringen som infördes 2007 påverkade även medlemsutvecklingen för 2008. Från och med 2009 har antalet medlemmar minskat i en lägre takt för att 2014 och 2015 i princip vara oförändrat. Från 2016 har antalet vikt av nedåt något igen.

Avgiftssystem

Nuvarande avgiftssystem består av tre avgiftsklasser, där förbunden har hänförs till de olika klasserna beroende på det relativa löneläget mellan förbunden med kompensation för deltidsarbete. Avgiften i klass 1 är 5 procent högre än avgiften i klass 2 och i klass 3 är avgiften 5 procent lägre än i klass 2.

LOs finanskommitté har diskuterat frågan om indelning i avgiftsklasser och funnit att det inte finns skäl att ändra på indelningen för den kommande kongressperioden då varken förbundsstruktur eller det relativa löneläget förändrats.

Tabell 3 Indelning av förbunden i avgiftsklasser

Klass 1 (+5 procent)	Klass 2	Klass 3 (-5 procent)
Byggnadsarbetareförbundet	GS Facket för Skogs-, Trä- och Grafisk bransch	Fastighetsanställdas Förbund
Elektrikerarbetareförbundet	Livsmedelsindustriarbetareförbundet	Handelsanställdas förbund
Pappersindustriarbetareförbundet	Industrifacket Metall	Hotell- och restaurangfacket
Målareförbundet	Seko, Service- och kommunikationsfacket	Kommunalarbetareförbundet
	Transportarbetareförbundet	Musikerförbundet

Kongressperiodsbudget

Under hösten 2019 har LO arbetat med en flerårsprognos för att belysa kostnadsutvecklingen under den kommande kongressperioden och för att samtidigt bedöma hur verksamheten ska kunna finansieras och samtidigt utvecklat ägarstyrningen över de affärsdrivande dotterbolagen. Målsättningen är att öka den del av LOs verksamhet som finansieras av dotterbolagskoncernen.

Förbundens medlemsavgift till LO har räknats på samma sätt som tidigare, men med ett tak för avgiften som under innevarande kongressperiod. Förbundens medlemsutveckling har prognostiserats med utgångspunkt i fem års rullande genomsnittliga förändring.

Under prognosperioden upphör LOs huvudmannaskap för Facket försäkringsprojektet som finansierats med anslagsmedel. Flertalet kostnadsposter i detta är rörliga men cirka 15 miljoner kronor per år bedöms bli en resultat-effekt i LO när anslagen från och med 2021 upphör.

För finansiering av LOs fackliga verksamhet har affärsverksamheten under Bantorget Förvaltning ökat i betydelse och kommer att få en allt större betydelse under prognosperioden. Utredningar gjordes under 2018 om möjlig utdelningsnivå från dotterbolagen, vilket utmynnade i det resultatkrav som uttrycktes i 2019 års ägardirektiv till bolagen. Där fastställdes att utdelningen ska uppgå till 60 miljoner kronor (mnkr) under 2020 och 125 mnkr per år för åren 2021–2024.

Baserat på dessa förutsättningar visar kalkylen på ett underskott i LOs verksamhet, efter utdelningar från dotterbolagen, som uppgår till 369 mnkr för hela perioden 2020–2024, och 265 mnkr för kongressperioden 2021–2024. Uppgifterna är uppdaterade med budget för 2020 det vill säga baseras inte längre på den prognos för 2020 som togs fram innan budgetarbetet var avslutat. Underskottet har också full inverkan på LOs likviditet, det vill säga förmågan att reglera kortfristiga skulder.

I Bantorget Egendom-koncernen där framförallt fastighetsinvesteringarna finns, har ett arbete bedrivits en längre period för att bedöma framtida utdelningskapacitet framförallt i syfte att klarlägga förmåga att efterleva ägardirektivets krav. Tillsammans med en utdelning om 55 mnkr per år från Bantorget Finans (i dag 30 mnkr per år) klarar koncern att utdela 49 mnkr mer än ägardirektivets krav under åren 2020–2024 eller 24 mnkr mer under kongressperioden 2021–2024.

Förutsättningarna för att affärsverksamheten ska kunna hålla denna kraftigt höjda utdelningsnivå är att konjunkturen följer en normal utveck-

ling och att inga finanskriser inträffar. Utdelningsnivån möjliggör ändå nödvändiga löpande återinvesteringar i befintliga tillgångar. Däremot kommer kapital inte att ansamlas i koncernbolagen för utveckling av verksamheterna i syfte att på längre sikt säkerställa en hållbar utdelningskapacitet. För detta behöver andra vägar sökas. För koncernens finansiella placeringar kräver den höjda utdelningen att placeringar omsätts, vilket då frigör medel för utdelning men också driver skattekostnader och riskerar att urholka nivån på förmögenheten. Direktavkastningen från de utdelande fonder som i dag finns i finansportföljen är inte tillräcklig för att uppfylla utdelningskraven.

Rena affärsrisker finns givetvis också i den löpande verksamheten i koncernbolagen och den höjda utdelningsnivån utgår från att vi kan bibehålla nyckelpersoner och nätverk. I olika engagemang finns olika stora risker för den bedömda utvecklingen, där Folkets hus bör nämnas som en investering med större risk eftersom man där står inför ett mycket omfattande renoveringsprojekt vars kostnader och tidplan kan påverka utdelningsmöjligheterna under prognosperioden.

Även med den progressiva utdelningsplanen inräknad kommer LO enligt prognosen att redovisa kraftiga underskott under hela prognosperioden. Underskottet uppgår till 242 mnkr under kongressperioden. Detta utgör alltså i dag ofinansierade aktiviteter där underskotten också har full effekt på likviditeten. 200 mnkr av underskottet utgörs av satsningar som LOs styrelse beslutat får genomföras genom ianspråktagande av kapitalet för medlemsrekrytering (*Organisera eller dö*).

Sammanfattningsvis kan konstateras att underskotten under de kommande åren är betydande och att LO till följd av detta också kommer att ha en försämrad likviditet.

Sammanfattning och förslag

Underskottet i den fackliga verksamheten kvarstår och ökar under den kommande kongressperioden. Tidigare avgiftskommittéer har haft som utgångspunkt att verksamhetskostnaderna ska bekostas av medlemsavgifter men tvingats konstatera att detta inte varit möjligt att kombinera med ambitionerna i den fackliga verksamheten.

Finanskommittén konstaterar att LO även fortsättningsvis och i ökande omfattning måste finansiera delar av verksamheten med kapitalavkastningen.

Den finansiella utvecklingen i dotterbolagens verksamhet, det vill säga i finans- och fastighetsförvaltning, har varit positiv under kongressperioden. Direktavkastningen och de övervärden som finns gör det möjligt att tillskjuta ytterligare medel från kapitalförvaltningen under kommande kongressperiod.

I koncernen finns ett ansamlat eget kapital som överstiger det krav på eget kapital i LO som tidigare kongress fattat beslut om. Finanskommittén anser att även koncernens egna kapital ska tas i beaktande vid kommande krav på LOs egna kapital.

Medlemsavgiftens konstruktion med följsamhet mellan förbundens och LOs avgiftsutveckling har tillämpats sedan verksamhetsåret 2009. LOs finanskommitté har årligen redovisat förslag till LOs representantskap om

förbundens avgift till LO. Detta har visat sig vara ett robust system som delvis löst problematiken med den negativa reala utvecklingen. Finanskommittén anser att nuvarande hantering med följsamhet är positivt och att den bör fortsätta under kongressperioden huvudsakligen för att bedöma om förbundens resurser per medlem minskar.

LOs finanskommitté föreslår:

- att** kongressen fastställer principen om följsamhet mellan resursutvecklingen på förbunden och resursutvecklingen på LO och att LOs finanskommitté får i uppdrag att årligen göra en bedömning av utvecklingen av den genomsnittliga förbundsavgiften och årligen redovisa ett förslag på LO-avgiftens storlek till LOs representantskap fortgår under kongressperioden,
- att** LOs representantskap får fullmakt att årligen pröva frågan om LO-avgiftens storlek,
- att** avgift i Klass 2 inte får överskrida ett tak om 17,84 kronor per aktiv medlem och månad under kongressperioden och
- att** LOs ledning ges i uppdrag att styra kostnadsutvecklingen i syfte att minska underskotten i LOs budget under kongressperioden.

12.1

Avgiftssystem

Byggnadsarbetareförbundet region Öst

I dag bidrar förbunden med avgifter till LO genom antal medlemmar. Detta är en solidarisk handling och bidrar till att vi räknar på samma sätt. Nuvarande avgiftssystem består av tre avgiftsklasser. Vi är inte lika solidariska när det handlar om kronantal per medlem mellan de olika medlemsförbunden med detta system.

Vi föreslår att kongressen beslutar

att man reglerar avgiften likvärdigt mellan förbunden med samma avgiftsklass.

Utlåtande motion 12.1

12.1

att man reglerar avgiften likvärdigt mellan förbunden med samma avgiftsklass.

Nuvarande avgiftssystem består av tre avgiftsklasser, där förbunden har hänförs till de olika klasserna beroende på det relativa löneläget mellan förbunden med kompensation för deltidsarbete. Avgiften i klass 1 är 5 procent högre än avgiften i klass 2 och i klass 3 är avgiften 5 procent lägre än i klass 2.

LOs finanskommitté, där alla förbund varit representerade, har under hösten 2019 diskuterat frågan om indelning i avgiftsklasser och funnit att det inte finns skäl att ändra på indelningen för den kommande kongressperioden, eftersom varken förbundsstruktur eller det relativa löneläget förändrats.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att avslå motionen 12.1.

Följande förslag förelåg

– Finanskommitténs förslag och styrelsens utlåtande på motion 12.1.

Beslut

Kongressen beslutade

att bifalla finanskommitténs förslag och styrelsens utlåtande.

Punkt 13

Vårt uppdrag

Vårt uppdrag

Anförande

Berit Müllerström, LOs andre vice ordförande: Ordförande, kongressombud! På varje kongress har vi att ta ställning till stadgar, så även på denna lite annorlunda kongress.

Vi startade arbetet med en diskussion på LO för att se vad vi skulle behöva se över i stadgarna. Framför allt kom vi fram till att vi skulle behöva titta på LOs beslutande organ: kongressen, representantskapet och styrelsen.

Tvärfackliga rådet och LO-styrelsen hade en inledande diskussion och gav input. Till slut skickades ett förslag ut på remiss till samtliga förbund. Efter det utsågs en stadgegrupp, som jag själv har lett. I stadgegruppen har 13 av LOs förbund och LOs kanslichef deltagit. Stadgegruppen vände och vred på de remissvar som vi hade fått in och lade så småningom fram ett förslag till styrelsen, och det är det förslaget som vi i dag ska besluta om.

Jag tänkte gå igenom de förändringar som styrelsen föreslår. Som ni vet är stadgarna något som man inte ändrar så mycket varje gång, utan man funderar över en del olika förslag.

När det gäller kongressen är den första förändringen i § 4 mom 2. Där står det att kongressen ska äga rum i Stockholm. Här vill vi stryka ”i Stockholm”, eftersom det öppnar upp för att vi kan ha kongressen strax utanför Stockholm eller på andra platser i landet.

I mom 4 är förslaget att minska kongressen till 250 ombud. Naturligtvis ska repskapsledamöterna och styrelseledamöterna också vara med oförändrat vid kongressen.

I mom 11 om valberedningen finns det ett tillägg om att styrelsen fastställer en arbetsordning för valberedningen. Då kan styrelsen fastställa hur nomineringar ska gå till. I dag har ni kunnat nominera ända fram till när kongressen genomförs. Om kongressen beslutar om den här ändringen kan styrelsen ta andra initiativ.

Sen kommer vi till representantskapet.

I § 5 mom 1 föreslås att representantskapet ska bestå av ”medlemmar” från förbunden samt att vi ska ha repskap endast en gång om året men att man kan ha extra repskap om styrelsen beslutar det eller om ett förbund med mer än tio procent av medlemmarna så begär i en viss fråga.

Med repskap en gång per år kan många undra: Ska vi verkligen inte ta upp avtalskraven, om vi har samordnade förhandlingar? Jo, självklart, det är ju en fråga som är av principiell och strategisk betydelse.

Så till mom 4. Hittills har förbundsavdelningar och förbund kunnat motionera till repskapet. Nu föreslår styrelsen att det är förbunden som ska ha den motionsrätten.

Sen föreslår vi några förändringar i § 7 om firmateckning. Vi föreslår, förutom att styrelsen kan vara firmatecknare, att styrelsen kan utse personer som kan vara firmatecknare, men alltid i förening med en i styrelsen.

Under § 9 om den ekonomiska förvaltningen föreslår styrelsen att styrelsen årligen ska upprätta riktlinjer för den ekonomiska förvaltningen. I dag

har vi den ekonomiska förvaltningen i bolag, och då fattar styrelsen beslut om ägardirektiv. Men om vi inte skulle ha det på det sättet ska styrelsen ändå ta fram riktlinjer, oavsett hur den ekonomiska förvaltningen ser ut.

I § 16 om avtalsrörelser föreslår vi att delen om ordförandekonferens tas bort. I LO-styrelsen sitter ju alla förbund, och då behöver man inte ha någon extra ordförandekonferens.

Det var alla förslag till förändringar.

Men jag vill göra ett förtydligande, eftersom vi har fått frågor om förslaget om minskning av antalet kongressombud. Man har frågat om det vid den eventuellt återupptagna kongressen, som vi kommer att besluta om senare på dagordningen, kommer att vara det lägre antalet kongressombud.

Nej, så är inte fallet, utan det är ni som är kongressombud i dag som också kommer att kunna vara kongressombud på den återupptagna kongressen. Beslutet att minska till 250 ombud kommer att gälla från nästa nyinkallade kongress, oavsett om det är en extra kongress eller ordinarie kongress 2024.

I övrigt föreslås stadgarna gälla sen vi har fattat beslutet i dag.

Därmed yrkar jag bifall till styrelsens förslag till stadgar för LO.

* * *

Jan Granvik, LOs styrelse: Det gäller först motion 13.1 Gemensam hantering av suspensions- och uteslutningsärenden. Det är en motion från Handelsanställdas förbund.

LO-styrelsen förstår motionärens problembeskrivning och är klar över att varje förbund hanterar dessa ärenden lite olika. Frågan är inte helt okomplicerad, och varje fall behöver hanteras utifrån den verklighet som råder just då. Dessutom måste varje förbundsstyrelse kunna tolka och ta beslut om sina egna stadgar.

LOs normalstadgar, som ligger till grund för respektive förbundsstadgar, beslutar inte LO-kongressen om, utan det gör LO-styrelsen, som även beslutar om kompletterande kommentarer.

Då LO-styrelsen har uppmärksammat att problematiken har ökat arbetas det nu med att hitta en tydlig hållning i kommentarerna som ska vara till hjälp för förbunden när de utformar sina egna stadgar.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar att anse motion 13.1 besvarad.

Sen har vi motion 13.2 Namnbyte Landsorganisationen. Det är en motion från Transportarbetareförbundets avdelning 55.

När det gäller att följa med i utvecklingen och tilltala såväl befintliga som nya medlemmar delar styrelsen motionärens uppfattning. Förbunden och LO måste vara medvetna och relevanta. Däremot anser styrelsen att ansvaret för att organisera medlemmar ligger på förbunden, med understöd av LO i de frågor där styrelsen anser det behövs och då beslutar om.

Att byta namn tror styrelsen inte är någon bra lösning, med tanke på att LO är ett väletablerat och känt varumärke i samhället i stort.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar att avslå motion 13.2.

a. Stadgar

I förslaget till nya stadgar har formuleringar i de nuvarande stadgarna som föreslås utgå strukits över. Förslag till ny text anges i grå ruta med fet-kursiv stil. Detta kan dels vara en ny formulering av en tidigare text eller en helt ny text.

§ 4 Kongressen

Mom 2. Ordinarie och extra kongress

Ordinarie kongress sammanträder i Stockholm på tid som bestäms av ordinarie kongress. Då särskilda omständigheter så föranleder kan antingen styrelsen eller med två tredjedels majoritet representantskapet besluta om extra kongress. Extra kongress får endast behandla den eller de frågor som föranlett dess inkallande.

Ordinarie kongress sammanträder på tid som bestäms av ordinarie kongress. Då särskilda omständigheter så föranleder kan antingen styrelsen eller med två tredjedels majoritet representantskapet besluta om extra kongress. Extra kongress får endast behandla den eller de frågor som föranlett dess inkallande.

Mom 3. Kallelse

Skriftlig kallelse till ordinarie kongress ska vara förbunden tillhanda minst åtta månader före kongressens öppnande. Till extra kongress kallas på samma sätt utan iakttagande av viss tid för kallelsen.

Mom 4. Sammansättning

Kongressen består av trehundra ombud som utses av de anslutna förbunden i av dem bestämd ordning.

Kongressen består av *tvåhundrafemtio* ombud som utses av de anslutna förbunden i av dem bestämd ordning.

Mom II. Valberedning

Ordinarie kongress väljer en valberedning på fem ledamöter, varav en sammankallande. Valberedningen ska under kongressperioden förbereda de val som ska förrättas av representantskapet samt de val som ska ske under följande kongress. Avgår ledamot i valberedningen under kongressperioden föreslår LOs styrelse representantskapet ersättare för denna.

Ordinarie kongress väljer en valberedning på fem ledamöter, varav en sammankallande. Valberedningen ska under kongressperioden förbereda de val som ska förrättas av representantskapet samt de val som ska ske under följande kongress. Avgår ledamot i valberedningen under kongressperioden föreslår LOs styrelse representantskapet ersättare för denna. *Styrelsen fastställer en arbetsordning för valberedningen.*

§5 Representantskapet

Mom 1. Uppgifter och valbarhet

Representantskapet är mellan kongresserna LOs högsta beslutande organ. Representantskapet ska ha tillsyn över styrelsens förvaltning samt mellan kongresserna avgöra ärenden av viktig principiell betydelse.

Representantskapet består av ~~representanter~~ för de till LO anslutna förbunden samt styrelsens ledamöter. LOs revisorer samt personer som uppbär pension från eller av annat skäl inte är aktivt verksamma inom förbunden kan inte tillhöra representantskapet.

Mom 3. Ordinarie och extra sammanträden

Representantskapet ~~har ordinarie sammanträde två gånger årligen. Det första ordinarie sammanträdet hålls före maj månads utgång och det andra sammanträdet före oktober månads utgång.~~ Kallelse utfärdas av styrelsen minst tre månader dessförinnan. Ordförande och sekreterare vid representantskapets sammanträde väljs av representantskapet.

Styrelsen kan utan att iaktta viss kallelsetid kalla till extra sammanträde. Extra sammanträde ska även hållas då minst hälften av representantskapets ledamöter gör skriftlig, motiverad framställning därom. Extra sammanträde har endast rätt att behandla den eller de frågor som föranlett dess inkallande.

Mom 4. Verksamhets- och revisionsberättelse

Ärenden, motioner och förslag

Före vårens ordinarie sammanträde ska representantskapets ledamöter ha haft möjlighet att ta del av föregående års verksamhetsberättelse och revisionsberättelse samt avrapportering av förbundsgemensamma projekt. Vid ordinarie vårsammanträde har revisorerna närvaroskyldighet. Efter granskning av verksamhets- och revisionsberättelserna beslutar representantskapet om till- eller avstyrkande till kongressen av

Representantskapet är mellan kongresserna LOs högsta beslutande organ. Representantskapet ska ha tillsyn över styrelsens förvaltning samt mellan kongresserna avgöra ärenden av viktig principiell och *strategisk* betydelse.

Representantskapet består av *medlemmar* från de till LO anslutna förbunden samt styrelsens ledamöter. LOs revisorer samt personer som uppbär pension från eller av annat skäl inte är aktivt verksamma inom förbunden kan inte tillhöra representantskapet.

Representantskapet sammanträder minst en gång per år. Sammanträdet hålls före maj månads utgång. Kallelse utfärdas av styrelsen minst tre månader dessförinnan. Ordförande och sekreterare vid representantskapets sammanträde väljs av representantskapet.

Styrelsen kan utan iaktta viss kallelsetid kalla till extra sammanträde. Extra sammanträde ska även hållas då minst hälften av representantskapets ledamöter gör skriftlig, motiverad framställning därom. *Extra sammanträde ska även hållas då förbund med mer än tio procent av medlemsantalet gör skriftlig, motiverad framställning därom.*

Extra sammanträde har endast rätt att behandla den eller de frågor som föranlett dess inkallande.

ansvarsfrihet för styrelsen för den tid berättelserna omfattar.

Vid vårmötet fastställs även, enligt §19 mom 2, konfliktbidragets storlek. Styrelsen kan till representantskapet föreslå förbundsgemensamma projekt.

~~Motioner från anslutna förbund samt inför ordinarie representantskapssammanträde under hösten, från deras avdelningar eller motsvarande, ska vara insända till styrelsen senast två månader före sammanträdet. Motioner från avdelningar eller motsvarande ska åtföljas av ett yttrande av respektive förbunds styrelse. LOs styrelse avger utlåtanden över motionerna.~~

Motioner, från anslutna förbund ska vara insända till styrelsen senast två månader före sammanträdet. LOs styrelse avger utlåtande över motionerna.

§7 Firmateckning

~~Styrelsen utser de personer som får teckna Landsorganisationens i Sverige firma. Firma-teckning är giltig endast när firman tecknats av två i förening varav minst en ska vara ledamot av styrelsen. Bemyndigande som firmatecknare gäller tills vidare och kan när som helst återkallas av styrelsen. Firmatecknare har inte rätt att utan särskilt bemyndigande av styrelsen inköpa eller avyttra fast egendom för LOs räkning. Inte heller får firmatecknare belasta LOs fasta egendom med inteckning för gäld eller för LOs räkning uppta eller bevilja lån.~~

Landsorganisationens firma tecknas, förutom av styrelsen i dess helhet, av de personer, minst två i förening som styrelsen utser. Bemyndigande som firmatecknare gäller tills vidare och kan när som helst återkallas av styrelsen. Firmatecknare har inte rätt att utan särskilt bemyndigande av styrelsen inköpa eller avyttra fast egendom för LOs räkning. Inte heller får firmatecknare belasta LOs fasta egendom med inteckning för gäld eller för LOs räkning uppta eller bevilja lån.

§9 Ekonomisk förvaltning och räkenskaper

Mom 1. ~~Medelsplacering~~

Mom 2. ~~Instruktioner, regler~~

Mom 3. ~~Förvaring~~

Mom 4. ~~Redovisning~~

Mom 5. ~~Verksamhetsberättelse~~

Mom 6. ~~Ansvar~~

Mom 1. ~~Medelsplacering~~

Styrelsen beslutar om medelsplacering.

Mom 2. ~~Instruktioner, regler~~

Styrelsen ska årligen upprätta placeringsinstruktioner, attestordning samt regler för utanordning och utbetalningar.

Mom 3. ~~Förvaring~~

Mom 4. ~~Redovisning~~

Mom 5. ~~Verksamhetsberättelse~~

Mom 6. ~~Ansvar~~

Mom 1. Instruktioner, regler

Mom 2. Förvaring

Mom 3. Redovisning

Mom 4. Verksamhetsberättelse

Mom 5. Ansvar

Mom 1. Instruktioner, regler

Styrelsen **upprättar årligen riktlinjer för den ekonomiska förvaltningen**, attestordning samt regler för utanordning och utbetalning.

Mom 2. Förvaring

Mom 3. Redovisning

Mom 4. Verksamhetsberättelse

Mom 5. Ansvar

§ 16 Avtalsrörelser

- Mom 1. Allmänna skyldigheter
- Mom 2. Styrelsens informationsplikt
- Mom 3. Förslag från styrelsen
- ~~Mom 4. Ordförandekonferens~~
- Mom 5. Avtalsrörelsens uppläggnig
- Mom 6. Yttranden över rekommendation
- Mom 7. Gemensamma förhandlingar
- Mom 8. Samordnade förbundsförhandlingar
- Mom 9. Enskilda förbundsförhandlingar
- Mom 10. Avtalsrörelse flera förbund
- Mom 11. Deltagande i förbundsförhandlingar

~~Mom 4. Ordförandekonferens~~
Representantskapets behandling av frågan ska, i det fall inte samtliga förbund har fått tillfälle att närvara vid styrelsens möten, föregås av rådgivande konferenser med samtliga anslutna förbunds ordförande eller ställföreträdare.

- ~~Mom 5. Avtalsrörelsens uppläggnig~~
- Mom 6. Yttranden över rekommendation
- Mom 7. Gemensamma förhandlingar
Förhandlingsdelegation
- Mom 8. Samordnade förbundsförhandlingar
- Mom 9. Enskilda förbundsförhandlingar
- Mom 10. Avtalsrörelse flera förbund
- Mom 11. Deltagande i förbundsförhandlingar

- Mom 4. Avtalsrörelsens uppläggnig
- Mom 5. Yttranden över rekommendation
- Mom 6. Gemensamma förhandlingar
Förhandlingsdelegationen
- Mom 7. Samordnade förbundsförhandlingar
- Mom 8. Enskilda förbundsförhandlingar
- Mom 9. Avtalsrörelse flera förbund
- Mom 10. Deltagande i förbundsförhandlingar

Mom 4. Avtalsrörelsens uppläggnig

Mom 5. Yttranden över rekommendation

Mom 6. Gemensamma förhandlingar
Förhandlingsdelegationen

Mom 7. Samordnade förbundsförhandlingar

Mom 8. Enskilda förbundsförhandlingar

Mom 9. Avtalsrörelse flera förbund

Mom 10. Deltagande i förbundsförhandlingar

13.1

Gemensam hantering av suspensions- och uteslutningsärenden

Handelsanställdas förbund

När suspensions- och uteslutningsärenden blir vanligare är det viktigt att förbunden har en gemensam hållning i hur dessa ärenden hanteras. I dag skiljer sig hanteringen markant mellan förbunden. Detta blir särskilt påtagligt när det gäller personer vars politiska engagemang är oförenligt med förbundens värderingar, specifikt med hänsyn till alla människors lika värde. Det är fullt möjligt att vara medlem och till och med förtroendevald i ett förbund, medan samma person hade blivit utesluten i ett annat. Detta tycker vi borde ändras. Därför vill vi att gemensamma regler för suspension och uteslutning tas fram och att de allra helst förs in i LOs stadgar.

Vi föreslår att kongressen beslutar

att LO tar fram förbundsgemensamma regler för uteslutnings- och suspensionsärenden samt

att dessa förbundsgemensamma regler förs in i LOs stadgar.

13.2

Namnbyte Landsorganisationen

Transportarbetareförbundet avd 55

Arbetsmarknaden i Sverige i dag är i ständig förändring och så är också arbetarna på denna marknad. Antalet som är organiserade i tjänstemannaförbunden ökar, samtidigt som medlemsantalet minskar i flera av LO-förbunden.

I denna föränderliga arbetsmarknad med nya förutsättningar och nya potentiella medlemmar är det viktigt att LO följer med i utvecklingen.

Med de i många fall bristande eller obefintliga kunskaper om arbetarrörelsen och den svenska modellen, som en stor del av de nya arbetarna på arbetsmarknaden har, är LO för många ett abstrakt begrepp där man inte känner till vad organisationen gör eller står för. Detta är en del i att partier som SD och de borgerliga partierna, kunnat muta in en stor del av de traditionellt socialdemokratiska arbetarrösterna med hjälp av populistisk retorik om en ny arbetarrörelse, som ska värna de svenska jobben.

För att återknyta till LOs ursprung och för att stärka identiteten av att LO är en organisation av och för arbetare, och för att återfå förtroendet bland arbetstagarna, anser vi att ett byte av namn på organisationen är en viktig del i en anpassning till den nya arbetsmarknad som vi ser i dag.

Ett namn som anspelar på vad organisationen representerar och till vem den vänder sig anser vi är en vital del av en modernisering av organisationen och det förnyelsearbete som måste genomföras. Allt i mening att i arbetstagarnas och andra aktörers på arbetsmarknadens ögon återupprätta LO som den organisation som för arbetarrörelsens talan, där man med en tydlig profil och ett klart budskap redan i namnet sätter tonen.

Vi föreslår att kongressen beslutar

att ge LO i uppdrag att utreda ett namnbyte som stärker, förklarar och synliggör organisationens identitet och uppdrag på arbetsmarknaden samt

att ge LO i uppdrag att genomföra namnbyte om utredningen visar på positiva effekter av ett sådant.

Utlåtande motionerna 13.1 och 13.2

13.1

att LO tar fram förbundsgemensamma regler för uteslutnings- och suspensionsärenden samt

att dessa förbundsgemensamma regler förs in i LOs stadgar.

13.2

att ge LO i uppdrag att utreda ett namnbyte som stärker, förklarar och synliggör organisationens identitet och uppdrag på arbetsmarknaden samt

att ge LO i uppdrag att genomföra namnbyte om utredningen visar på positiva effekter av ett sådant.

Enligt motionären, motion 13.1, har det blivit vanligare med suspensions- och uteslutningsärenden och att förbunden inte har en gemensam hållning hur dessa ska hanteras. Motionären anser även att det är särskilt påtagligt när det gäller personer vars politiska engagemang är oförenligt med förbundens värderingar, specifikt med hänsyn till alla människors lika värde.

LO styrelsen förstår motionärens problembeskrivning och är medveten om att förbund hanterar frågan lite olika. Samtidigt är frågan inte helt okomplicerad utan varje fall måste hanteras utifrån just den verklighet som råder just då. Varje styrelse i respektive förbund måste kunna tolka och ta beslut om sina egna stadgar. När det gäller LOs normalstadgar, som ligger till grund för respektive förbunds stadgar, så beslutar inte LO-kongressen kring dessa utan det gör LOs styrelse och som komplement beslutas även om kommentarer till dessa. LO har redan 2010 uppmärksammat frågan och gett ut cirkulär med rådgivning om hur förbunden kan hantera den. Då styrelsen uppmärksammat att problematiken ökat arbetas nu med att hitta en tydlig hållning i kommentarerna, som ska vara till hjälp för förbunden att utforma sina egna stadgar.

När det gäller att följa med i utvecklingen och tilltala såväl befintliga som nya medlemmar delar styrelsen motionärens uppfattning i motion 13.2. Här måste såväl förbunden som LO vara medvetna och relevanta. Däremot anser styrelsen att ansvaret för att organisera medlemmar ligger på respektive förbund, med ett understöd av LO i de frågor som styrelsen anser behövs och då beslutar om. Som exempel kan nämnas projektet *Organisera eller dö*.

Att byta namn tror styrelsen inte är någon bra eller önskvärd lösning särskilt då LO är väl etablerat och känt som varumärke av samhället i stort. Däremot är det av största vikt att alltid vara relevant som organisation med ett innehåll som följer utvecklingen samt är tilltalande för medlemmarna och presumtiva medlemmar.

Styrelsen föreslår att kongressen beslutar

att anse motionen 13.1 besvarad samt

att avslå motionen 13.2.

I debatten deltog

Berit Müllerström
Jan Granvik
Jonas Eriksson, Elektrikerna
Lena Ericsson-Höijer, Kommunal
Martin Jonsson, Transport
Anna Ryding, Transport
Andreas Hellström, GS
Jörgen Johansson, GS
Thomas Lindell, GS

Följande förslag förelåg

- Styrelsens förslag till stadgeändringar och utlåtande.
- Jonas Eriksson, Elektrikerna, yrkande om att § 4 mom 12 ändras från femtio röstberättigade ombud till fyrtio för att begära sluten omröstning.
- Styrelsens bifallsyrkande på Jonas Erikssons yrkande
- Lena Ericsson-Höijer, Kommunal, bifallsyrkande till styrelsens förslag på § 3-7.
- Martin Jonsson, Transport med flera, avslagsyrkande på ändringsförslag i § 4 mom 4. Låt antalet kongressledamöter vara oförändrat.
- Andreas Hellström, GS-facket, yrkande om att ändringsförslaget i stadgarna § 5 mom 3 ändras till: Extra sammanträde ska hållas då ett eller flera förbund gemensamt samlar 10 procent eller mer, av medlemsantalet och gör en skriftlig, motiverad framställan därom.

Beslut

Kongressen beslutade efter votering

att med röstsiffrorna 321 mot 84 bifalla styrelsens utlåtande gällande § 4 mom 4. Fyra ombud avstod från att rösta.

Kongressen beslutade efter votering

att med röstsiffrorna 301 mot 103 bifalla styrelsens utlåtande gällande § 5 mom 3. Fem ombud avstod från att rösta.

Kongressen beslutade

att i övrigt bifalla styrelsens förslag till nya stadgar och utlåtande på motionerna 13.1-13.2.

Punkt 19

Arvoden för revisorer

Arvoden för revisorer

Eva-Lotta Ramberg kongressordförande: Enligt LOs stadgar § 10 mom 8 ska revisorernas arvode fastställas av kongressen.

Beslut

Kongressen beslutade

att för auktoriserad revisor utgår ersättning enligt räkning samt att arvode för förtroendevalda revisorer för den kommande kongressperioden fastställs till 60 procent av inkomstbasbeloppet det år för vilket arvodet ska utbetalas.

Punkt 20

Hänskjutning och ajournering

Hänskjutning och ajournering

Annika Nilsson, LO redogjorde för förslaget att hänskjuta motioner till representantskapet och att ajournera kongressen till 2021.

a. Förslag om behandling av motioner på kongressen 2020

Beslut

Kongressen beslutade

att motionerna 14.1, 14.2, 14.3, 14.4 samt 14.8 som rör förhandlingarna om trygghet och omställning hänskjuts till representantskapet för beslut samt

att motionerna som inte behandlats på den digitala kongressen behandlas på den återupptagna kongressen våren 2021.

b. Ajournering av kongressen

Beslut

Kongressen beslutade

att ajournera kongressen,

att ge LOs styrelse mandat att fastställa datum för den återupptagna kongressen,

att öppna upp för förbundsmotioner till den återupptagna kongressen samt

att ge LOs styrelse mandat att fastställa datum för motionsstopp.

Punkt 22

Kongressens avslutning

Kongressens avslutning

Eva-Lotta Ramberg, kongressordförande: Då är det så att vi har närmat oss slutet. I vanliga fall får vi vänta i fyra år till nästa kongress. Den här gången behöver vi bara vänta till augusti. Då ska representantskapet behandla några motioner. Vi andra ska ses nästa år.

Jag vill å presidiets vägnar tacka för att vi fick leda kongressen i dag. Jag vill tacka alla tekniker som har stått ut med oss när vi inte vet vilken kamera vi ska titta i. Ni har varit väldigt förstående. Det känns toppen. Det har flutit på väldigt bra.

Tack till alla ombud för att ni har kämpat på under dagen och under de här speciella omständigheterna. Extra tack till er som var uppe och talade och bidrog till att vi fick en debatt.

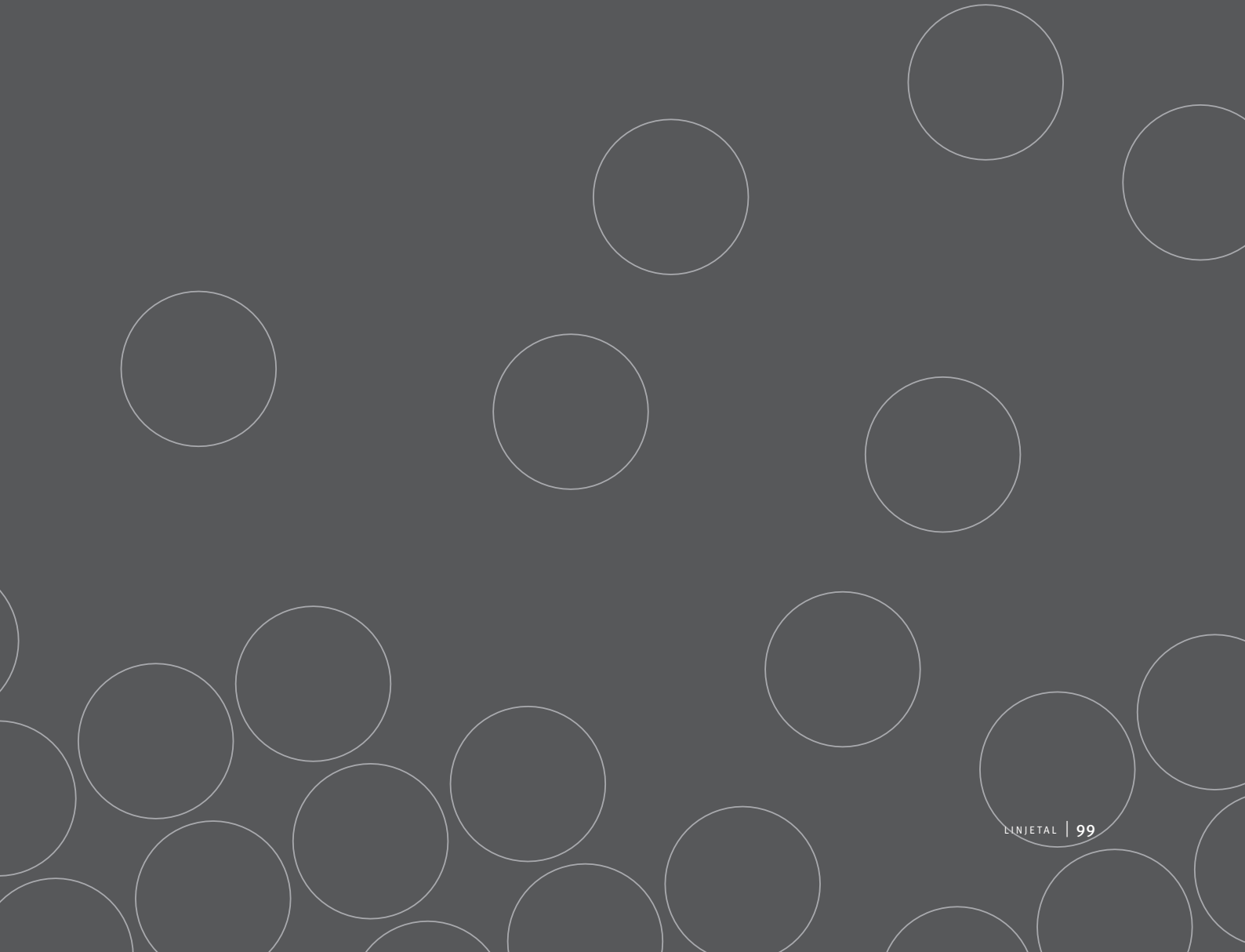
Jag ska också tacka styrelsen och de föredragande som också har skött sig i dag.

På återseende säger vi. Efter beslut och klubbslag för att ajournera kongressen ska vi som avslutning tillsammans sjunga *Internationalen* som sig bör.

Beslut

Kongressen beslutade
att ajournera kongressen.

Linjetal

Linjetal

Susanna Gideonsson, LOs ordförande: Kamrater, kongressombud! Återigen ett stort, varmt tack för förtroendet!

Ni vet alla hur sådana här tal brukar vara: en dramatisk berättelse om hur det var när man gick med i facket, om orättvisor som det var tvunget att stoppa eller arbetskamrater som skulle räddas, om för jävliga arbetsgivare.

Nej, så var det inte för mig. Jag gick med för att man skulle. Därifrån jag kom var det bara så: Gnäll inte! Det är massor att göra, inget att oja sig över, bara att mata på. Det är jag uppväxt med, och så har mitt liv fortsatt. Den som vill ha något gjort måste också vara med och hugga i, så när jag började jobba gick jag med i facket. Det var inte konstigare än så.

Sådana här tal brukar också börja med att den nyvalda ordföranden berättar hur de kommande fyra åren ska bli. Men det tänker jag inte göra, för det ska jag inte bestämma ensam. Jag har ännu inte suttit ner med de andra tre i ledningen som har valts här i dag. Jag har ännu inte samlat LOs styrelse. Jag har ännu inte hunnit prata med förtroendevalda i förbunden och ute i LO-distrikten. Vi har dessutom en massa kongressbeslut som vi ännu inte har fattat.

Min övertygelse är att det är tillsammans med andra som vi blir starka och kan förändra. Det gäller också en LO-ordförande. Därför vill jag först lyssna och samtala. Sen kan jag tala. Då kan jag presentera en färdriktning som vi är överens om. I dag kan jag göra tydligt vad som är viktigt för mig i de samtalen.

Kamrater! De senaste åren har vi ställts inför växande utmaningar, som det heter. Utvecklingen i samhället och i politiken har inte gynnat oss och vår sak. Men vi har reagerat på det med mindre – inte mer – sammanhållning. I den senaste avtalsrörelsen sprack samordningen – igen. Kring förhandlingarna om trygghet och omställning har vi varit splittrade.

Det är ett mönster som vi behöver ändra på. För att kunna ta kampen för bättre villkor måste vi stå enade. Annars kommer vi inte att lyckas. Och det är inget som jag, som ny ordförande, kan fixa ensam. Men jag vet att tillsammans kan vi – och vi måste. För om inte vi gör det, vem ska då göra det?

Vänner! En ytterligare utmaning vi har är att allt färre går med i våra förbund. När det fackliga samtalet har tystnat på så många arbetsplatser är det kanske inte så konstigt. Det finns flera skäl. Man är rädd att förlora sin osäkra anställning eller har faktiskt aldrig träffat på några av sina arbetskamrater, så att man kan prata med dem, för så ser schema och bemanning ofta ut i dag.

Häromdagen kom en rapport om att utlandsfödda i allt lägre utsträckning är med i facket. Detta är förklaringen: De jobbar ofta i branscher där man inte träffas, taxi, hotell och restaurang och hemtjänst, där organiseringen generellt är svår. Låter vi det här fortsätta förlorar vi erfarenheter som vi behöver.

Detta är en verklighet som vi behöver förhålla oss till. Arbetsgivarna och politiken må ha ändrat våra förutsättningar. Men det är ingen idé att klaga på att folk inte går med i facket. Det är vi som behöver ändra våra arbetsätt.

Det är förbunden som organiserar medlemmar. Det är ni som kan era branscher och känner era arbetsplatser. LOs uppgift är att ge er de bästa möjliga förutsättningarna.

LO ska skapa uppmärksamhet och driva opinion för fackliga frågor. Vi ska skapa arenor för oss alla att utbyta erfarenheter och lära av varandra. Och tillsammans ska vi få genomslag i avtalsförhandlingar men också gentemot politiken. När vi både syns och levererar märker vanligt folk att facket gör skillnad. Då finns det skäl att vara med.

Vänner! Var är facket? Du och jag vet att facket är medlemmarna i klubben, skyddsombudet på arbetsplatsen, vi alla tillsammans, när vi går ihop för att ta makten över våra arbetsvillkor, för att tillsammans förändra våra liv och vårt samhälle.

Du och jag vet medlemskapets fulla potential. Men det vet sällan den som är ny, den som kom med nu i kölvattnet av coronapandemins konsekvenser. Hon tror kanske att facket inte är hon, att facket är ett försäkringsbolag eller något slags arbetsmarknadspolis, och missar alla de möjligheter som hon har tillsammans med oss.

Därför behöver vi bli bättre på att visa vad facket verkligen är. Vi har något att erbjuda som det råder stor brist på i många människors liv: mening, gemenskap och makt.

Vi behöver vara många, vi behöver vara starka – och vi behöver vara enade. För att nå dit vill jag bidra med ett tydligt ledarskap, högt i tak och raka diskussioner. I uppdraget som LOs ordförande är min första prioritering en enad och stark fackföreningsrörelse.

Kamrater! Även i samhället i stort är sammanhållning att föredra framför splittring. Jämlika samhällena är helt enkelt bättre. Människor är friskare, lever längre och känner sig tryggare. Ekonomin utvecklas, och vi får mer att fördela.

Jämlikhet är inte bara rätt. Det är också smart. Vi alla vet det, men ändå fortsätter utvecklingen åt rakt motsatt håll. Nu får det vara slut med de nyliberala lekstugor som finns på många håll och kanter, både i Sverige och i världen.

Som många har sagt i många tal i många år: Det måste inte fortsätta så här. Vi kan ta tillbaka jämlikheten. Jag säger: För att lyckas måste vi bli bättre på att hugga i och mata på. Vi måste göra mer för att ta vårt ansvar för att förändringar också ska bli av.

Det är dags för det starka samhällets revansch, ett samhälle där vi tar hand om varandra och ingen lämnas ensam, där vi samarbetar i stället för att konkurrera, där jämlikhet inte bara är ett fint ord i högtidstal utan verklighet.

Därför kräver vi fullt fokus och aktiva åtgärder för att nå full sysselsättning. Att alla har ett jobb och en inkomst som det går att leva på är en av grundpelarna i bygget av det jämlika samhället och i försvaret av det fackliga löftet.

Därför kräver vi en stärkt a-kassa och en sjukförsäkring värd namnet. Ingen som blir sjuk eller förlorar jobbet ska bli utblottad. Krispaketen som har kommit nu under coronakrisen är bra, inte minst när det gäller a-kassan. Men detta måste permanentas och bli ett golv från vilket vi ska vidare uppåt.

Sveriges ersättning vid arbetslöshet är i dag sämre än EU-genomsnittet. Så kan vi inte ha det. A-kassan måste stärkas, inte urholkas. Det handlar om trygghet för vanligt folk men också om sunt samhällsekonomiskt förnuft.

Men även om a-kassan stärks gör den bara halva jobbet. Därför kräver vi också goda möjligheter till kompetensutveckling och omställning. Såväl klimatomställningen som coronakrisen visar på behovet.

Vi kräver också att de rika betalar mer. Högre skatt på kapitalinkomster är ett självklart första steg. Det är på grund av dessa inkomster som de rikaste har dragit ifrån och ökat klyftorna.

Vi kräver rejäla offentliga investeringar i bostäder och infrastruktur, i el, internet och järnväg. Det handlar om att det ska gå att leva i hela landet och om att skapa jobb i en ekonomisk nedgång.

Slutligen kräver vi en generös och generell välfärd med permanent ökade resurser – för något har gått mycket galet.

Jag själv förstod vidden av det när en bekant från Västerbottens inland sa till mig att hon kände sig som en belastning för samhället. Det var när hon skulle föda barn. Det var många mil till närmaste bb. Platserna räckte inte till. Kön till barnomsorgen var lång.

Så känner nog många som i dag behöver sjukvården eller välfärden. Jag undrar: Vart är vi på väg? Vad har vi gjort med vårt samhälle? Födande kvinnor ska inte skämmas. De ska vara stolta över att sätta ännu en människa till världen.

Vår välfärd är inte en belastning. Det är en rättighet. Vår välfärd är inte en utgift. Det är en investering. Men framför allt är den en del av själva meningen med allt och ett verktyg för ett mer jämlikt samhälle.

Om min första prioritering var en stark och enad fackföreningsrörelse är min andra prioritering ett ännu mer envist och ihärdigt arbete för att öka jämlikheten i Sverige, både på arbetsmarknaden och i samhället i övrigt.

Kamrater! Jämlikhet är också mitt ingångsvärde i vår tids ödesfråga: den globala klimatkrisen. För också i denna kris kan rika köpa sig större trygghet än vanligt folk. Också i denna kris är det fattiga, kvinnor och barn som drabbas allra värst, detta när nära hälften av alla utsläpp orsakas av världens rikaste tiondel.

Det handlar om rättvisa, och det handlar om jämlikhet, om att det inte finns några jobb på en död planet. Därför är klimatfrågan också en facklig angelägenhet.

LO och fackföreningsrörelsen har två uppgifter. För det första ska vi se till att omställningen går snabbt nog. Sverige ska och måste bidra till att Parisavtalet nås. Om vi inte lyckas drabbas arbetare i både Sverige och resten av världen. Våra företag och arbetsplatser, ja hela ekonomin, måste ställas om för att vara livskraftiga i framtiden.

För det andra ska vi kräva att omställningen blir rättvis. De rika måste bidra mest. Och vanligt folk måste ges möjlighet att klara omställningen och att leva ett gott liv.

Det går inte att lägga hela ansvaret på den enskilda individen. Alla har ett ansvar, men verklig förändring kräver också samarbete och systemförändringar. Konkret: I Sverige krävs stora investeringar i grön forskning och infrastruktur, i fossilfri produktion och industri men också i kunskap, välfärd och trygghetssystem.

Så rustar vi människor för förändring. Så ingjuter vi mod, hopp och tillförsikt om att ingen ska lämnas efter. Så skapar vi en bättre framtid både för oss själva och för våra barn.

Kamrater! Vet ni hur många i handeln som har en fast anställning på heltid, det som vi brukar kalla en normanställning? Det är 44 procent, bland

kvinnorna 24 procent! De flesta i handeln jobbar antingen deltid eller har en otrygg anställning – normanställningen är ingen norm.

Man har kontrakt som löper en månad i taget, ibland bara dag för dag. Man vet aldrig hur stor lönen blir den 25e. Man har inte en chans till vare sig hyreskontrakt, bostadslån eller att över huvud taget kunna planera sitt liv. Man är så rädd att förlora det jobb man ändå har.

Jag har träffat många anställda som inte ens vågar ställa en enkel fråga på jobbet. Man vill inte uppfattas som krånglig. Jag har träffat anställda som gråter när arbetsgivare ringer, för de orkar inte, inte ännu en dag, men de vågar inte tacka nej.

De är inget undantag. De är en stor andel av LOs medlemmar. De är oftast kvinnor. Och de känner vanmakt.

De otrygga anställningarna har vuxit inom handeln, men de finns överallt. När coronapandemin drog in förlorade över 10 000 visstidare inom hotell- och restaurangbranschen jobbet direkt. I samma kris har vi sett hur bemanningsanställda, transportarbetare och personer med så kallade gigjobb i olika sektorer plötsligt har stått helt utan jobb och inkomst.

Äldreomsorgen har länge haft en stor andel visstidare. Nu, när man ser det som en orsak till smittspridning, uppmärksammas det. Då först ses det som ett problem. Men vi här inne vet att otrygga anställningar alltid är ett problem. Så har det varit, så är det nu, och så kommer det att förbli.

Daglönneriet är tillbaka. Förr stod vi med mössan i hand. I dag står vi där med mobilen. Otryggheten har blivit det normala. Det tillfälliga har blivit permanent.

Det är som att vrida klockan tillbaka eller som att förflyttas till andra sidan av Atlanten. I USA finns begreppet ”working poor”, arbetande fattiga. Det är privata nannies, McDonalds-anställda, trädgårdsmästare och poolskötare, ofta med flera olika anställningar. De jobbar nästan jämt men når ändå aldrig en rimlig levnadsstandard. De flesta är kvinnor. Många är invandrare.

The American dream är i realiteten en mardröm. Därför måste vi stoppa nyliberalismens illdåd här hemma.

Jag frågar er igen: Om inte *vi* tar kamp mot de otrygga anställningarna, om inte *vi* tar kampen för dem som har det allra sämst, vem ska då göra det?

Vi måste våga se verkligheten som den är i dag, se arbetsvillkoren som de är i dag, bara mata på och hugga i för att förändra. Ingen annan kommer att göra det åt oss.

Mitt i utvecklingen mot ett alltmer utbrett daglöneri, mitt i en ekonomisk nedgång med ökande arbetslöshet, mitt i en tid av växande klyftor, då vill högern försämra anställningstryggheten ännu mer. De hyllade LAS-utredningen, den utredning som innebär 10-1 till arbetsgivarna, som Tobias Baudin brukar säga, trots att januariavtalet sa att balansen mellan parterna skulle upprätthållas. Jag brukar säga att LAS är som en schweizerost. Med de här förslagen skulle osten rivats till små smulor.

Därför ska vi aldrig låta dessa förslag bli verklighet. LO kommer inte att acceptera att någon regering försämrar anställningstryggheten. LO kommer att göra allt för att i förhandlingar med vår motpart fortsatt ta ansvar för villkoren på svensk arbetsmarknad.

Varför är då detta så viktigt för LO? Jag vill lyfta fram tre skäl.

För det första: Detta är frågor som vi, parterna, ska ta ansvar för. Det har vi gjort med stor framgång i många decennier, och det finns inte ett enda gott skäl för att politiker nu ska lägga sig i.

För det andra: Förslagen i utredningen är usla. De skulle kraftigt försämra våra medlemmars trygghet på jobbet. I praktiken skulle få av oss ha någon anställningstrygghet kvar att tala om. Vi skulle alla ha en livslång provanställning.

För det tredje: Förslagen gör det mindre troligt att parterna kan komma överens. Om vi inte lyckas har arbetsgivaren ett lagförslag att falla tillbaka på. För oss är det tvärtom.

Det är ett obalanserat lagförslag som dessutom skapar obalans mellan de parter som ska förhandla. Utredningen måste därför bort från bordet och rakt ner i papperskorgen.

Jag vill också påminna den som kanske har glömt: Det var vi, LO, som redan 2017 initierade förhandlingar med Svenskt Näringsliv om trygghet och omställning – före både riksdagsval och januariavtal.

Vi hade insett att LAS inte funkade på dagens arbetsmarknad, inte minst med anställningsformen allmän visstid, som borgarna införde 2007. Det var en förändring som i ett slag ändrade villkoren på arbetsmarknaden, ja faktiskt i hela samhället. Vi ville inte ha den 2007. Vi vill inte ha den nu.

Kamrater! Om min första prioritering var en stark och enad fackföreningsrörelse och min andra prioritering var ett ännu mer envist arbete för att öka jämlikheten i samhället och på arbetsmarknaden är min tredje och sista prioritering självklar: att stoppa de otrygga anställningarna. I Sverige ska vi ha trygga jobb.

Visionen är faktiskt att ett jobb ska ge mer än bara en inkomst. Jobbet ska ge en känsla av att man gör rätt för sig och bidrar. Det ska ge gemenskap. Det ska ge arbetskamrater att dela glädje och bekymmer med – och en och annan fikarast. Man ska få lära sig och utvecklas.

Det förutsätter goda villkor, anställningstrygghet, fungerande arbetstider, god arbetsmiljö, medbestämmande och lärande på jobbet. Varje arbetare ska kunna känna sig stolt över sitt arbete, känna sig behövd och få de villkor och den lön man förtjänar. Man ska glad i hågen kunna vissla på vägen till jobbet och även på vägen hem.

Kamrater! Vi är starka tillsammans, inte sammansmälta till *en* utan tillsammans, var och en med sin speciella styrka. Samlade mot ett gemensamt mål är vi som allra mest kraftfulla.

Så ser jag på oss, och så ser jag också på vår relation med Socialdemokraterna. I min roll som LOs ordförande ser jag verkligheten från kassan på Hemköp, från kapprummet på förskolan, från betonggolvet i verkstaden.

I min roll som LOs ordförande har jag ett förtroende att förvalta, och det är förtroendet från förbundens medlemmar. Jag kommer aldrig att backa från att ta en strid för Sveriges arbetare. LOs röst kommer alltid, under min ledning, att vara tydlig, ärlig och självständig.

I dag regerar Socialdemokraterna starkt begränsade av sina samarbetspartier. Det är frustrerande för oss och säkert även för dem. Samtidigt såg LOs styrelse detta alternativ som det minst dåliga: hellre en S-ledd regering med stöd av Centern och Liberalerna än fyra år med Moderaterna, Kristdemokra-

terna och Sverigedemokraterna. Men det får inte leda till att en socialdemokratiskt ledd regering försämrar anställningstryggheten. Där säger vi stopp.

Samtidigt är jag glad att vi har en S-ledd regering i dessa tider. Krispaketet efter krispaketet har levererats, med reformer för att skydda våra medlemmar, vanligt folk, från de värsta effekterna av krisen: slopat karensavdrag, bättre villkor i a-kassan, mer resurser till välfärden, fler utbildningsplatser och inte minst korttidsarbete, som gör att många av våra medlemmar kan behålla sina jobb.

Vi är inget politiskt parti, men vi har mängder med politiska krav. Genom vår unika facklig-politiska samverkan med Socialdemokraterna har vi de bästa möjligheterna att påverka politiken. Det skulle vara tjänstefel av oss att inte använda och stärka den kanalen.

Men det är inget en LO-ordförande gör ensam, utan det görs allra bäst av oss alla tillsammans, när vi tar plats i partiet, i S-föreningen, i barn- och utbildningsnämnden, i kommunfullmäktige och i riksdagen. Överallt behövs fackliga röster och fackliga erfarenheter.

Du ska inte tro att politiker av någon färg är tankeläsare. De vet inte hur LO-medlemmar har det eller vad de behöver – om vi inte talar om det för dem. Därför vill jag också att vi ska prata med och försöka påverka alla demokratiska partier. Därför ska LO göra arbetares röster hörda överallt där beslut fattas som påverkar oss.

Vänner! Vi är inte rädda att vårt möte ska avbrytas av polis, att vi ska fängslas därför att vi utövar våra demokratiska rättigheter. Men så är det inte överallt. På många håll i världen utsätts våra fackliga kamrater för förtryck och förföljelse enbart för att de står upp för de fackliga rättigheter vi ser som självklara.

Vi kommer aldrig att acceptera att människor fängslas därför att de står upp för fackliga och mänskliga rättigheter. Vi kräver – som vi hörde tidigare i dag – att Hongkongbornas demokratiska rättigheter respekteras. Vi kräver att vår kamrat Lee Cheuk-Yan omedelbart sätts på fri fot och får fortsätta sitt fackliga arbete.

Vänner! När sommar och semestrar är över har vi en intensiv höst att ta itu med. Mitt i LAS-utredningar, omställningsavtal, EU-lagstiftning om minimilöner, coronapandemi och arbetslöshet ska förbunden också återuppta den avbrutna avtalsrörelsen.

Spelplanen har förändrats drastiskt. Våra motparter kommer såklart att utnyttja situationen och hävda att det inte finns något som helst utrymme för att uppfylla våra krav. Men det tycker de ju aldrig att det finns.

Coronakrisen har tydligt visat vilka det är som håller samhället igång. Utan undersköterskor, rörmokare och butiksbiträden, utan pappersarbetare, lokförare och en mängd andra arbetargrupper hade inte Sverige fortsatt att fungera. Samtidigt har arbetare stått i frontlinjen, riskerat att smittas och föra smittan vidare. Nu är det dags att ta betalt för det. Gärna applåder – men först ett tryggt jobb och en vettig lön!

Alla nya medlemmar som har gått med under krisen har gjort oss starkare. Nu ska vi använda den styrkan. Vi har våra avtalskrav klara. Om något har de blivit än viktigare: mer pengar i plånboken, högre pensioner, bättre arbetsmiljö. Det ser jag fram emot att kämpa för tillsammans med er.

Kamrater, kongressombud! Jag önskar så att jag såg er alla framför mig i salen på Folkets hus, som det ska vara på en kongress. Jag vill se er i ögonen, småprata, ta en kaffe i pausen, riktigt känna vår samlade kraft.

Men nu är det som det är. Och egentligen är det som det är till vardags, att vår samlade kraft är spridd i landet, från norr till söder. Över hela landet får våra medlemmar elen att funka, bostäder byggda, barn omplåstrade och måltider serverade. Över hela landet genomför fackligt förtroendevalda och anställda förhandlingar, skyddsronder och utbildningar.

Över hela landet står vi varje dag upp för arbetares rättigheter och allas lika värde. Vi står upp för demokrati och jämlikhet. Det är summan av alla dessa handlingar som på riktigt skapar förändring.

Ibland kan det kanske kännas trööstlöst. Vad gör jag för skillnad i det stora hela? Jag säger: Du gör all skillnad, när du matar på och hugger i där just du befinner dig. Du är droppen som urholkar stenen. Tillsammans är vi över 1,2 miljoner droppar. Just nu blir vi dessutom många fler för varje dag.

Tillsammans är vi en stor, rasande älv. Vi är inga offer. Vi har makt. Vi ska kräva vår rätt, för det är vår plikt. För om inte du och inte jag gör det, vem ska då göra det?

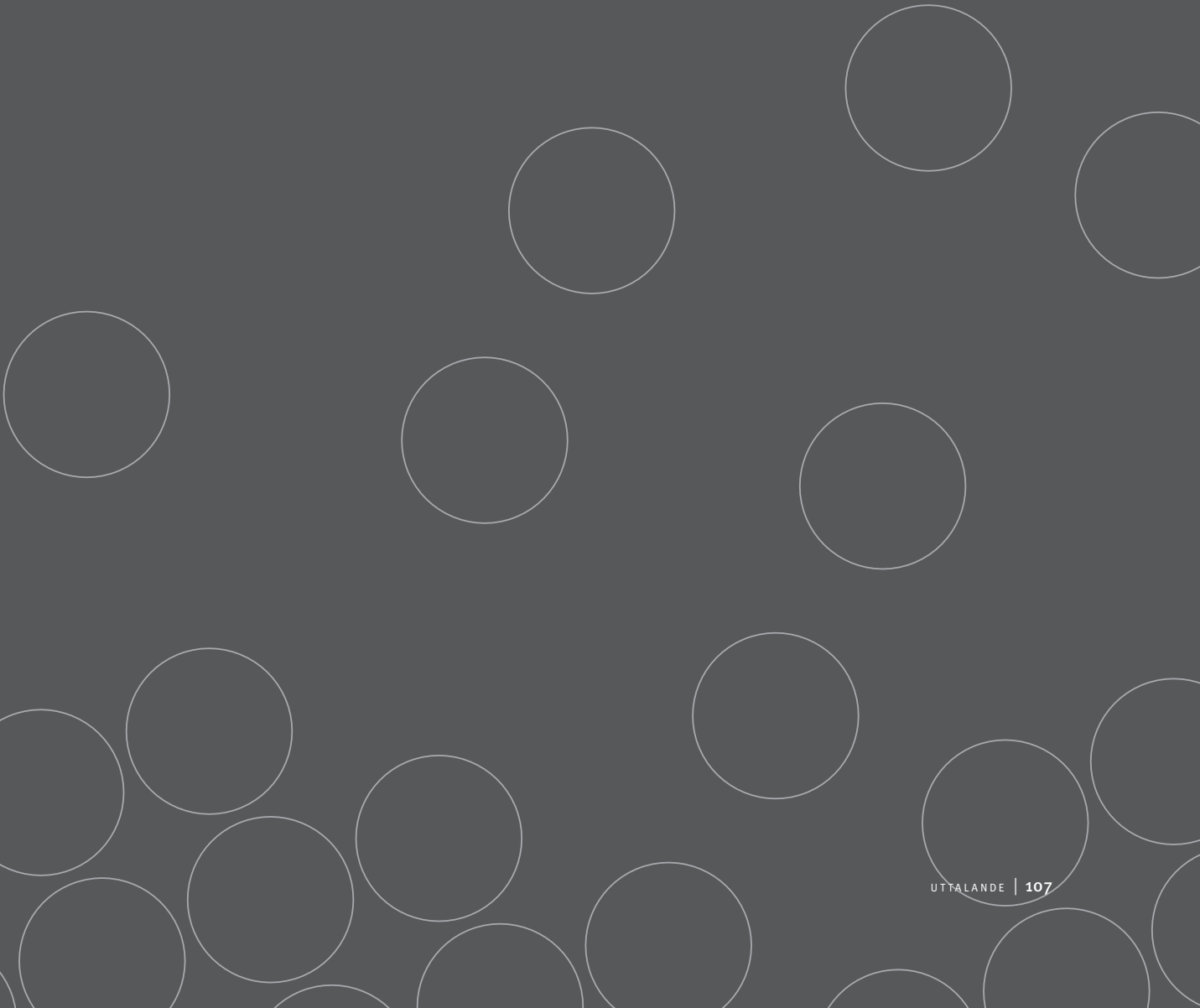
Vi ska tillsammans bygga ett starkt och enigt fack, värva medlemmar som aldrig förr och inte låta arbetsgivare och borgerliga politiker spela ut oss mot varandra. Vi ska bygga ett starkt och jämlikt samhälle, hållbart för både människa och natur, där ingen lämnas efter utan var och en får komma till sin rätt. Vi ska stoppa de otrygga anställningarna och slänga allmän visstid, deltidsträsket och LAS-utredningen på skräpögen.

Vi ska höja arbetares röster – i samhället och i politiken. Ingen ska tillåtas glömma vilka det är som får vårt land att rulla. Och vi ska göra det tillsammans, för det är då vi är som starkast.

Än en gång: Tack för förtroendet och tack för att ni har lyssnat!

Nu kör vi, kamrater!

Uttalande

Uttalande

Kongressen beslutade att anta följande uttalande:

Kongressuttalande om Hongkong

Det är med sorg och bestörtning vi bevittnar hur vår facklige kollega Lee Cheuk-Yan, generalsekreterare för Hongkongs fria fackföreningsrörelse HKCTU, i dag ställs inför rätta. Hans enda "brott" är att ha stått upp för fackliga och andra grundläggande mänskliga rättigheter.

Lee Cheuk-Yan greps i höstas på grund av sitt deltagande i de folkliga protesterna mot de nya så kallade säkerhetslagar som regimen i Beijing ville införa i Hongkong. Lagarna antogs i slutet av maj i år och begränsar tydligt Hongkongbornas frihet och politiska rättigheter, inklusive rätten att bilda fria och oberoende fackföreningar. Lagarna tillåter också kinesiska säkerhetsstyrkor att verka fritt i Hongkong vilket redan har lett till ytterligare repressalier mot befolkningen och ett ökat antal attacker mot politiskt olikänkande. Genom att anta säkerhetslagarna bryter de kinesiska ledarna dessutom mot de högtidliga åtaganden de gjorde 1997 om "ett land, två system", då Hongkongs suveränitet flyttades från Storbritannien till Kina.

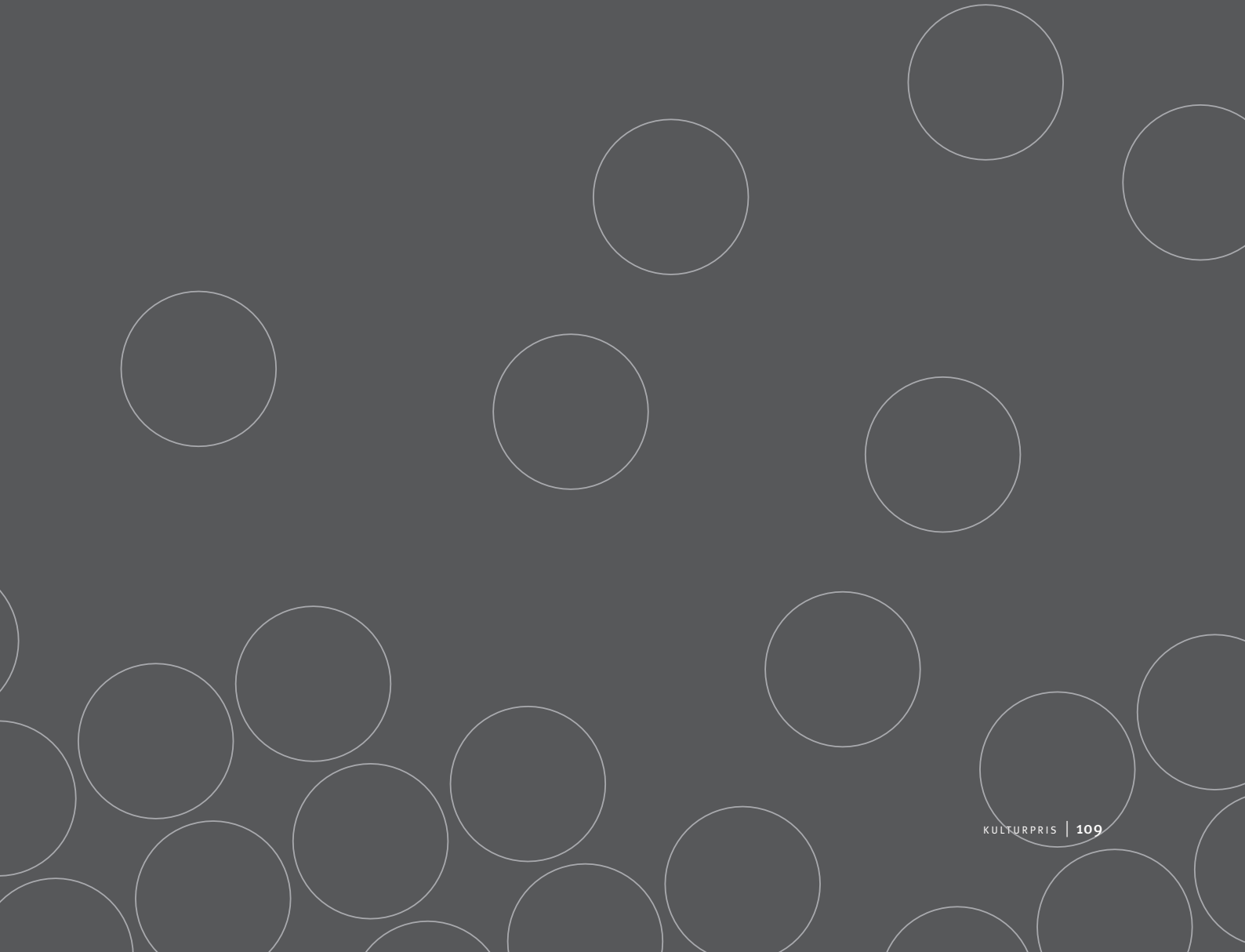
Landsorganisationen i Sverige kommer aldrig att tita när en regim tar sig rätten att hota sin egen befolkning för att den utövar sina grundläggande demokratiska rättigheter. Rätten att få yttra sig och att fritt få organisera sig fackligt är universell och okränkbar. Vi står solidariskt upp för våra kamrater i Hongkong och kommer att i internationell solidaritet fortsätta att göra allt som står i vår makt för att stödja deras fortsatta kamp för demokrati och mänskliga rättigheter.

Landsorganisationens kongress kräver:

- att Lee Cheuk-Yan omedelbart försätts på fri fot,
- att alla inskränkningar av yttrandefriheten, rätten att organisera sig och civilrättsliga övergrepp på fredliga demonstranter upphör samt
- att det internationella samfundet fördömer Kinas agerande i Hongkong och kräver att kinesiska myndigheterna respekterar fackliga och andra mänskliga rättigheter.

Kulturpris

Kulturpris

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande: En av de verkliga höjdpunkterna på våra kongresser är i normala fall utdelning av LOs kulturpris. Naturligtvis hade jag helst velat ha våra pristagare här, inte minst för att jag skulle vilja att ni pristagare fick ta emot hela kongressens uppskattning för ert arbete i samband med att ni fysiskt hade varit här med oss.

Ert arbete som kulturarbetare är oerhört viktigt, för kultur är viktigt. Den fria tanken och det fria ordet är kulturens förutsättning. Människor med lika värde som skapar, tolkar och levandegör kulturen i samhället är ett verktyg för att stärka demokratin, öka jämlikheten och öka rättvisan.

I ett mångkulturellt informations- och kunskapssamhälle blir kulturen allt viktigare för att forma och ge uttryck för normer, värderingar och attityder. Den skapar människor som kan uttrycka och gestalta, som kan och vågar ifrågasätta och förändra.

Samtidigt kan vi konstatera att kultur är en klassfråga. Det handlar inte om skillnader i vilja eller behov utan om social bakgrund, vana och självförtroende. Den grupp som är mest aktiv i kulturlivet är välutbildade kvinnor. Den grupp som är minst aktiv är äldre, kortutbildade män. Generellt är kvinnor mer kulturellt aktiva än män och högutbildade mer aktiva än kortutbildade.

Kulturens alla dimensioner kan skapa engagemang, delaktighet och närhet hos oss alla. Kultur kan utveckla den fackliga organisationen, skapa bilder av vardagens vedermödor och ge utrymme för gemensamma drömmar och visioner att växa sig starka.

Kultur handlar om att främja kritisk granskning och ge förutsättningar för alla – de många människorna – att vara aktiva, upptäcka och skapa. I slutändan handlar kultur om kampen över tanken. Kulturen rymmer så otroligt många dimensioner.

Vi är stolta över att premiera pristagarna till årets kulturpris. Priset är på 100 000 kronor, och vi har valt att dela det på tre pristagare. Det största priset på 50 000 kronor tilldelas konstnären *Ella Tillema*, och 25 000 kronor vardera tilldelas *Petra Hultman* och *Bertil Mårtensson*.

Ella! Du arbetar med figurativt oljemåleri i stora format men också med text, screentryck och musik. Du är kanske den mest radikala konstnär som är verksam i Sverige. Du använder konsten för att berätta om det som sker i dig när du ser på samtiden. Du behöver din konst för att kunna sätta dig själv i relation till världens tillstånd. Det viktigaste för dig är att kunna ifrågasätta det du ser.

Så till det andra priset på 25 000 kronor, som går till *Petra Hultman*. I ditt examensarbete – *Arbete i textil* med Mary Hultman och *Arbete i trä* med Hilding Hultman – gör du konst av dina farföräldrars nit. Det är ett vackert koncentrat av nit och arbetskraft. Du använder din farfars exakt likadana nyckelskåp till skulpturer och din farmors många olika textila material som textila staplar. Du visar dina farföräldrars storskaliga hantverksproduktion och sätter ditt eget arbete som konstnär i relation till deras.

Samtidigt som du höjer upp och hedrar dina farföräldrars hantverksarbete ställer du frågor rörande tid, arbete och värde. Vad gör vi med vår tid? Värderas arbete olika beroende på bakgrund och sammanhang? Vem gör den värderingen?

I ditt videoverk *Arbete i hemmet* har du med träffsäkerhet fångat en bit svensk kvinnohistoria och folkhemshistoria – analytiskt och kritiskt men också med stor kärlek till allt det dolda arbete och tunga ansvar som förväntades av en hemmafru.

25 000 kronor tilldelas också *Bertil Mårtensson*. Du har funderat mycket på bilden av arbetaren, hur den har förändrats och hur man egentligen ser på sig själv som arbetare i dag. Trots att vi lägger en tredjedel av vardagens timmar på jobbet hörs alldeles för få historier därifrån. Vem lyssnar längre till en arbetares berättelse, när stjärnorna samlas på slottet för att dela med sig av sina liv i tv?

Du lyfter fram att det ska vara beundransvärt att vara arbetare. Livet ska inte handla om förutsättningarna för att göra en klassresa. Den resa som alla ska få göra, oavsett bakgrund, är att man ska få känna mer och mer stolthet över sitt arbete och sitt yrke, att man får växa som människa i ett sammanhang.

Bertil! Som konstnär är du oerhört viktig.

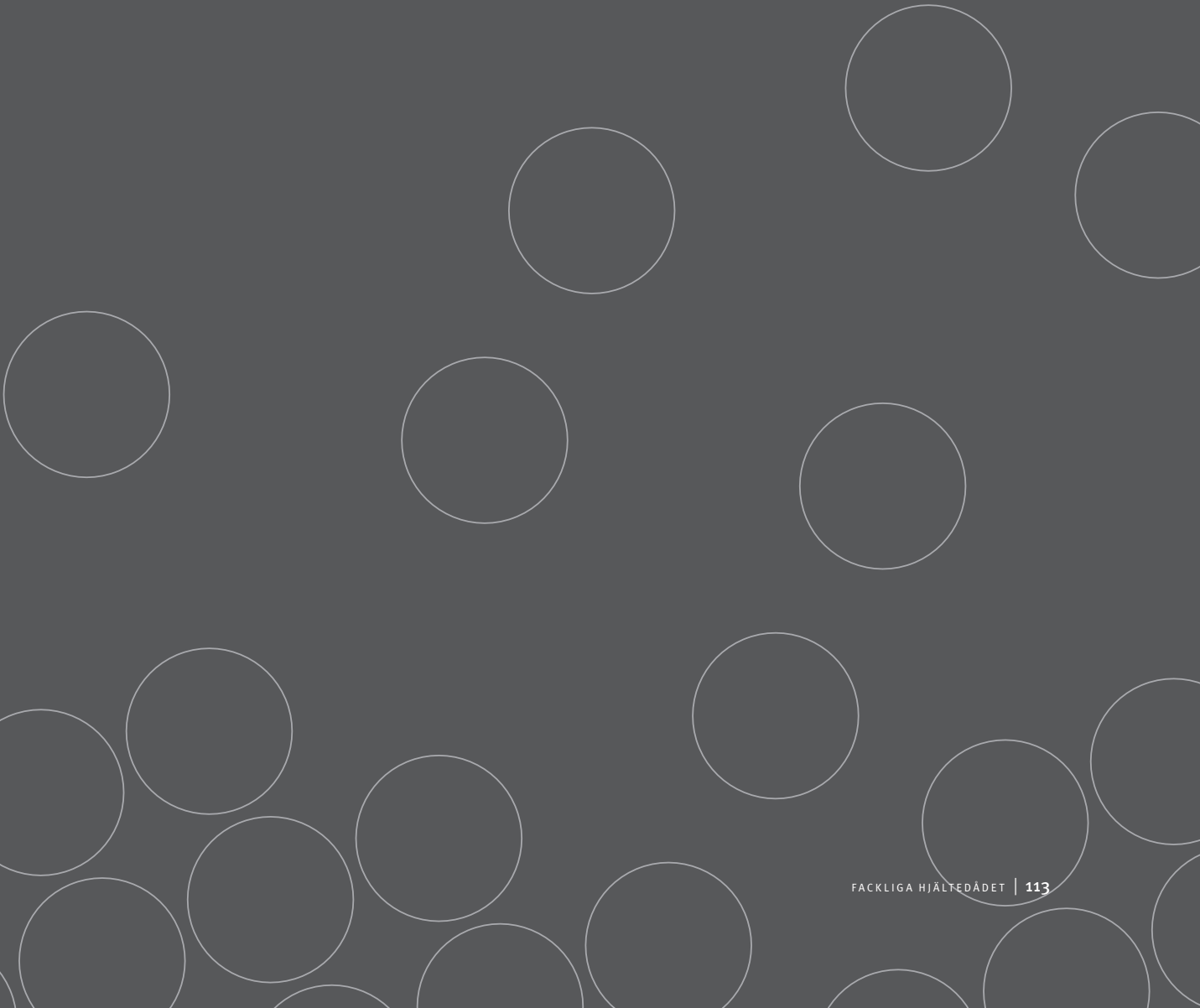
Jag vill säga ett stort grattis till alla tre.

Ni kan se att diplomerna till alla tre finns här i Bromma. Jag hade velat överlämna dem till er, var och en, vid kongressen. Det fungerar inte i dessa tider, men jag tror att vi med lite hjälp kan få till en rungande applåd och ett grattis från 15 olika platser runt om i landet.

Grattis till att vara LOs kulturpristagare!

Fackliga hjältedådet

Fackliga hjältedådet

Berit Müllerström, LOs andre vice ordförande: Det har nu blivit dags att dela ut priset för det fackliga hjältedådet. Det är ett pris som i vanliga fall delas ut på LOs Ungforum men som inte kunde delas ut där i år på grund av coronapandemin.

Priset delades ut första gången 2009 och syftar till att uppmärksamma unga fackligt aktiva som genom sitt mod, engagemang och solidariska arbete har blivit viktiga fackliga förebilder.

Det är alltså ett pris som vi vill tilldela en person eller en grupp som har sträckt på sig, inte tagit för givet att någon annan skulle gå före och varit lyhörd för andras synpunkter men samtidigt visat ledarskap och visat att det finns en väg framåt.

Juryn har bestått av mig själv, Diyar Cicek från SSU och Robert Aslan från ABF.

Personer eller grupper som har gjort en betydande insats för fackföreningsrörelsen samt är under 30 år kan få priset.

I år har det som vanligt kommit in flera nomineringar till årets fackliga hjältedåd. Det gör oss glada, eftersom det visar att det finns inte bara en livaktig facklig rörelse utan också en vilja att lyfta fram dem som vi tycker har gjort något extra.

Juryn har i sitt arbete tagit fram tre finalister. Låt mig börja med att läsa upp motiveringen för samtliga finalister innan jag berättar vem som är vinnare.

Den första finalisten är *Jenny Johnsson* från Seko.

Jenny har i Sekos mest mansdominerande bransch, Väg och ban, givit nytt liv i det kvinnliga nätverk som legat vilande i flera år. I dag är Aurora-nätverket det snabbast växande kvinnliga nätverket inom Seko. Jenny själv åker land och rike runt för att hjälpa olika Väg och ban-klubbar att starta de lokala avdelningarna i nätverket.

Jenny har också hjälpt till att få igång Sekos samarbete med övriga förbund inom byggbranschen och sett till att vi har representation i olika forum. Och inte nog med det: Hon representerar oss i Europa och ser till att alla svenska vägarbetares röster blir hörda där.

Jenny Johnsson är en klippa inom Seko, och vi är stolta över att ha en så stark person i vårt förbund. Det är vår övertygelse att vi kommer att få se mycket av henne i framtiden.

Den andra finalisten är *Cornelia Verdoes* från Handels.

Cornelia var ett självklart val för fackklubben på Dagab i Göteborg när man beslutade sig för att utse ett jämställdhetsombud på arbetsplatsen. Dagab i Göteborg är en stor, mansdominerad arbetsplats där mer fokus på jämställdhet upplevdes som viktigt. Redan innan hon blev tillfrågad om att bli jämställdhetsombud hade Cornelia visat ett stort engagemang och en enorm drivkraft för att få det mer jämställt på arbetsplatsen.

Cornelia har tagit på sig ett stort ansvar, och sen hon blev vald till jämställdhetsombud har hon gjort ett kanonjobb. Fyra timmar i veckan ägnar

hon helhjärtat åt jämställdheten på arbetsplatsen, bland annat genom att prata med sina arbetskamrater och arrangera föreläsningar och olika informationskampanjer.

Cornelia gör ett fantastiskt arbete på en stor arbetsplats, och det är väldigt värt att lyfta fram. Vi önskar att alla kunde ha en Cornelia på sin arbetsplats.

Den tredje finalisten är *Emil Thyr* från Kommunal.

Emil tog kampen för sina arbetskamrater och medlemmarna i Kommunal när Socialdemokraterna i Nordanstigs kommun valde att lägga ut hemtjänsten på privata aktörer.

Under kampen har Emil anordnat en demonstration med över hundra deltagare för att visa Kommunals missnöje i den lilla orten Bergsjö. Han har gjort löpande arbetsplatsbesök och drivit opinion i radio, lokaltidningar och sociala medier. Han har tagit striden i Kommunal och på LO-distriktet, på partimöten och i byn, i samhället och i kommunen.

Emil har hela tiden stått fast vid sin socialdemokratiska övertygelse, trots att han samtidigt har stått upp mot de beslut om privatisering som fattades i kommunen av styrande Socialdemokratiska arbetarepartiet.

Genom hans handlingar har Kommunal stått starka, trygga och välinformerade. Han är den starkaste eldsjälens genom tiderna i Nordanstigs kommun. Han har visat att unga inte är framtiden utan att unga är nu.

Av de tre finalisterna går årets pris till *Emil Thyr*. Priset består av blommor, diplom och en glasstatyett. De två övriga finalisterna vill vi belöna med ett hedersdiplom och blomstercheckar, som kommer att skickas hem.

Nu är du, Emil, inte här i Stockholm men väl på plats i Sundsvall, och jag tror mig veta att även LOs ungsekreterare Josefin Johansson är på plats för att överlämna priset och en blomsterbukett.

Ge honom er största applåd!

Än en gång grattis, Emil!

* * *

Emil Thyr, pristagare: Tack så jättemycket! Det är superkul.

Men det här priset borde gå till många fler, tycker jag – till LO-distriktet Dalarna och Gävleborg, som ställde upp med allt från rådgivning och stöttning, till Kommunal Mitt och såklart även till medlemmarna hemma i Nordanstig, som åkte runt och delade ut flygblad, skrev i sociala medier och mejlade till politikerna.

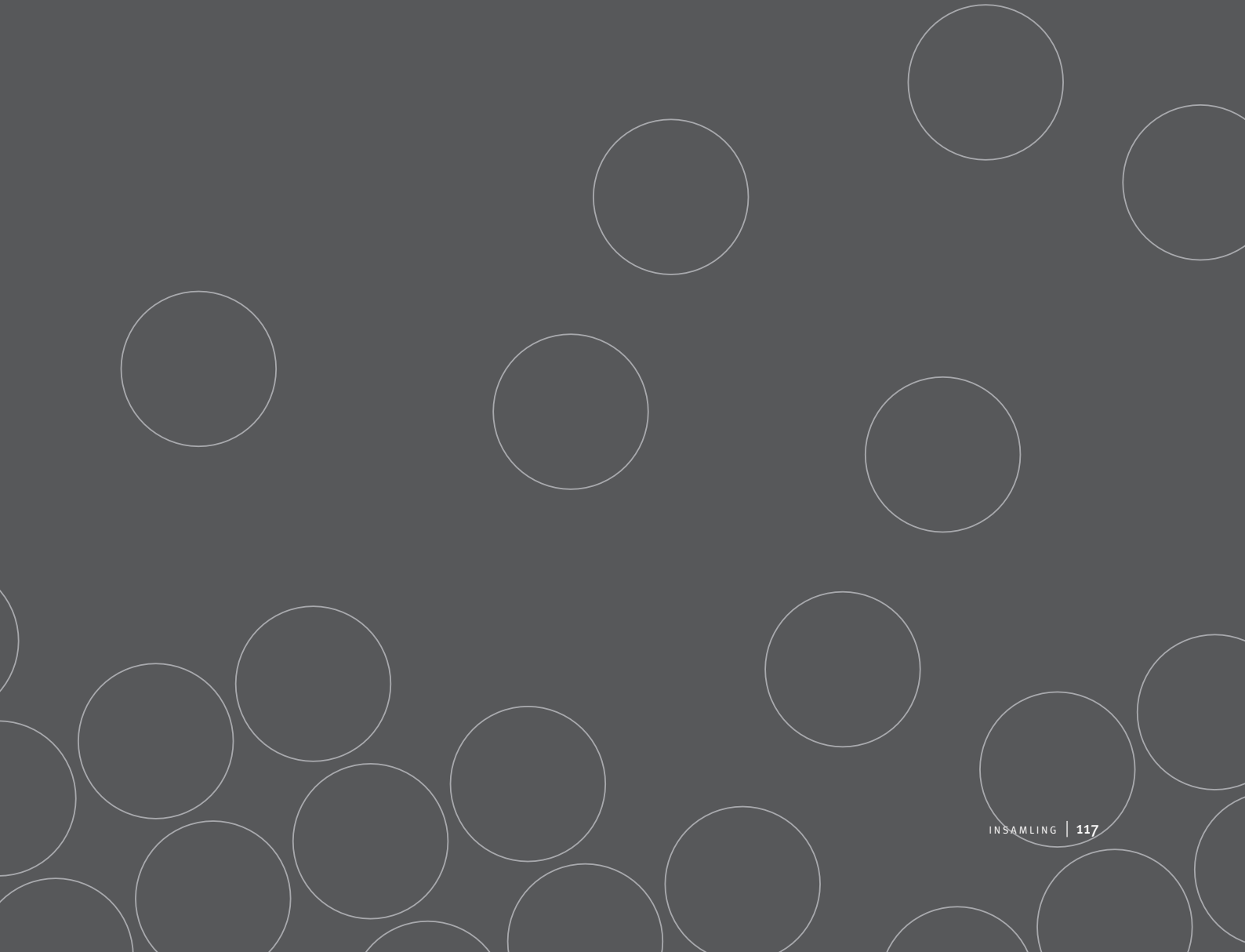
Vi tog kampen tillsammans. Vi vann inte, men fan vilket liv det blev! Sossarna vet nu att de inte driver med oss i Kommunal eller LO. Vi måste driva vår linje, oavsett facklig-politisk samverkan.

Tack så jättemycket!

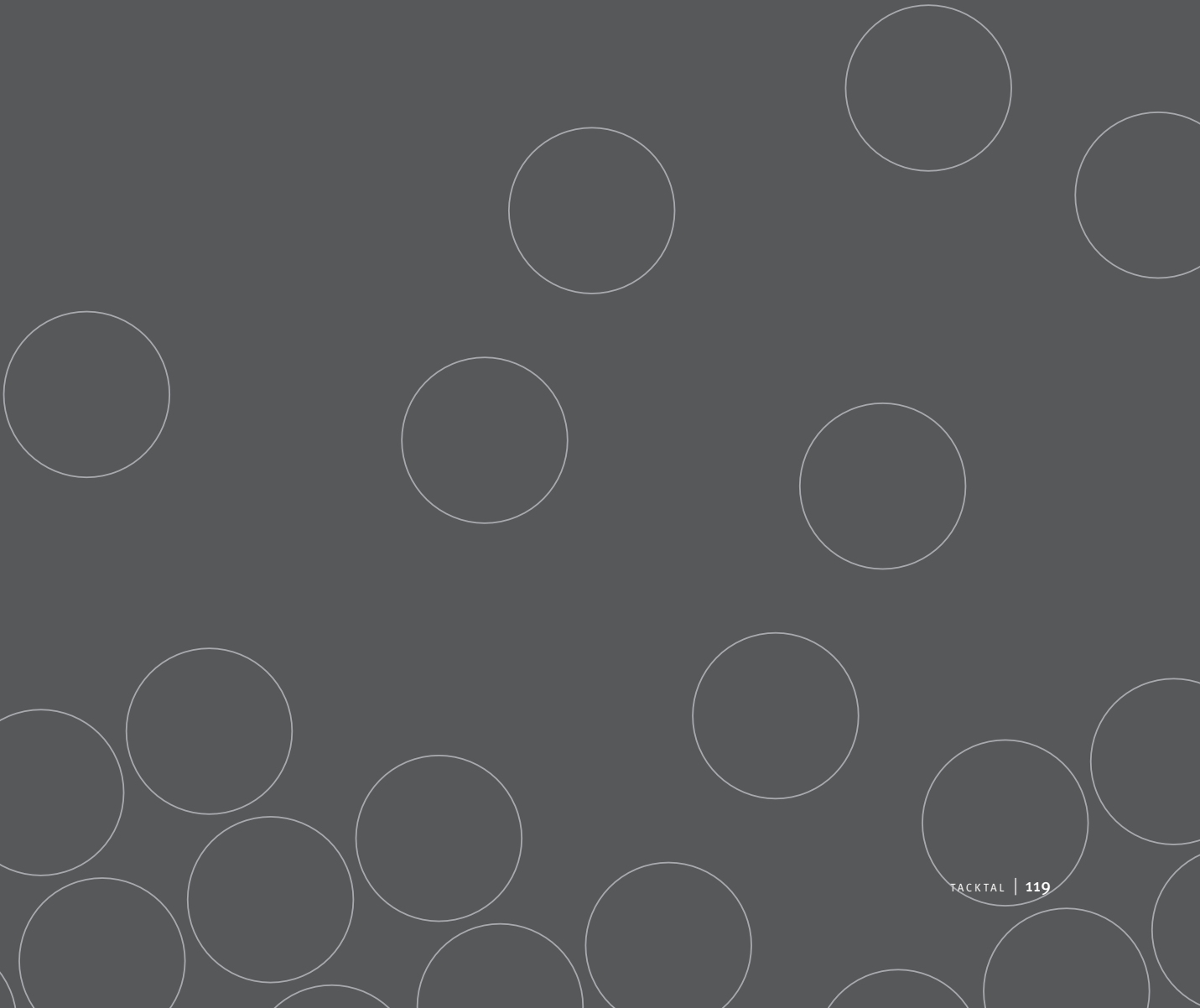
Insamling

Insamling

Ombuden uppmanades att skänka pengar till insamlingskampanjen *Gränslös solidaritet* för de mest utsatta arbetarna globalt. Bakom kampanjen står Olof Palmes internationella center.

Tacktal

Tacktal

Karl-Petter Thorwaldsson, LO: Makt – det var första ordet i mitt tal när jag var nyvald ordförande för åtta år sen, och det får bli mitt första också nu när jag lämnar över.

Åtta år kan gå fort, och de verkar gå fortare ju äldre man blir. Det kan kännas som en lång tid, för mycket har ju hänt sen 2012. Men det jag sa i mitt tal då gäller faktiskt fortfarande, för makt är vad vårt fackliga arbete i grunden handlar om.

Då tänker jag inte på den makt som LOs ledning kan ha. Jag tänker på våra 1,5 miljoner medlemmar, inte minst på de tiotusentals som nu förlorar sina jobb. Vilken makt har de? Över sitt liv? I samhället?

För arbetslöshet handlar inte bara om ekonomi. Det handlar också om makt – egenmakt.

När det är ont om jobb tvingas du acceptera de jobb som finns, på de villkor som arbetsgivaren erbjuder. Då hålls kraven tillbaka. Då måste vi tuga och acceptera. Därför är det inte svårt att förstå de attacker mot vår anställningstrygghet och våra a-kassor som nu kommer.

När det finns gott om jobb får människor tvärtom makt: makt att ställa krav, den makt över sitt liv man får av egen försörjning.

Arbetslösheten skadar inte bara människor. Den skadar hela vårt samhälle.

Den skadar demokratin. I samhällen där fler människor ställs utanför gemenskapen växer vanmakten och desperationen. Där frodas demokratins fiender. Vi har sett det förr. Extrema rörelser, till vänster och till höger, får näring ur hopplöshet.

Den skadar välfärden. Det är bara genom arbete åt alla vår gemensamma välfärd betalas.

Och den skadar naturligtvis också samhällsekonomin. Det är människors arbete som skapar den tillväxt vi behöver för att bygga ett starkt näringsliv.

Jag tror faktiskt att arbetarrörelsens historiska framgång till stor del förklaras av att vi har haft en väldigt bra idé: arbete och egen försörjning.

Jag har träffat oerhört många människor under mina år som LOs ordförande. Svårast har det varit att träffa dem som har förlorat sitt arbete och inte fått ett nytt.

Här finns en skillnad som jag ofta har tänkt på. De som har jobb kan gå ganska hårt åt en LO-ordförande – jag kollar på Sanna. De kan skälla och domdera men också skratta tillsammans med dig. Men de som är arbetslösa gör inte det, för de har inte det självförtroendet – det är mycket svårare att nå. Arbetslöshet kan knäcka människor.

Fast det nu är över 40 år sen min första arbetsdag minns jag fortfarande exakt hur mycket jag fick betalt: 15 kronor och 92 öre i timmen. Min första lön använde jag till att köpa en östtysk kamera av märket Practica. Jag vet inte om det var ett så bra köp, men det var inte det viktiga. Det viktiga var att jag fick bestämma själv, att jag hade en egen inkomst.

Att sammanfatta åtta år som LO-ordförande och ett långt liv i arbetar-

rörelsen låter sig naturligtvis inte göras på några minuter. Det har varit oerhört roliga år att vara aktiv som LO-ordförande – fantastiska år. Inte minst minns man alla möten som man har haft under alla åren. Några av dem kommer att sitta kvar för alltid i ens liv.

Ett av dem handlar om Musa, som var flykting från Homs i Syrien. Han flydde hals över huvud för att söka en tryggare verklighet utanför sitt bombade hemland. Han hamnade så småningom i Hässleholm, och där fick han chansen att pröva ett arbete. Han fick praktisera på ett företag som tillverkar köksinredningar.

Han kom fram till mig och berättade att han hade fått en tillsvidareanställning på Ballingslöv. Han sa till mig: Ni har en väldigt bra sak i Sverige. Jag frågade: Vad är det? Lön, sa Musa. Det var hans nya grej. Han fick lön varje månad och var väldigt glad för det.

Jag minns också när jag tog med en ordförande i japanska LO till ett äldreboende. De har mycket problem med äldreomsorg i Japan, så han ville se hur vi organiserade äldreomsorg i Sverige. Vi satt ner. Det var fyra damer på äldreboendet Igelkotten i Katrineholm som skulle visa honom hur bra samtal vi hade mellan dem som var boende inom äldreomsorgen.

Den ena kvinnan – jag tror att hon var lite över 100 år – tittade på min japanska kollega och sa till honom: Men du är ju inte från Japan. Han fick det översatt och svarade: Jo, jag är från Japan. Nej, du är inte från Japan, sa hon. Till slut frågade han nästan lite upprört: Varför är jag inte från Japan? Då säger hon: Du har ingen kamera. Vi skrattade allihop, men vi lyckades fixa en kamera till Kozu, min fackliga kollega i Japan, och sen fick vi ett väldigt fint samtal.

Jag minns också när jag blev utsatt för att vara prao som lastbilschaufför i Västerås. Jag hade lite grann missförstått arbetsuppgiften, för jag trodde att jag skulle komma dit som prao under en dag och få träffa fackliga medlemmar. De ringde i förväg och frågade om storlek. Ni ser ju ungefär vilken storlek jag beställde – jag trodde att det skulle vara till någon form av skyddsklädsel. Men så var det inte.

Jag kom till arbetsplatsen på praodagen som lastbilschaufför iförd kostym och slips. Då fick jag en varselväst, och sen skulle jag leverera varor runt om i Västerås under en hel dag. De såg lite förvånade ut när de kände igen mig på Hemköp, när jag kom in och skulle leverera toalett-papper iförd kostym och varselväst – det kanske inte var den rätta klädseln för ett sådant möte.

Och naturligtvis minns jag alla glada möten med er runt om i fackliga avdelningar, runt om på arbetsplatser och i valrörelser. Dag efter dag har ni stått där och väntat på stationen, skjutsat mig till en arbetsplats, gått med runt och diskret tagit några bilder till sociala medier men alltid sett till att man har fått träffa dem som vi fått vårt uppdrag av, nämligen våra fackliga medlemmar. Det är där vi är som starkast. Det är där vår folkrörelse betyder allra mest.

För mig har det funnits en princip under alla år som engagerad i SSU, partiet och ABF och sen som LO-ordförande. Det har varit alla människors lika värde. Ni vet, ni som har träffat mig, att jag förr eller senare kommer tillbaka till August Palm och hans självklara uppfattning. Några av er tänker: Tröttnar han aldrig på den gamla gubben som står staty utanför LO?

Nej, jag gör inte det, för han kämpade i en sådan uppförsbacke – jag tyckte att Sanna fångade det så bra i sitt linjetal alldeles nyss.

En och en är vi ingenting. En och en är vi svaga. Men om vi använder vår kollektiva styrka kan vi förändra vad som helst. Den svenska fackför-eningsrörelsen är faktiskt starkast i hela världen.

Det som bar August Palm på 1880- och 1890-talen var tanken att alla människor har lika värde. Jag tar alltid med mig den tanken, att vi är lika mycket värda, oavsett om vi har lång eller kort utbildning, om vi är män eller kvinnor, rika eller fattiga, om vi kan språket eller inte.

Så länge arbetarrörelsen bär med sig idén om alla människors lika värde är jag oerhört trygg om fackets och arbetarrörelsens framtid, för det är där vi hör hemma. Det är där vi måste fortsätta vårt arbete, så att människor känner att vi står på deras sida i kampen om människovärdet. Det är det som är vår styrka.

Nu lämnar jag över LO till Sanna – och inte bara Sanna utan en nyvald ledning och en nyvald styrelse. Jag känner mig väldigt trygg i det.

Jag träffade Sanna första gången för många år sen, när jag var på resa i Västerbotten och Sanna var aktiv i lokala SSU. Jag blev faktiskt livrädd för Sanna första gången jag träffade henne. Men det hade inte så mycket att göra med Sanna utan med att jag var lite hundrädd på den tiden.

När vi kom hem till Sanna – det var vårvinter och fortfarande mycket snö – visade det sig att Sanna hade några av världens största hundar. De var nästan i min size, som kalvar, och de var dessutom glada – trevligt att det kommer en nykomling! – och kom skuttande mot mig. Men jag var faktiskt livrädd och vägrade nästan lämna bilen.

Sanna gjorde som vanligt. Hon tittade på mig och log och sa: Äh, var inte så pjåkig, de är jättesnälla. Och så blev vi så småningom kompisar såklart.

Sanna! Jag tänker på de år som vi har varit tillsammans i styrelsen. Du har alltid haft ett ohyggligt stort hjärta och alltid en otroligt viktig kompass för rättvisa. Jag lovar er: Om ni hade följt styrelsearbetet under de här åtta åren är det få gånger som ni inte hade hört Sanna prata om kvinnors situation på arbetsmarknaden, om hyvling, om oschysta anställningar, om allmän visstid. Hon kommer att bli en fantastisk LO-ordförande!

Nu ska jag lämna över nyckeln till LO-borgen. Jag kommer ihåg min besvikelse vid förrförra kongressen. Jag tänkte "Nu ska jag få nyckeln till LO-borgen" och såg framför mig att jag skulle få en stor nyckel i koppar som skulle vridas om i flera varv innan dörren möjligen gick upp. Men det visade sig att man fick en liten plastplupp, dessutom med koden 1234, fast jag faktiskt har ändrat den med tiden.

Den plastpluppen ska nu Sanna ta över, liksom det rum som jag har fått ha och tog i arv av Wanja. Det ska nu gå vidare till Sanna. Och jag är helt säker på att hon kommer att förvalta uppdraget väldigt bra tillsammans med den nya ledningen.

Men innan jag släpper fram dig här, Sanna, ska jag passa på att tacka några.

Först och främst ska jag tacka min familj, mina egna barn Hanna och Sebba och mitt bonusbarn Agnes, för att de helt enkelt har stått ut med alla knäppheter som en LO-ordförande tar med sig hem efter jobbet. I dag är det dessutom extra roligt att Agnes, som är medlem i Musikerförbundet, och

Hanna, som är medlem i Kommunal, nyss har gått sina första två fackliga utbildningar. Sebastian är också organiserad, fast i Unionen. Det är förstås viktigt att man är organiserad även som tjänsteman.

Och så naturligtvis min underbara Cina! Carina Persson ska jag kanske säga. Hon har en enorm förmåga att dra mig tillbaka till jorden. När man får mediegenomslag och är med i Aktuellt, Rapport, Dagens eko och olika tidningar är det lätt att man tappar markkontakten, svävar iväg och tror att man är något annat än sig själv. Men Cina har alltid varit otroligt skicklig på att dra mig tillbaka, att finnas i nuet och vara en helt vanlig, fantastisk kvinna i mitt liv som gör att det har varit roligt att kombinera att vara LO-ordförande med ett vanligt familjeliv, även om det är svårt. Det har fungerat mycket tack vare Cinas arbete.

Jag vill också tacka LO-ledningen. Man lägger mycket tid i sina ledningar. I mitt fall har det varit tillsammans med Tobias, Ingela, Torbjörn, Therese och Berit, några i första perioden och några i andra perioden. Man träffas, man måste vara ett kompisgäng, för man har många runt omkring som tittar på en, och i perioder jobbar man så intensivt att man nästan tillbringar mer tid med personer i ledningen än med sin egen familj. Ibland är det otroligt tufft och väldigt motigt, ibland är det stor glädje och mycket skratt. Tack till alla er i ledningen som har stått ut med mina egenheter!

I LOs styrelse har vi haft ungefär 30 olika ledamöter under åren. Jag sa till styrelsen förra måndagen: Till och från blir det lite bråkigt. Men det var ingen som sa det från IF Metall, när de nominerade mig, att detta är ett av de mest konfliktfyllda uppdrag som man kan ha. Det kändes lite som falsk marknadsföring, när jag insåg att det var lite som ett getingbo – men med en ohygglig värme och stor respekt för varandra. Det har varit superroligt att leda LOs styrelse under de här åtta åren!

Sen har vi er i förbunden. Som LO-ordförande har man ett stort privilegium, och det är att man får åka runt och träffa människor på deras kongresser och i deras verklighet och vardag. I fackavdelningar, på förbunds-kontor och på kongresser får man träffa medlemmar – och det är där vi hör hemma. Det har varit ett väldigt bra samarbete.

Vi har även dem som gör att livet fungerar: pressekreterare, sekreterare och andra. Det finns några människor som under de här åtta åren har vetat var man är dygnet runt, året runt. En gång skickade jag en fråga till Anna, som är min sekreterare nu. Jag undrade om en adress i Kalmar. Då tittade hon i min kalender – där hade jag inte glömt att skriva in – och så sa hon: Du är inte i Kalmar utan i Karlskrona. De vet dygnet runt, året runt var man är och vad man sysslar med och har god ordning på vartenda papper. Det är ju inte så att man kommer ihåg allt själv.

Jag skulle också vilja rikta ett tack till motparten – arbetsmarknadens parter är facket på den ena sidan och arbetsgivaren på den andra sidan. Det är ingen självklarhet att motparten ska ta emot en med respekt och värme. Ibland är det naturligtvis väldigt tuffa tag. Men jag måste ändå säga att det har varit med stor respekt, och jag tycker att vi har åstadkommit mycket och reglerat många delar på arbetsmarknaden – som ska vara på arbetsmarknaden och inte i politiken.

Sist och slutligen har vi Annika Nilsson – det blir känslösamt. Jag och

Annika har kamperat ihop, först i ABF och sen i LO – och egentligen ända sen SSU-tiden. Jag kan ärligt säga att jag inte hade överlevt tio minuter i uppdraget som LO-ordförande utan att ha Annika vid sidan. Hon har ordning på allt sådant som jag tycker är fullständigt värdelöst att hålla ordning på. Ekonomi, lokaler, uthyrning och allt sådant som måste funka i en av Sveriges största och viktigaste folkrörelser – att det funkar är kanske inte mitt huvudintresse. Men då har man under alla år haft Annika där. Det är nästan så att jag börjar prata lite skånska eftersom jag har umgåtts så mycket med Annika sen mitten av 1990-talet. Du gör det så jädrans bra, Annika. Du har varit ett ohyggligt bra stöd under de här åtta åren som LO-ordförande.

Presidium! Ett stort tack till er! Ni gör ett fantastiskt jobb här i dag.

Och till alla runt om i landet: Tack för förtroendet, för trots allt är det ni som har gett mig förtroendet att få leda LO i åtta år! Det har varit fantastiskt – det roligaste jag kommer att göra i hela mitt liv.

Tack så mycket!

* * *

Susanna Gideonsson, LOs ordförande: Karl-Petter! Jag skulle naturligtvis vilja säga några ord till dig och tacka.

När LO år 2012 skulle välja en ny ordförande satt jag i valberedningen. När vi då sammanställde förbundens önskemål om önskvärda egenskaper hos den nya ordföranden var listan lång och omfattande. Vi fyllde en hel vägg hos Kommunal med fina ord.

Den nya ordföranden skulle bland annat vara trygg och lyssnande, komma från ett av LO-förbunden, inte ha några lik i garderoben och ha bra kontaktnät med Socialdemokraterna och övriga inom arbetarrörelsen. Ordföranden skulle också ha arbetarbakgrund och vara representativ.

Men bland drygt hundratalet önskemål var det ett som låg högst på listan. LOs nya ordförande skulle vara en agitator och gå igenom rutan – det var viktigt.

Vårt förslag då var Karl-Petter Thorwaldsson, och så här efter åtta år kan vi säga att Karl-Petter verkligen har uppfyllt våra krav med råge och definitivt satt LO på kartan igen.

Som Karl-Petter berättade: Mitt första personliga minne var kaffestoppet efter 30 mil, när vi skulle ta oss från Umeå till Hemavan. Det som ingen av oss då, för drygt 30 år sen, hade minsta lilla aning om var att vi skulle stå här på en LO-kongress som avgående och tillträdande LO-ordförande – det är helt vajko.

Karl-Petter! Stort tack för allt du har gjort för LO och för medlemsförbunden, för alla våra medlemmar! På många sätt personifierar du arbetarrörelsens värderingar. Du är varm mot alla men ändå villig att uttrycka dig djärvt. Du är omtänksam men samtidigt stridslysten. Du inger respekt men har också glimten i ögat och är den som ser alla nya på ett möte.

Du är dina värderingar, inte bara utåt eller på papperet utan i hela ditt sätt. När du nu lämnar posten – och jag vet att du inte går i pension – är det nog inte sista gången vi får ta del av både din klokskap och dina rungande tal. På ett eller annat sätt kommer vi att ses i den fortsatta kampen.

Än en gång tack, Karl-Petter!

* * *

Berit Müllerström, LO: Kamrater! Ett stort, varmt och innerligt tack till er alla!

De fyra åren på LO har verkligen varit en resa. Jag har fått lära mig oerhört mycket om det arbete som sker hos er i förbunden. Jag har fått arbeta med det jag brinner för – organisering och jämställdhet – men även nya och nygamla frågor för mig, som arbetsmiljö.

Organisering bygger på att vi har välutbildade förtroendevalda. Det behövs inte minst i denna tid, när medlemmar ansluter i stort antal. Det handlar om att ta hand om de nya medlemmarna, så att de också stannar som medlemmar.

Till sist har vi nu avsatt de 50 miljoner som vi behövde för att få fart på organiseringsarbetet.

Det, kan jag säga, är jag himla nöjd med. Och jag är övertygad om att framtida ledning fortsätter med det arbetet.

När det gäller jämställdheten hade ingen varit gladare än jag om vi hade kommit lite längre. Vi hade behövt komma mycket längre med jämställdheten, inte minst med de långsiktiga mål som vi i förbunden tillsammans har fattat beslut om.

Samtidigt har åren här på LO stärkt mig i insikten att det aldrig kommer någon ensam saliggörande reform som ordnar jämställdheten. Det handlar om ihärdigt arbete varje dag med kartläggning och synliggörande av skillnader mellan kvinnors och mäns villkor i arbetslivet. Det är ett arbete som måste göras varje dag, så att vi kan ta steg för steg för ökad jämställdhet.

Vi i fackföreningsrörelsen ska se till att göra skillnad. Vi ska arbeta för heltid som norm, trygga anställningar, schysta löner och inte minst ett arbetsliv som är friskt och låter människor jobba ända fram till pensionen – och att vi sen hjälps åt och laddar om med nya idéer.

För några veckor sen släpptes boken *Det feministiska löftet*, som har gett mig många nya idéer. Jag hoppas att även ni får nya idéer när ni läser den, förhoppningsvis under sommaren, för den ligger ju i era kongressväskor. Jag kommer alltid att brinna för jämställdhet. Jag är också stolt över att vi har genomfört en hbtq-utbildning.

Det finns mycket mer som jag skulle vilja säga. Men det överlämnar jag till den nyvalda ledningen.

Tack, Karl-Petter, för de fyra år som vi har fått jobba tillsammans! Du har varit den stora optimisten när jag och övriga i ledningen har varit pessimistiska i någon fråga. Då har du alltid sagt ”nu kör vi”, och så har du fått mig och övriga i ledningen på banan igen. Jag har verkligen uppskattat din optimism men också din förmåga att entusiasmera massorna och hålla inspirerande tal.

Tack, Therese, för de här åren! Vi kom samtidigt till LO. Jag har verkligen uppskattat de tjejtunder som vi har haft med goa samtal och skratt. Din stora kunskap och ditt goda minne av gamla beslut har bidragit till att jag har kunnat hålla kompassen riktad åt rätt håll.

Tack, Torbjörn, för de här åren! Du är en lugn och stabil person som sällan tar till överord, men som van förhandlare får du till slut igenom det du vill. Men det krävs en process och lite kompromissande, och det kan ju ta lite tid.

Ett stort tack också till LO-styrelsen och ett stort tack till alla er som jobbar i LO-borgen! Ni bidrar med kunskap och kompetens. Utan er skulle jag inte ha fungerat i mitt uppdrag. Tack, alla!

Men framför allt vill jag säga tack till dig, Lasse, min älskade make. Tack för allt stöd! Det har jag alltid haft under mina dryga 40 år i fackföreningens tjänst. Nu kommer jag hem, och vi kan ses varje dag. Och jag kan säkert serva dig lite mer, precis som du har servat mig under 12 års veckopendlande.

Vänner! När jag valdes till andre vice ordförande för LO sa jag att varje kongress är en nystart. Då tar vi beslut om de kommande årens utmaningar och stakar ut vägen för de kommande åren. Även denna annorlunda kongress blir en nystart för LO. En ny ledning är vald, och jag säger stort grattis till Susanna, Therese, Lisa och Torbjörn. Ett stort lycka till!

Ett sista tack vill jag också framföra till Kommunal, där jag under många år har fått min fackliga skolning. Tack, alla!

* * *

Susanna Gideonsson, LOs ordförande: Berit! För mig är du sinnebilden av en sann facklig kämpe.

Du började arbeta fackligt redan som ung, då anställd inom äldreomsorgen. Därefter har du oförtrutet fortsatt arbeta för bra villkor för medlemmarna och utveckling för de förtroendevalda.

Du har aldrig – oavsett om du har arbetat som lokal eller central ombudsman, som enhetschef på Kommunal eller, som under de senaste fyra åren, som vice ordförande på LO – glömt det lokala perspektivet, hur det funkar för alla förtroendevalda som kämpar på i vardagen. Det är en av dina ledstjärnor.

Kampen för jämställdhet, som du nyss pratade om, är ett annat perspektiv som du aldrig låter oss glömma bort.

Ett hårt och idogt arbete med frågor om organisation och organisering – det har du verkligen lyft upp på LOs dagordning de senaste fyra åren. Det har gjort att de frågorna ligger betydligt mer i framkant.

För allt det är vi – och jag vet att jag talar för fler än mig själv – oerhört tacksamma. Vi behöver det.

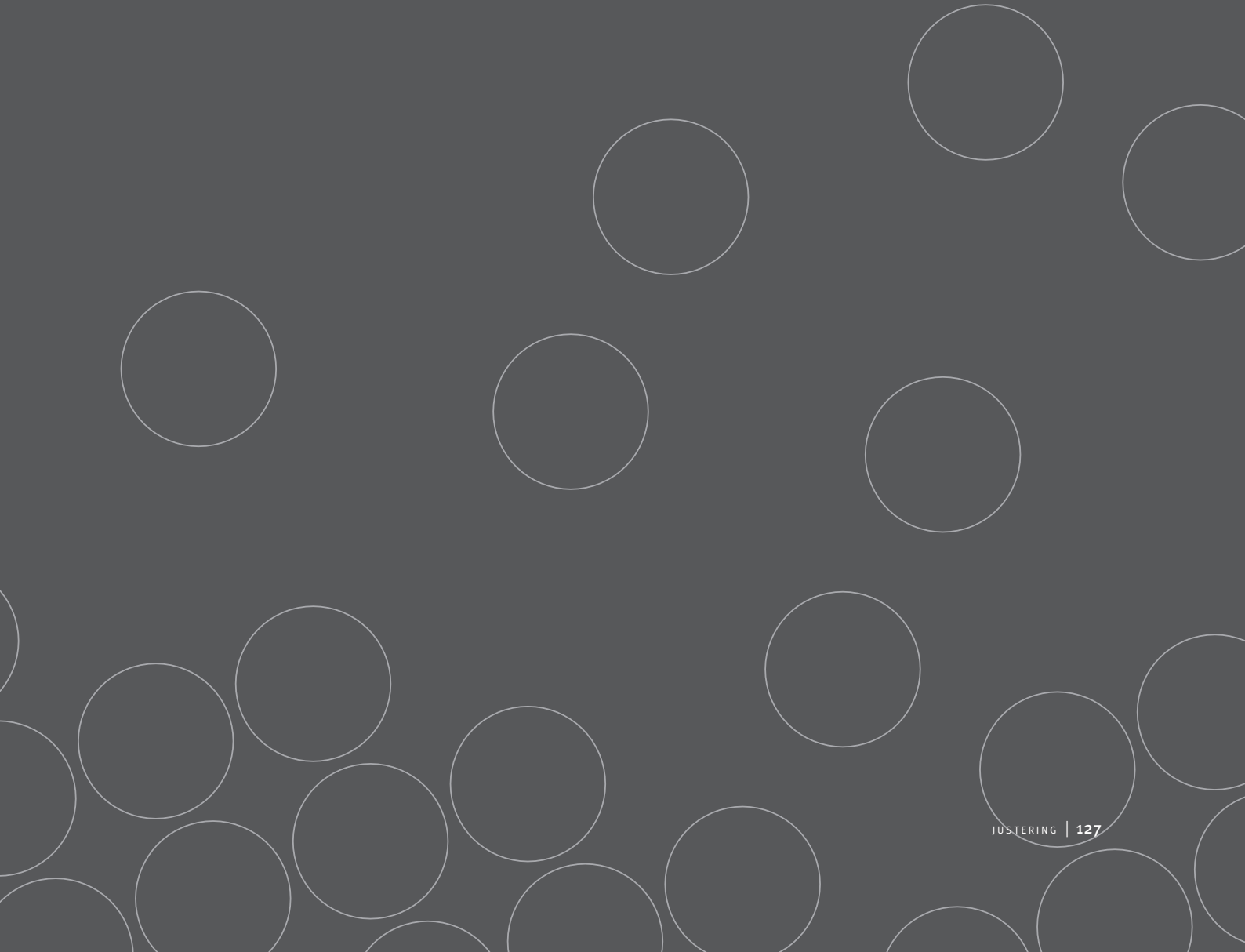
Jag vet att du har veckopendlat mellan Stockholm och Rävlanda i många år, med allt vad det innebär, med mycket jobb på veckorna, ibland alldeles för mycket att göra också på helgerna och ibland även dåligt samvete för att tiden inte alltid räcker till för familj och vänner, för hem och trädgård.

Var stolt över allt du har gjort för våra medlemmar!

Jag önskar dig varmt lycka till med ditt nya liv. Njut och gör allt det där som du inte har hunnit med under dina år som veckopendlande!

Än en gång: Stort och varmt tack, Berit!

Justering

Justering

Anders Bergérus
LO

Eva-Lotta Ramberg
Hotell- och restaurangfacket

Trygghet för vanligt folk

– det är temat på LOs 29e ordinarie kongress.

Utan medlemmarna i LO-förbunden stannar det svenska samhället. Det är vårt arbete som, varje dag, dygnet runt får Sverige att fungera. Vi bär upp samhället. Vi är samhället.

Tillsammans har vi skapat en svensk modell att vara stolta över. Men den svenska modellen är utmanad av allt fler osäkra anställningar, nedskärningar och minskad trygghet. Nu måste utvecklingen vända.

Trygghet för LO-förbundens medlemmar innebär fasta jobb med bra löner och bra arbetsvillkor. Men det räcker inte. Tryggheten måste också säkras genom bra och tillgängliga bostäder, genom en utbyggd välfärd och genom kollektivtrafik som fungerar. För alla.

LO vill vara med och forma framtidens arbetsmarknad och framtidens samhälle. I de 325 motionerna till kongressen behandlas en mängd frågor som berör miljoner löntagare i Sverige. Det genomgående temat är att jämlikheten måste öka. På jobbet, i välfärden och i hemmet.

Så skapar vi trygghet för vanligt folk.